

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

przeprowadzonej w Liceum Ogólnokształcącym nr VII
im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
we Wrocławiu

w roku szkolnym 2015/2016

Badany obszar
Procesy edukacyjne są zorganizowane
w sposób sprzyjający uczeniu się

Raport opracowali

Ewa Głogowska-Nowak

Jarosław Kot

czerwiec - sierpień 2016

Badania ewaluacyjne przeprowadzono na polecenie i z upoważnienia Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu – mgr Leszka Duszyńskiego.

Spis treści

	strona:
I Wstęp	4
II Cele i zakres ewaluacji	4
Podstawa prawna	4
Przedmiot ewaluacji	4
Charakterystyka wymagań i kryteria	5
Cele ewaluacji	6
Pytania kluczowe	6
III Informacje dotyczące organizacji ewaluacji	7
Metody i narzędzia ewaluacji	7
Próba badawcza	8
Odbiorcy wyników ewaluacji	8
Terminy czynności ewaluacyjnych	8
Sposób upowszechniania wyników raportu	9
IV Prezentacja wyników ewaluacji – opis spełnienia kryteriów	9
Planowanie procesów edukacyjnych	9
Kształtowanie umiejętności uczenia się	20
Atmosfera sprzyjająca uczeniu się	31
Znajomość celów i wymagań	43
Motywowanie i wspieranie uczniów	44
Informowanie o postępach a rozwój ucznia	54
Powiązanie różnych dziedzin i ich wykorzystanie	64
Wpływ uczniów na przebieg uczenia się	72
Wzajemne uczenie się	75
Nowatorskie rozwiązania	80
V Wnioski i rekomendacje	84
Odpowiedzi na pytania kluczowe	84
Wnioski z badań w postaci mocnych i słabych stron	85
Rekomendacje	89
VI Załączniki (1 – 9)	91
VII Bibliografia	141

„...Najwięcej zadowolenia w życiu daje widok dziecka, które znając wskazany mu przez nas kierunek, pełne ufności rusza w drogę.”

(przysłowie chińskie)

I Wstęp

Uwzględniając podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa wytyczone przez MEN i Dolnośląskiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2015/2016, Dyrektor Szkoły we współpracy z nauczycielami określił przedmiot ewaluacji. Jest to wymaganie: **Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.**

Ewaluacji dokonał zespół ds. ewaluacji wewnętrznej w składzie: Ewa Głogowska-Nowak, Jarosław Kot, Małgorzata Michalkiewicz-Woźniak, Łukasz Rusiniak, Izabela Chaszczowska, Marta Sakowicz.

Opracowano **Harmonogram ewaluacji**, określający etapy podejmowanych działań, osoby odpowiedzialne za ich realizację i terminy wykonania, a także cele, przedmiot, zakres i metody ewaluacji. Określono w nim również sposób wykorzystania wyników ewaluacji, dokonano charakterystyki wymagań, określono odbiorców ewaluacji, dokonano identyfikacji zasobów, dobrano metody badawcze, określono formę raportu i sposoby upowszechniania wyników.

Sporządzony został **Plan ewaluacji wewnętrznej** obejmujący charakterystykę wymagań, pytania kluczowe, pytania ewaluacyjne, metody badawcze i terminy realizacji.

Wyboru badanego obszaru dokonano, kierując się potrzebą analizy i oceny organizacji procesów edukacyjnych w szkole. Informacje uzyskane w trakcie badań wykorzystane będą w opracowywaniu **Planu nadzoru pedagogicznego** na rok szkolny 2016/2017.

W przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej zastosowano autorskie procedury i narzędzia badawcze opracowane przez Ewę Głogowską-Nowak i Jarosława Kota.

II Cele i zakres ewaluacji

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego i ewaluacji (Dz. U. z 2009 r. Nr 168, poz. 1324)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2013 r., poz. 560).

Przedmiot ewaluacji: Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

„Procesy edukacyjne to uporządkowane działania w pewnej sekwencji czasu, których rezultatem jest osiągnięcie zmian,[...] jest to ciąg działań, które mają prowadzić do jakiegoś celu” [6].

„Jeżeli działania nauczycieli i innych pracowników szkoły są działaniami celowymi i systematycznymi, to mamy do czynienia z procesem edukacyjnym” [6].

Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2015/2016

Charakterystyka wymagań i kryteria

Badaniom obszaru *Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się* poddano wymagania na poziomie przeciętnym i wysokim określając kryteria, jakie powinny być spełnione

1. Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału (poziom podstawowy).
Kryterium: Procesy edukacyjne przebiegające w Szkole są zorganizowane i planowe oraz sprzyjają uczeniu się.
2. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się (poziom podstawowy).
Kryterium: Procesy edukacyjne przebiegające w Szkole kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.
3. Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się (poziom podstawowy).
Kryterium: Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się.
4. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania (poziom podstawowy).
Kryterium: W Szkole uczniowie są informowani o wymaganiach edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów oraz o sposobie oceniania.
5. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach (poziom podstawowy).
Kryterium: Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się, stosując różne metody pracy adekwatne do ich potrzeb i możliwości. Uczniowie otrzymują wsparcie w trudnych sytuacjach, tj. wskazówki prowadzące do rozwiązania swoich problemów edukacyjnych.
6. Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój (poziom podstawowy).
Kryterium: Informacje o postępach w nauce przekazywane są uczniom i ich rodzicom oraz motywują one uczniów do dalszej pracy.
7. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej (poziom wysoki).
Kryterium: Organizacja procesów edukacyjnych pozwala uczniom wykorzystywać wiedzę interdyscyplinarną.
8. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój (poziom wysoki).
Kryterium: Uczniowie uczestniczą w organizacji procesu uczenia się i mają poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.
9. Uczniowie uczą się od siebie nawzajem (poziom wysoki).
Kryterium: W szkole stwarza się uczniom możliwość wzajemnej nauki.

10. W szkole stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów (poziom wysoki).

Kryterium: W Szkole podejmuje się nowatorskie działania służące rozwojowi uczniów.

Cele ewaluacji

- pozyskanie informacji czy procesy edukacyjne przebiegające w Szkole są planowane, monitorowane i doskonalone z uwzględnieniem wymagań podstawy programowej, potrzeb uczniów i możliwości Szkoły,
- sprawdzenie, jakie metody i sposoby motywowania uczniów stosują nauczyciele w celu ich wspierania w procesie uczenia się,
- zdiagnozowanie użyteczności Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania w procesie kształcenia i wychowania oraz w motywowaniu uczniów do nauki,
- opracowanie wniosków do działań mających na celu zwiększenia skuteczności procesów edukacyjnych;

Pytania kluczowe

1. Czy procesy edukacyjne przebiegające w Szkole są zorganizowane i planowe i czy sprzyjają uczeniu się?
2. Czy procesy edukacyjne przebiegające w Szkole kształtują u uczniów umiejętność uczenia się?
3. Czy nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się?
4. Czy w Szkole uczniowie są informowani o wymaganiach edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów oraz o sposobie oceniania?
5. Czy nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i czy wspierają uczniów w trudnych sytuacjach?
6. W jaki sposób przekazywane są uczniom i ich rodzicom informacje o postępach w nauce i czy motywują one uczniów do dalszej pracy?
7. Czy organizacja procesów edukacyjnych pozwala uczniom wykorzystywać wiedzę interdyscyplinarną?
8. Czy uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się oraz czy czują się odpowiedzialni za własny rozwój?
9. Czy w Szkole stwarza się uczniom możliwość wzajemnego uczenia się?
10. Jakie nowatorskie działania służące rozwojowi uczniów podejmuje Szkoła?

III Informacje dotyczące organizacji ewaluacji

Metody i narzędzia ewaluacji

Za podstawę badań przyjęto zasadę triangulacji źródeł, badaczy i metod - tzn. porównanie informacji z różnych źródeł oraz zbieranie ich za pomocą różnych metod przez różne osoby.

1. Analiza dokumentów szkolnych

- analiza *Statutu Szkoły, Planu Pracy Szkoły, Planu nadzoru pedagogicznego Dyrektora Szkoły, Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki, Szkolnego Systemu Statystyk*, protokołów posiedzeń Rady Pedagogicznej,
- analiza dokumentacji zespołów nauczycielskich: planów pracy, Przedmiotowych Zasad Oceniania, wyników diagnoz, próbnych matur i egzaminów maturalnych, dokumentacji wycieczek i wyjść dydaktycznych, sprawozdań przewodniczących zespołów i indywidualnych osiągnięć nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców: protokołów zebrań nauczycielskich, sprawozdań z klasyfikacji okresowej i rocznej,
- analiza elektronicznego dziennika lekcyjnego,
- analiza dzienników zajęć pozalekcyjnych.

2. Metoda sondażu diagnostycznego - narzędzia

- ankiety skierowane do nauczycieli (wypełniono 50 ankiet)
- ankieta skierowana do uczniów (132)
- ankieta skierowana do rodziców uczniów (77)

3. Wywiad

- wywiad z Dyrektorem Szkoły
- wywiad z Wicedyrektorem do spraw dydaktyczno-wychowawczych
- wywiad z psychologiem szkolnym
- wywiad z pedagogiem szkolnym
- wywiad z nauczycielem bibliotekarzem
- wywiad z opiekunem szkolnego wolontariatu
- wywiad z opiekunem Samorządu Uczniowskiego

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego - podstawową metodą stosowaną w pedagogice i psychologii. Wykorzystano autorskie kwestionariusze ankietowe (załącznik nr 2 - 4), które zawierały pytania skategoryzowane (zamknięte) oraz półotwarte, a także wielokrotnego wyboru, z możliwymi kilkoma odpowiedziami. Zastosowano również pytania kontrolne.

Większość pytań zamkniętych skonstruowano w oparciu o pięciostopniową skalę Rensisa Likerta.

Zgromadzony materiał empiryczny poddany został analizie ilościowej, jakościowej i opracowany graficznie. W celu skuteczniejszej percepcji wszystkie dane liczbowe pochodzące z badań przedstawione zostały jako wartość procentowa po zaokrągleniu do liczb całkowitych (ze względu na znaczny błąd statystyczny przy

badaniu tak niewielkich populacji), a w niektórych przypadkach dodatkowo przedstawiono linię trendu opracowaną metodami statystyki matematycznej.

Zastosowanie różnorodnych metod badawczych, w tym pytań kontrolnych oraz staranne zaplanowanie i przeprowadzenie ewaluacji zapewniają wysoki stopień wiarygodności wyników badań.

Próba badawcza

- Dyrektor Szkoły
- Wicedyrektor do spraw dydaktyczno-wychowawczych
- psycholog szkolny
- pedagog szkolny
- nauczyciel - bibliotekarz
- opiekun szkolnego wolontariatu
- opiekun Samorządu Uczniowskiego
- losowo wybrani uczniowie reprezentujący wszystkie klasy
- nauczyciele

Zespół badawczy opracował statystycznie i merytorycznie 259 kwestionariuszy ankietowych, zawierających w sumie 121 pytań. Próbę tę uznano za wystarczającą do pełnej analizy badanego obszaru.

Odbiorcy wyników ewaluacji

- Dyrektor Szkoły
- nauczyciele
- uczniowie
- rodzice

Terminy przeprowadzenia czynności ewaluacyjnych

- Wybór wymagań ewaluacji, powołanie zespołu ewaluacyjnego - do 12.09.2015 r.
- Opracowanie planu ewaluacji wewnętrznej
  - wstępna faza planowania
  - przyjęcie planu wraz z ogólnym harmonogramem - do 15.09.2015 r.
- Przygotowanie projektu ewaluacji
  - przygotowanie założeń projektowych
  - opracowanie szczegółowego harmonogramu działań ewaluacyjnych zgodnie z założeniami projektowymi - październik 2015 r.
- Realizacja działań ewaluacyjnych
  - zbieranie danych
  - prowadzenie badań - listopad 2015 r. - czerwiec 2016 r.
- Analiza zgromadzonych danych
  - analiza ilościowa i jakościowa
  - sformułowanie wniosków i rekomendacji – maj - czerwiec 2016 r.
- Raport
  - wstępne przygotowanie raportu

- przyjęcie założeń raportu przez Dyrektora
- ostateczne opracowanie raportu z przeprowadzonej ewaluacji – czerwiec 2016
- Popularyzacja
  - prezentacja raportu podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej - sierpień 2016
  - upowszechnienie wyników ewaluacji - I semestr roku 2016/2017
- Wdrożenie działań wynikających z rekomendacji
  - przygotowanie działań wynikających z rekomendacji ewaluacyjnych – I okres roku szkolnego 2016/2017
  - wdrożenie przyjętych działań i monitorowanie efektów wdrażanych działań - rok szkolny 2016/2017

Sposób upowszechniania wyników raportu

- prezentacja i dyskusja podczas zebrania Rady Pedagogicznej
- zamieszczenie na stronie internetowej Szkoły
- prezentacja uczniom podczas godzin wychowawczych (najważniejsze informacje)
- prezentacja rodzicom na zebraniach (najważniejsze informacje)

IV Prezentacja wyników ewaluacji

Charakterystyka wymagań

Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału.

Pytanie kluczowe

Czy procesy edukacyjne przebiegające w Szkole są zorganizowane, planowe i czy sprzyjają uczeniu się?

- **Czy procesy edukacyjne przebiegające w Szkole są zorganizowane i planowane?**

Z wywiadu z Dyrektorem Szkoły wynika, że *planowanie procesów edukacyjnych odbywa się poprzez*

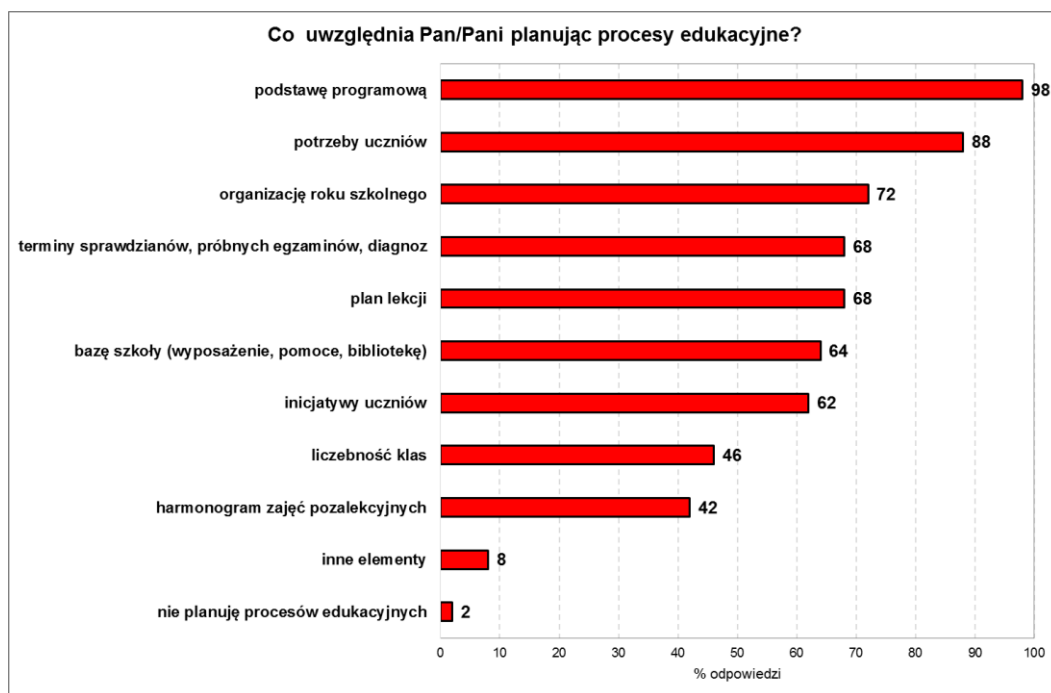
- a) *planowanie pracy szkoły z uwzględnieniem podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa do realizacji w danym roku szkolnym - „Plan nadzoru pedagogicznego z planem pracy szkoły”,*
- b) *wybór tematyki pracy wychowawczej w oparciu o „Szkolny Program Wychowawczy i Profilaktyki”,*
- c) *określenie przedmiotu ewaluacji wewnętrznej – „Plan i harmonogram ewaluacji wewnętrznej szkoły”,*
- d) *opracowanie tygodniowego planu zajęć szkolnych – „Tygodniowy plan lekcji”, „Harmonogram zajęć dodatkowych”,*

Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2015/2016

- e) przydział zadań dla poszczególnych nauczycieli – „Arkusz organizacyjny szkoły”, „Przydział zadań dodatkowych”,
- f) wybór programów nauczania i podręczników szkolnych – „Szkolny zestaw programów nauczania oraz wykaz podręczników szkolnych”,
- g) opracowanie harmonogramu organizacji pracy Szkoły – „Organizacja pracy szkoły w I i II półroczu”, w tym
  - ustalenie terminów spotkań z rodzicami
  - ustalenie zakresu i terminów diagnoz
  - ustalenie kalendarza akcji, imprez, uroczystości i wycieczek ogólnoszkolnych – „Harmonogram uroczystości, imprez i wycieczek ogólnoszkolnych”,
- h) ustalenie zapotrzebowania na środki dydaktyczne i uzupełnienie bazy Szkoły,
- i) przygotowanie materiałów dydaktycznych.

• **Co uwzględniają nauczyciele, planując procesy edukacyjne?**

Ankietowani nauczyciele, odpowiadając na pytanie: *Co uwzględnia Pan/Pani, planując procesy edukacyjne?* wymieniają kolejno

- a) podstawę programową,
- b) potrzeby uczniów,
- c) organizację roku szkolnego,
- d) terminy sprawdzianów, próbnych egzaminów i diagnoz,
- e) plan lekcji,
- f) bazę szkoły (tj. wyposażenie gabinetów, pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteki szkolnej, itd.),
- g) inicjatywy uczniów,
- h) liczebność klas,
- i) harmonogram zajęć pozalekcyjnych.

Wśród innych elementów uwzględnianych przez nauczycieli w planowaniu procesów edukacyjnych nauczyciele wymieniają: *środowisko wychowawcze uczniów, specyfikę klasy, poziom klasy.*

Jeden z nauczycieli przyznaje, że nie planuje procesów edukacyjnych.

Warto wspomnieć, iż duże znaczenie w planowaniu, organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych ma współpraca nauczycieli. Jest ona wielostronna i obejmuje wszystkie aspekty procesów edukacyjnych toczących się w Szkole, w tym: wybór programów nauczania i podręczników, tworzenie i modyfikowanie programów nauczania, aktualizację PZO i regulaminów, ustalanie zakresu i harmonogramu diagnoz, przygotowywanie oferty zajęć dodatkowych, planowanie i organizację akcji, imprez, uroczystości, zawodów i konkursów, analizę osiągnięć uczniów, sporządzanie wewnętrznej dokumentacji, nowelizację dokumentacji szkolnej, procedur, regulaminów, dzielenie się wiedzą, planowanie pracy wychowawczej, ewaluacji wewnętrznej w szkole, planowanie udziału nauczycieli w szkoleniach.

Informacje te potwierdzają zeszłoroczne badania ewaluacyjne oraz sprawozdania okresowe i końcoworoczne przewodniczących zespołów przedmiotowych w tym roku szkolnym.

- **Czy w szkolnym zestawie programów nauczania są uwzględniane zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej?**

Ankietowani nauczyciele udzielają na to pytanie odpowiedzi twierdzącej i wymieniają uwzględniane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej:

- dostęp do różnych źródeł informacji,
- wykorzystywanie niezbędnych pomocy (słowniki, pomoce wizualne, odtwarzacze płyt CD, dostęp do komputerów z łączem internetowym, urządzenia i sprzęt sportowy i rekreacyjny itd.),
- dostosowanie treści, metod i form pracy do możliwości ucznia,

- d) stosowanie różnorodnych metod i technik aktywizujących oraz interaktywnych (metoda projektu, portfolio),
- e) wycieczki dydaktyczne,
- f) wdrażanie uczniów do samooceny,
- g) udział uczniów w dyskusjach i debatach na forum klasy, szkoły oraz w innych sytuacjach społecznych,
- h) własna oferta programowa, dotycząca także zajęć pozalekcyjnych,
- i) pełnienie przez uczniów roli inicjatora i organizatora w różnych obszarach życia szkoły,
- j) stosowanie doświadczeń, eksperymentów, obserwacji, pomiarów, pokazów,
- k) nawiązywanie kontaktów i współpracy z organizacjami społecznymi i instytucjami publicznymi,
- l) udział w kampaniach społecznych i obywatelskich.

Nauczyciele wymieniają również *współpracę z uczelniami wyższymi i korzystanie z ich oferty edukacyjnej*.

Wicedyrektor do spraw dydaktyczno-wychowawczych w udzielonym wywiadzie wymienia dokładnie te same warunki i sposoby realizacji podstawy programowej, które wymieniają ankietowani nauczyciele.

- **Jakie dokumenty potwierdzają realizację podstawy programowej?**

Według Wicedyrektora Szkoły, dokumenty potwierdzające realizację podstawy programowej to: Program Didaktea, dziennik elektroniczny, dzienniki zajęć pozalekcyjnych oraz okresowe sprawozdania przewodniczących zespołów i sprawozdania indywidualne nauczycieli.

- **Czy planowanie procesów edukacyjnych służy rozwojowi ucznia?**

Procesy edukacyjne planuje się na podstawie *Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktyki* oraz przyjętych do realizacji programów nauczania, opartych na podstawie programowej. Planowane są również procesy edukacyjne dotyczące zajęć dodatkowych. Uwzględnia się przy tym potrzeby i możliwości uczniów, a zatem *wszystko to, zdaniem Dyrektora Szkoły, służy rozwojowi ucznia*.

Planowanie procesów edukacyjnych w szkole potwierdzają dokumenty

- a) protokoły posiedzeń Rady Pedagogicznej,
- b) plany pracy zespołów na dany rok szkolny,
- c) protokoły zebrań zespołów nauczycielskich,
- d) sprawozdania przewodniczących z działalności zespołów,
- e) indywidualne arkusze pracy nauczycieli,
- f) analiza wyników diagnoz, próbnych matur i egzaminów maturalnych,
- g) sprawozdania wychowawców z okresowej i rocznej klasyfikacji,
- h) dokumentacja wycieczek i wyjść dydaktycznych,
- i) dokumentacja pracy pedagoga i psychologa szkolnego,
- j) dokumentacja pracy nauczycieli – bibliotekarzy.

- **Czy przebieg procesów edukacyjnych jest monitorowany i doskonalony, a wnioski wdrażane?**

Analiza dokumentacji szkolnej potwierdza, że w Szkole prowadzony jest monitoring procesów edukacyjnych. Monitorowane są: organizacja procesów edukacyjnych, dydaktyka, wychowanie i opieka oraz rozwój psychofizyczny uczniów. Bada się osiągnięcia uczniów. Zespoły dokonują analizy wyników półrocznych i rocznych, wyników testów i diagnoz oraz próbnych matur i egzaminów maturalnych.

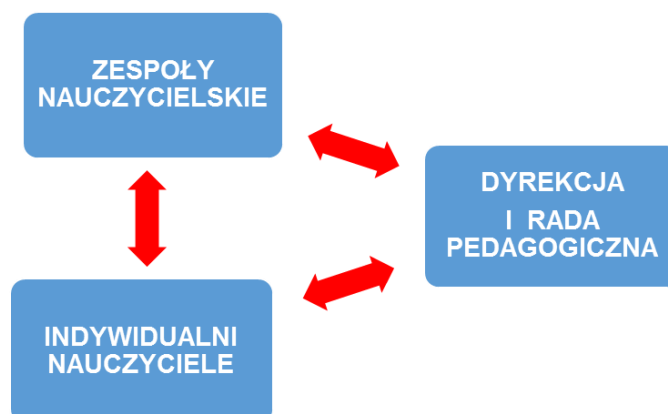
Zdaniem Pani Wicedyrektor, Dyrekcja Szkoły monitoruje skuteczność procesów edukacyjnych poprzez

- a) kontrolę dokumentów zespołów,
- b) sprawozdania okresowe i roczne z pracy nauczycieli i zespołów,
- c) obserwację zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz dodatkowych godzin wynikających z zapisu ustawy Karta Nauczyciela, uroczystości, imprez klasowych i szkolnych, wycieczek,
- d) kontrolę rozkładów materiału nauczania – program Didaktea,
- e) kontrolę płynności realizacji podstawy programowej – program Didaktea,
- f) kontrolę częstotliwości oceniania uczniów – moduł analiz e-dziennika,
- g) analizę wyników klasyfikacji okresowej i rocznej,
- h) analizę sukcesów uczniów w olimpiadach, konkursach i zawodach.

Celem prowadzonego monitoringu jest sprawdzanie skuteczności wszystkich procesów edukacyjnych przebiegających w Szkole. Wdrażając sformułowane na tej podstawie wnioski doskonalili się działania w zakresie wszystkich obszarów funkcjonowania Szkoły.

- **Czy w Szkole dokonywana jest analiza procesów edukacyjnych?**

W Szkole dokonywana jest analiza procesów edukacyjnych na trzech wzajemnie powiązanych poziomach: Dyrekcja i Rada Pedagogiczna, zespoły funkcjonujące w szkole, indywidualne analizy nauczycieli.

Rysunek 1. Model analiz procesów edukacyjnych w szkole. [8]

Zespołowe i indywidualne sposoby analizowania procesów znajdują swoje odzwierciedlenie w dokumentacji zespołów nauczycielskich.

- **Czego dotyczy analiza procesów edukacyjnych?**

Dyrektor Szkoły w udzielonym wywiadzie wymienia sposoby analizy efektów procesów edukacyjnych realizowanych w Szkole (poziom Dyrekcji i Rady Pedagogicznej)

- analizowane są bieżące osiągnięcia uczniów,
- analizowane są wyniki diagnoz, próbnych matur, egzaminów maturalnych,
- analizowana jest sytuacja wychowawcza w klasach,
- analizowane są osiągnięcia uczniów w konkursach, olimpiadach, zawodach,
- badane są losy absolwentów.

- **W jaki sposób wykorzystywane są wnioski z analizy efektów procesów edukacyjnych realizowanych w szkole?**

Wnioski z analizy efektów procesów edukacyjnych realizowanych w Szkole są, zdaniem Dyrektora Szkoły, wykorzystywane w następujący sposób

- pozwalają modyfikować programy nauczania i plany wynikowe,
- doskonalić metody i formy pracy z uczniami,
- wzbogacać ofertę edukacyjną Szkoły,
- skuteczniej indywidualizować pracę z uczniami,
- trafniej dostosowywać tematykę i formy pracy wychowawczej do potrzeb uczniów,
- skuteczniej realizować wymagania edukacyjne,
- zwiększyć intensywność współpracy z pedagogiem i psychologiem oraz z rodzicami uczniów.

- **Czy w szkole dokonuje się ewaluacji procesów edukacyjnych?**

Z kwerendy dokumentacji m.in. zespołów nauczycielskich wynika, że systematycznie dokonywana jest ewaluacja procesów edukacyjnych.

Dokonuje się analizy wyników diagnoz osiągnięć uczniów i efektów nauczania (np. egzaminów próbnych i matury majowej) oraz sytuacji wychowawczej. Formułuje się wnioski do dalszej pracy i opracowuje programy naprawcze.

Analizuje się także skuteczność stosowanych form i metod pracy z uczniem oraz arsenału środków dydaktycznych. Proponuje się nowe, sprawdzone rozwiązania i wzbogaca bazę dydaktyczną Szkoły.

Ocenia się trafność doboru programów nauczania oraz podręczników i innych zalecanych źródeł pod kątem realizacji podstawy programowej, a także możliwości i potrzeb uczniów. Poszukuje się innych, lepszych propozycji, wprowadzając zmiany na kolejny cykl kształcenia, bądź wzbogaca się istniejący zestaw o nowe opracowania. Wprowadza się także innowacyjne rozwiązania pedagogiczne.

- **Czy organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się?**
- **Jeśli tak, to jakie rozwiązania organizacyjne sprzyjające uczeniu się są stosowane?**

Zdaniem Dyrektora Szkoły i Wicedyrektora, wszystkie procesy edukacyjne są zorganizowane tak, aby sprzyjały uczeniu się.

Szkoła dba o to poprzez

Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2015/2016

- a) zróżnicowanie poziomu kształcenia na poziom podstawowy i rozszerzony,
- b) tygodniowy rozkład zajęć szkolnych,
- c) harmonogram zajęć pozalekcyjnych,
- d) planowanie terminów sprawdzianów, diagnoz, próbnych egzaminów maturalnych,
- e) planowanie imprez szkolnych, uroczystości, wycieczek,
- f) zapewnienie zastępstw w przypadku nieobecności nauczycieli,
- g) realizacja indywidualnego toku nauczania, nauczania indywidualnego,
- h) stałe dyżury nauczycieli podczas przerw.

W Szkole stosuje się następujące rozwiązania sprzyjające uczeniu się:

- organizacyjne
  - a) tygodniowy rozkład zajęć szkolnych
  - b) harmonogram zajęć pozalekcyjnych
  - c) planowanie terminów sprawdzianów, diagnoz, próbnych egzaminów maturalnych
  - d) planowanie imprez szkolnych, uroczystości, wycieczek
  - e) realizacja indywidualnego toku nauczania, nauczania indywidualnego
  - f) stałe dyżury nauczycieli podczas przerw
  - g) zapewnienie zastępstw w przypadku nieobecności nauczycieli
- metodyczne
  - a) wykorzystywanie
    - pomocy dydaktycznych
    - multimediiów
    - filmów, nagrań
    - literatury
  - b) stosowanie
    - metod aktywizujących (dyskusja, drama, praca w grupach itd.)
    - metody projektu edukacyjnego
    - doświadczeń, obserwacji, pomiarów
  - c) organizowanie
    - wycieczek edukacyjnych
    - działań społecznych i obywatelskich

Dla efektywnego i sprawnego przebiegu procesów edukacyjnych Szkoła zapewnia (na podstawie Statut Szkoły § 4. pkt 2.)

- 1) *pomieszczenia do realizacji celów dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych, dbając o ich odpowiednie wyposażenie,*
- 2) *pomieszczenia i urządzenia sportowo-rekreacyjne,*
- 3) *bibliotekę szkolną,*
- 4) *gabinet pielęgniarstwa,*
- 5) *pomieszczenia administracyjno-gospodarcze,*
- 6) *szatnie i pomieszczenia sanitarne.*

Szkoła dysponuje też dydaktycznym sprzętem multimedialnym oraz licznymi pomocami dydaktycznymi, takimi jak komputery, tablice interaktywne, odtwarzacze CD i DVD, rzutniki multimedialne, kserokopiarki, tablice i plansze dydaktyczne, słowniki i literaturę naukowo-dydaktyczną, mapy, pomoce naukowe o charakterze demonstracyjnym, mikroskopy, sprzęt sportowy i laboratoryjny.

Szkoła wyposażona jest w dwie pracownie informatyczne z licznymi stanowiskami komputerowymi ze stabilnym dostępem do Internetu.

W Szkole funkcjonują cztery sale sportowe (w tym siłownia) oraz boisko sportowe. W obiekcie sportowym znajduje się też sala wykładowa z zestawem multimedialnym, co umożliwia realizację programu edukacji zdrowotnej.

W Statucie Szkoły w § 3 1. zapisano: *W zakresie nauczania Szkoła stawia sobie za cel: (...) przygotowanie do samokształcenia i aktywnego poszukiwania informacji, (...) kształtowanie postaw intelektualnych, a szczególnie postawy poznawczej, dociekliwości, innowacyjności.*

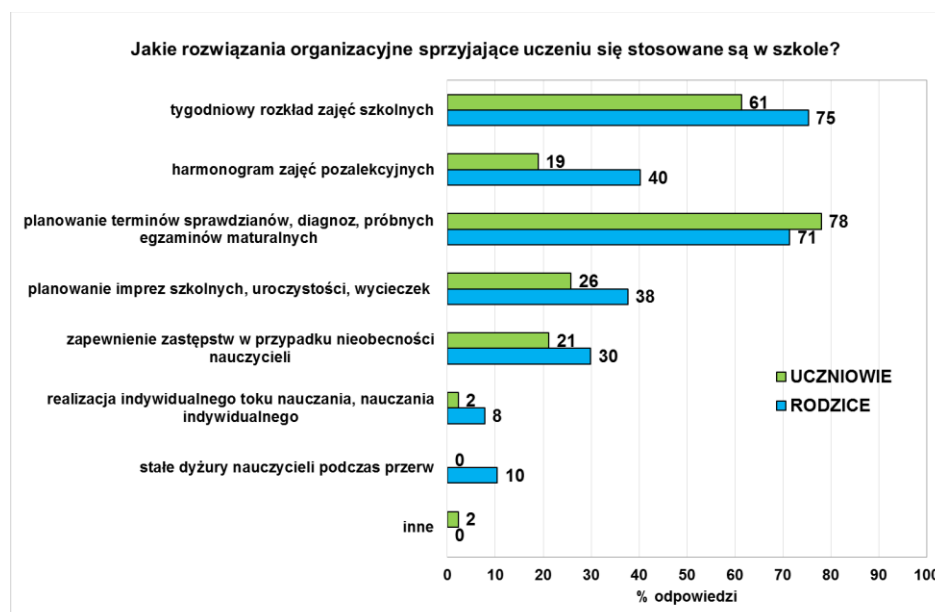
Duże znaczenie w realizacji tych celów ma biblioteka szkolna posiadająca obecnie około 25 000 dokumentów. Księgozbiór tworzą druki zwarte, wydawnictwa ciągłe i dokumenty elektroniczne. Jeżeli chodzi o charakter zbiorów, są to lektury i podręczniki zgodne z listą zatwierdzoną przez nauczycieli, książki naukowe i popularnonaukowe. Sporą część księgozbioru tworzy też beletrystyka. Księgozbiór tworzony jest z myślą o uczniach, nauczycielach i rodzicach.

Nauczyciel bibliotekarz podkreśla wartość zbiorów, które *pozwalają na rozwijanie własnych zainteresowań, rozszerzanie wiedzy i jej porządkowanie, zgodnie z programem liceum ogólnokształcącego, a także na uczestnictwo w konkursach oraz olimpiadach.*

Zdaniem nauczyciela bibliotekarza, biblioteka szkolna przygotowuje uczniów do świadomego wyszukiwania, selekcjonowania, przetwarzania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł.

Funkcjonowanie biblioteki szkolnej wyposażonej w komputery, skaner i drukarkę, ze względu na łatwy dostęp do książek i zasobów Internetu oraz pomoc nauczycieli bibliotekarzy, ma wpływ na przygotowanie uczniów do samokształcenia i edukacji ustawicznej.

Szkoła zatrudnia łącznie 68 nauczycieli. W tej liczbie 45 to nauczyciele dyplomowani, 18 mianowanych, 3 kontraktowych i 2 stażystów. Wszyscy nauczyciele w szkole są zatrudnieni zgodnie z kwalifikacjami. W szkole pracuje psycholog oraz pedagog szkolny. Do obsługi szkoły zatrudnieni są pracownicy administracyjni - sekretarz szkoły, specjalista ds. uczniowskich, specjalista ds. kadrowych, kierownik ds. administracyjnych, specjalista ds. finansowych, a także pielęgniarka szkolna, administrator sieci komputerowej i opiekun strony internetowej Szkoły oraz inspektor BHP, laborantka chemiczna i pracownicy obsługi.

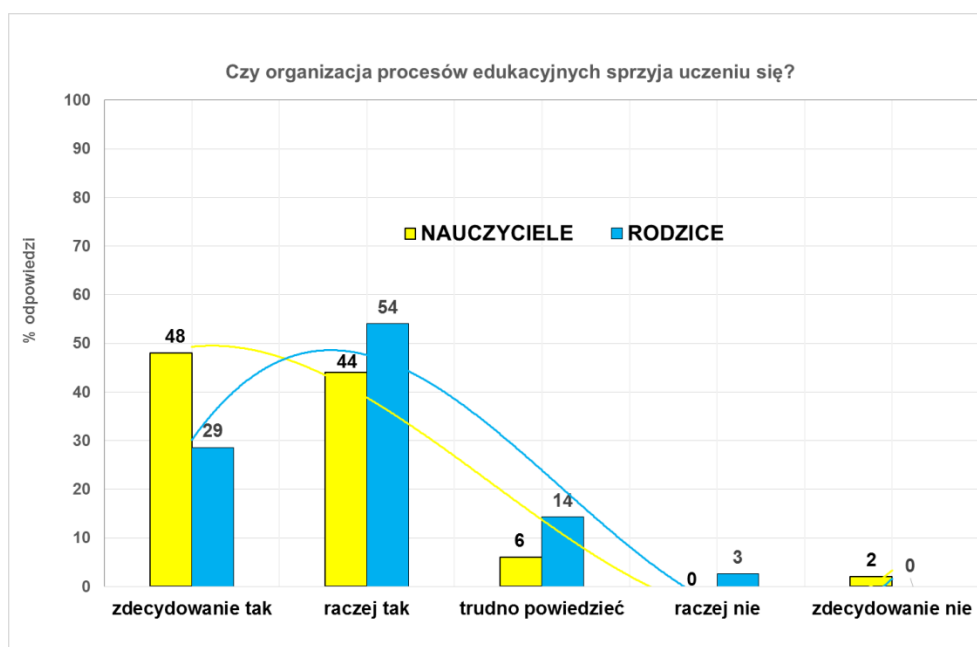
Ankietowani uczniowie i ich rodzice dostrzegają stosowane w Szkole rozwiązania organizacyjne, wymieniając według rangi

- planowanie terminów sprawdzianów, diagnoz, próbnych egzaminów maturalnych,
- tygodniowy rozkład zajęć szkolnych,
- planowanie imprez szkolnych, uroczystości, wycieczek,
- harmonogram zajęć pozalekcyjnych,
- zapewnienie zastępstw w przypadku nieobecności nauczycieli.

Uczniowie nie dostrzegają wpływu organizowania przez Szkołę stałych dyżurów nauczycieli podczas przerw na warunki uczenia się, choć jest to jeden z czynników, decydujących o poczuciu bezpieczeństwa przynajmniej części uczniów.

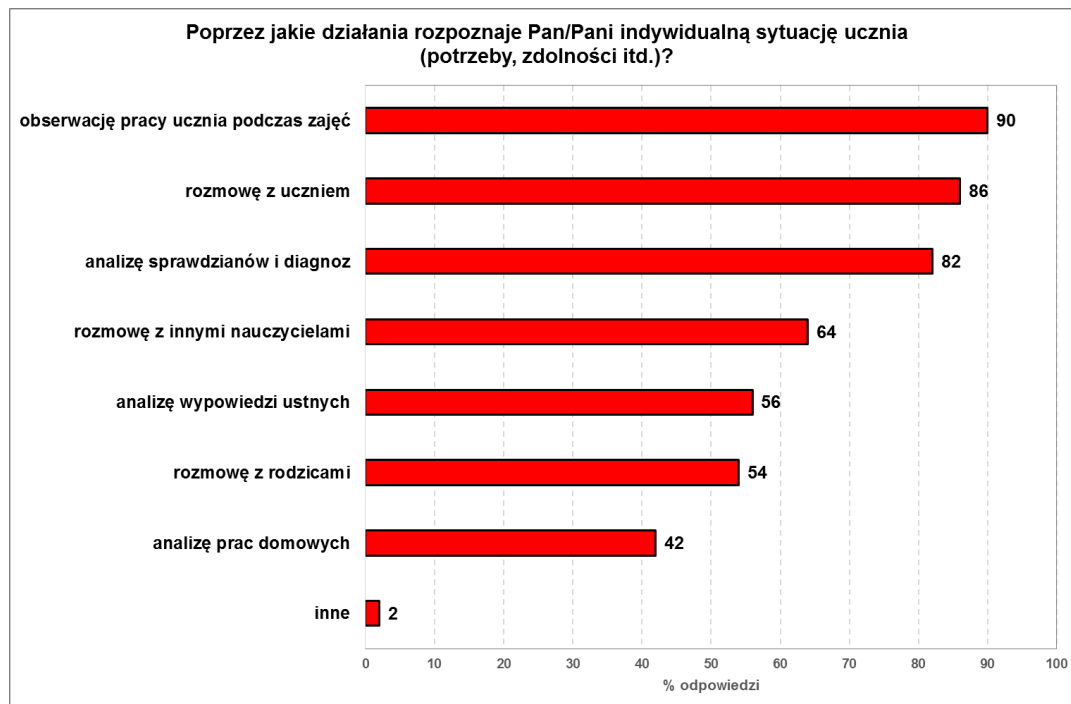
Zdaniem zdecydowanej większości ankietowanych nauczycieli (92%) organizacja realizowanych w Szkole procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się.

Podobnie odpowiadają rodzice: 83% zapytanych udziela odpowiedzi *zdecydowanie tak* i *raczej tak*.

Wszystkie wyżej opisane rozwiązania organizacyjne oraz wypowiedzi Dyrekcji Szkoły, nauczycieli i rodziców pozwalają uznać, że organizacja procesów edukacyjnych w Szkole sprzyja uczeniu się.

- **Poprzez jakie działania nauczyciele rozpoznają indywidualną sytuację ucznia (potrzeby, zdolności itd.)?**

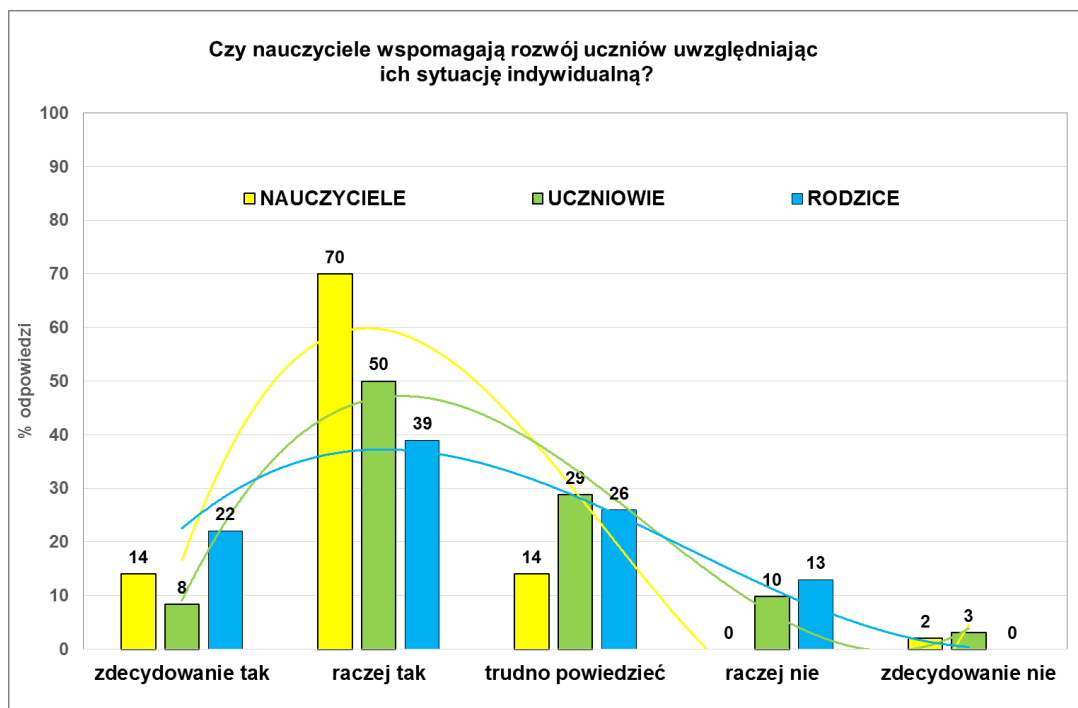
Każde działanie pedagogiczne rozpoczyna się od poznania ucznia. Nauczyciele zapytani, poprzez jakie działania rozpoznają indywidualną sytuację ucznia (potrzeby, zdolności itd.) wymieniają wg rangi

- a) obserwację pracy ucznia podczas zajęć,
- b) rozmowę z uczniem,
- c) analizę sprawdzianów i diagnoz,
- d) rozmowę z innymi nauczycielami,
- e) analizę wypowiedzi ustnych,
- f) rozmowę z rodzicami,
- g) analizę prac domowych.

Dzięki tym działaniom nauczyciele pozyskują informacje o poszczególnych uczniach niezbędne w pracy dydaktyczno-wychowawczej. Informacje te służą do określenia potrzeb i możliwości uczniów oraz zdiagnozowania zdolności i ewentualnych trudności. Informacje te wykorzystywane są także w celu dostosowania form i sposobów udzielania pomocy. Możliwe jest więc skuteczniejsze wspieranie rozwoju uczniów poprzez lepsze formy i metody pracy z nimi oraz koordynację pracy z zespołem klasowym.

Podobnego zdania jest Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych.

- **Czy nauczyciele wspomagają rozwój uczniów uwzględniając ich sytuację indywidualną?**

84% ankietowanych nauczycieli odpowiada, że wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich sytuację indywidualną. Już tylko 58% zapytanych rodziców jest tego zdania, a jedynie 51% uczniów wyraża taką opinię.

Co siódmy nauczyciel nie jest w stanie tego określić, a jeden z zapytanych twierdzi, że tego nie robi.

Prawie co ósmy z zapytanych rodziców i uczniów nie dostrzega takich działań ze strony nauczycieli.

Szczegółowa analiza wyników badań zmusza do refleksji, dlaczego tak duży odsetek (około 40%) uczniów i ich rodziców nie dostrzega uwzględniania przez nauczycieli indywidualnej sytuacji uczniów?

Otwartą kwestią jest, czy wyniki te ilustrują stan faktyczny, czy jest to konsekwencja zbyt mało czytelnych starań nauczycieli. Skoro problem ten budzi kontrowersje, to jest to zapewne powód do dalszej dyskusji.

- **Jakie metody pracy stosują nauczyciele i czy są one dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału?**

W udzielonym wywiadzie Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych wymienia metody pracy stosowane przez nauczycieli dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału:

wykorzystywanie

- pomocy dydaktycznych,
- multimediiów,
- filmów i nagrań,
- literatury,

stosowanie

- metod aktywizujących (dyskusja, drama, praca w grupach itd.),

- metody projektu edukacyjnego,
- doświadczeń, obserwacji, pomiarów,
- organizowanie
- wycieczek edukacyjnych,
- działań społecznych i obywatelskich.

Spośród ankietowanych nauczycieli 88% odpowiada, że stosuje metody pracy dostosowane do indywidualnej sytuacji i potrzeb ucznia oraz grupy czy oddziału.

Jednakże co ósmy z zapytanych nie potrafi udzielić odpowiedzi na takie pytanie lub przyznaje, że nie stosuje takich metod.

Charakterystyka wymagań

Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.

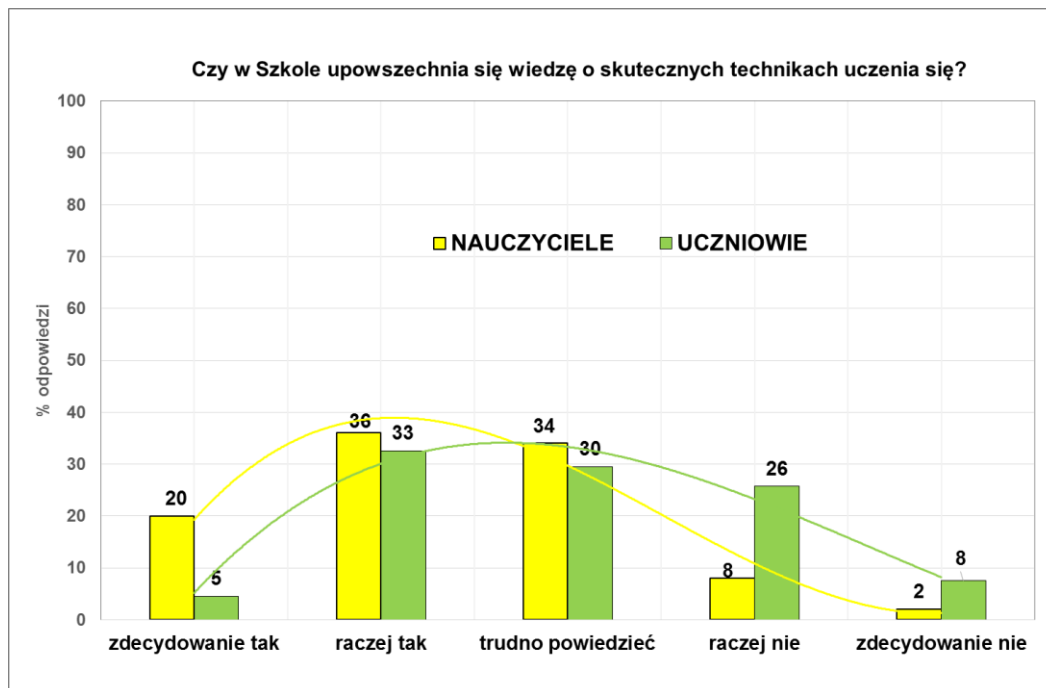
Pytanie kluczowe

Czy procesy edukacyjne przebiegające w Szkole kształtują u uczniów umiejętność uczenia się?

Szkoła nieustannie dąży do efektywnego uczenia, czyli maksymalnej zdolności uczniów do przyswajania niezbędnej wiedzy, a także prawidłowego jej wykorzystania.

Podążając za słowami Konfucjusza: „Co usłyszę, zapomnę, co zobaczę, zapamiętam, co sam zrobię, zrozumieję”, nowoczesny nauczyciel rezygnuje z funkcji wykładowcy, stając się organizatorem i koordynatorem samodzielnej pracy uczniów, aktywizując ich do działań twórczych. [18]

- **Czy w Szkole upowszechnia się wiedzę o skutecznych technikach uczenia się?**

Ponad połowa ankietowanych nauczycieli (56%) odpowiada, że wiedza o skutecznych technikach uczenia się jest w Szkole upowszechniana. Jedna trzecia nauczycieli nie umie udzielić odpowiedzi na to pytanie, a co dziesiąty przyznaje, że nie upowszechnia się takiej wiedzy.

Spośród ankietowanych uczniów tylko niespełna 40% dostrzega upowszechnianie takiej wiedzy. Co trzeci z uczniów twierdzi, że takiej praktyki w Szkole nie ma.

W odpowiedzi na to samo pytanie pedagog i psycholog szkolny wymieniają jedną klasę, w której przeprowadzono w tym roku szkolnym jedną lekcję temu poświęconą.

- **Czy uczniowie potrafią określić własny styl uczenia się?**

Najczęściej styl uczenia się określany jest jako *czynności i procesy myślowe, które warunkują dobre wyniki uczenia się*. [1] W pedagogice stosuje się najczęściej klasyfikację VAK wprowadzoną w 1920 roku przez pedagogów takich jak Keller, Stillman i inni. Zgodnie z nią ludzie dzielą się na wzrokowców, słuchowców i kinestetyków.

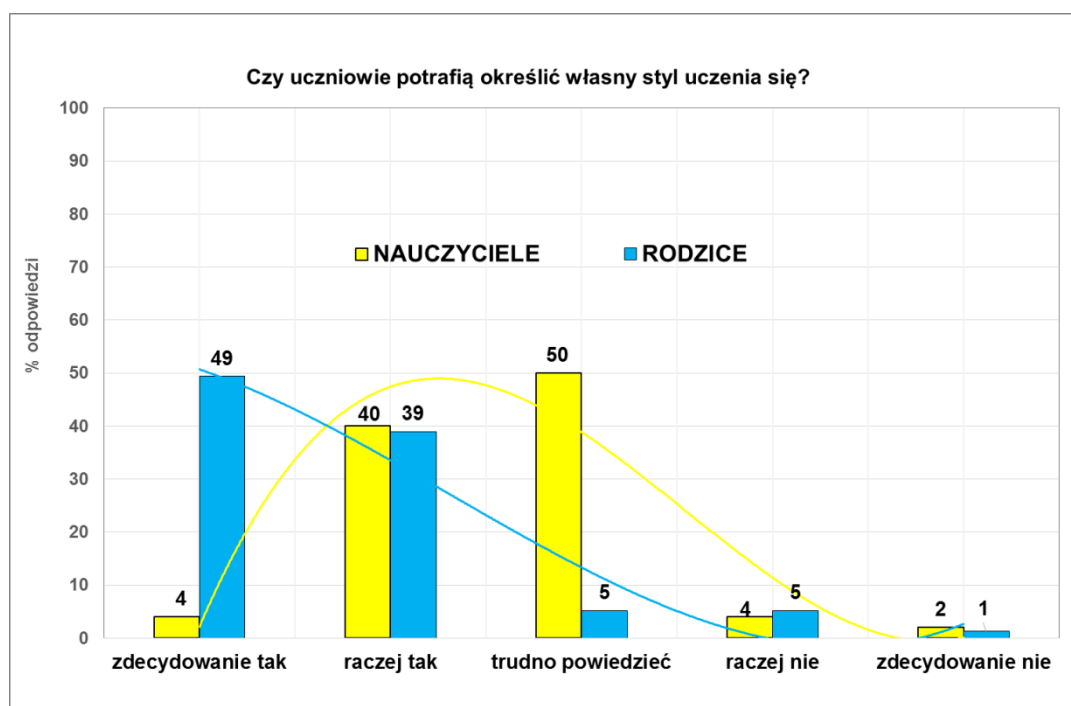
I tak, wzrokowcy – uczą się patrząc, słuchowcy – uczą się słuchając, słysząc samych siebie w rozmowie i dyskutując z innymi, kinestetycy – uczą się poruszając dużymi mięśniami w przestrzeni.

Źródło: www.ore.edu.pl, www.edulider.pl

Uczniowie przyswajają wiedzę w różny sposób. Przystawanie wiedzy opiera się na przekazywaniu informacji ze świata zewnętrznego poprzez wszystkie narządy zmysłów do mózgu. Zazwyczaj jednak dominującym w tym procesie jest jeden ze zmysłów. Przystawanie nowych treści przy wykorzystaniu tego zmysłu, jest znacznie efektywniejsze. Aby pomóc uczniom w szybkiej i efektywnej nauce, trzeba pomóc im także rozpoznać własny styl uczenia się.

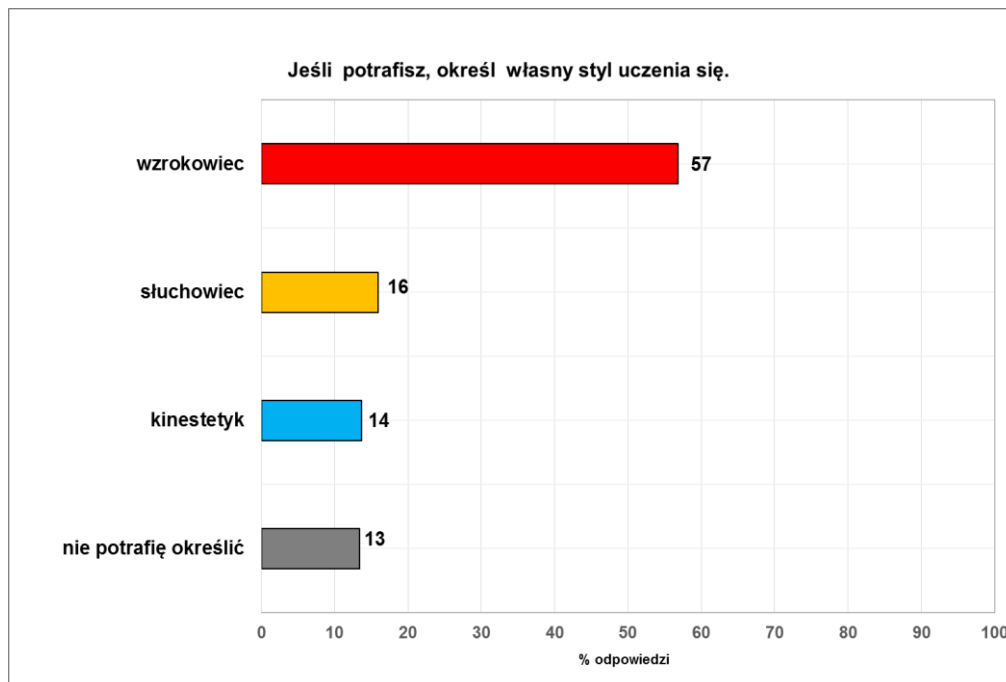
Zdaniem pedagoga i psychologa szkolnego *znakomita większość uczniów potrafi określić jaki sposób uczenia najbardziej im odpowiada (jak lubią się uczyć), jednak mają trudności w dostrzeżeniu i zmianie tych nawyków, które obniżają efektywność procesu samodzielnego przyswajania wiedzy.*

Zdaniem zaledwie 44% badanych nauczycieli uczniowie potrafią określić własny styl uczenia się. Oznacza to, że aż 56% nauczycieli nie potrafi tego dostrzec. Może warto zacytować jeden z komentarzy: *a skąd ja mam wiedzieć!*

Tymczasem zdecydowana większość ankietowanych rodziców (88%) jest zdania, że uczniowie znają własny styl uczenia się.

Uczniowie poproszeni o określenie własnego stylu uczenia się w 85% odpowiedzi, że potrafią określić własny styl uczenia się.

Z badań pedagogów wynika, że najliczniejszą grupę stanowią wzrokowcy. [2] Potwierdzają to także odpowiedzi uczniów, których poproszono o określenie własnego stylu uczenia się. I tak w badanej grupie ponad połowa uczniów jest zdania, że należy do wzrokowców, 14% do słuchowców, 14% do kinestetyków.

Nauczyciel nie jest w stanie poznać styl uczenia się każdego z uczniów w tak licznych klasach. Zapewne dlatego odpowiedzi nauczycieli różnią się tak bardzo od odpowiedzi uczniów i ich rodziców.

Aby pomóc uczniom w szybkiej i efektywnej nauce stosować należy uniwersalny sposób nauczania, to jest urozmaicać metody tak, aby oddziaływać na wszystkie zmysły.

Warto w tym miejscu wspomnieć, o krytykowanej czasem, ale interesującej piramidzie efektywności uczenia się Edgara Dale'a, według której wzrost zapamiętywania uzależniony jest od sposobu przekazywania wiedzy. [2,12] I tak, zapamiętujemy:

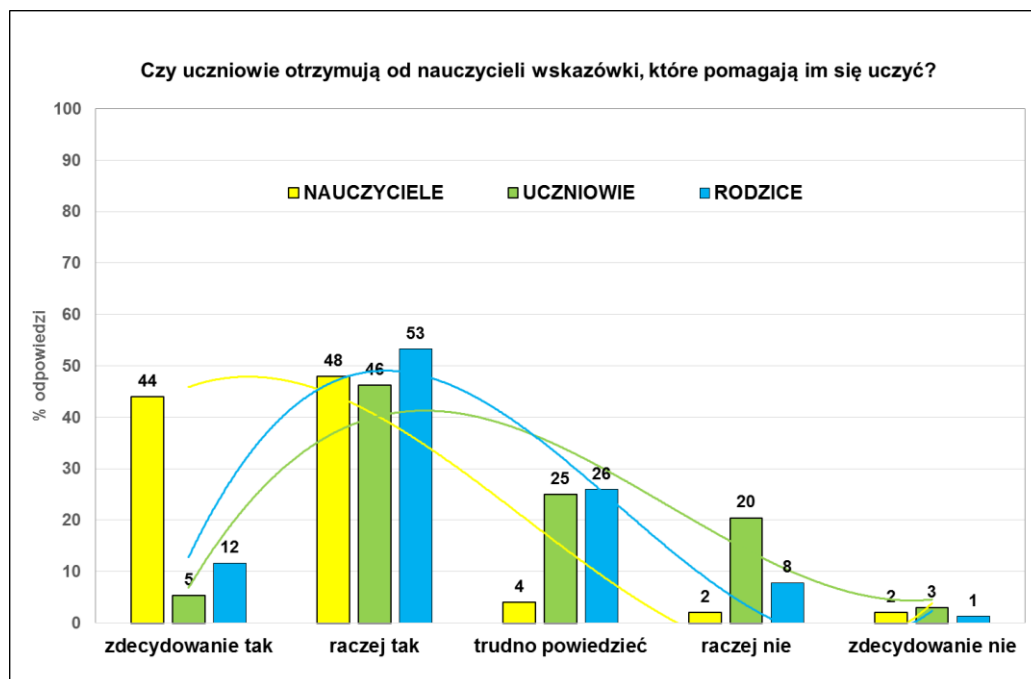
- 5% z wykładu
- 10% z tego, co czytamy
- 20% tego, co słyszymy
- 30% tego, co widzimy
- 50% z tego, co widzimy i słyszymy
- 75% tego, co sami mówimy
- 90% tego, co sami robimy.

Osobnym problem jest sytuacja uczniów, którzy nie potrafią określić własnego stylu uczenia się (co szósty z ankietowanych). Trzeba więc zadbać o pomoc tym uczniom. Warto wykorzystać testy określające styl uczenia się. Testy takie mogą pomóc zrozumieć każdemu z uczniów, jakie czynniki usprawniają ich naukę, a jakie im w tym przeszkadzają. Jednocześnie mogą być wskazówką dla nauczycieli, jakie metody powinny dominować w ich pracy z uczniami.

- **Czy uczniowie znają skuteczne metody ułatwiające słuchanie, patrzenie, czytanie, zapamiętywanie?**
- **Jeśli tak, czy je stosują?**

Zdaniem pedagoga i psychologa szkolnego *uczniowie deklarują znajomość metod (technik) skutecznego uczenia się, jednocześnie przyznają, że niechętnie (o ile w ogóle) je stosują*. Należałoby może zatem przeprowadzić dostatecznie dużo ćwiczeń i warsztatów popularyzujących takie techniki i zachęcających do ich stosowania, zwłaszcza w klasach pierwszych.

- **Czy uczniowie otrzymują od nauczycieli wskazówki, które pomagają im się uczyć?**

Niemal wszyscy ankietowani nauczyciele (92%) zgodnie twierdzą, że uczniowie otrzymują wskazówki, które pomagają im się uczyć.

Mniej optymistyczni są w tej kwestii rodzice uczniów – tylko 65% ankietowanych potwierdza tę opinię.

Jedynie połowa ankietowanych uczniów (51%) zgadza się ze zdaniem nauczycieli. Blisko co czwarty z uczniów uważa, że takich wskazówek nie otrzymuje.

Jedna czwarta ankietowanych uczniów i podobnie rodziców nie potrafi na zadane pytanie udzielić odpowiedzi.

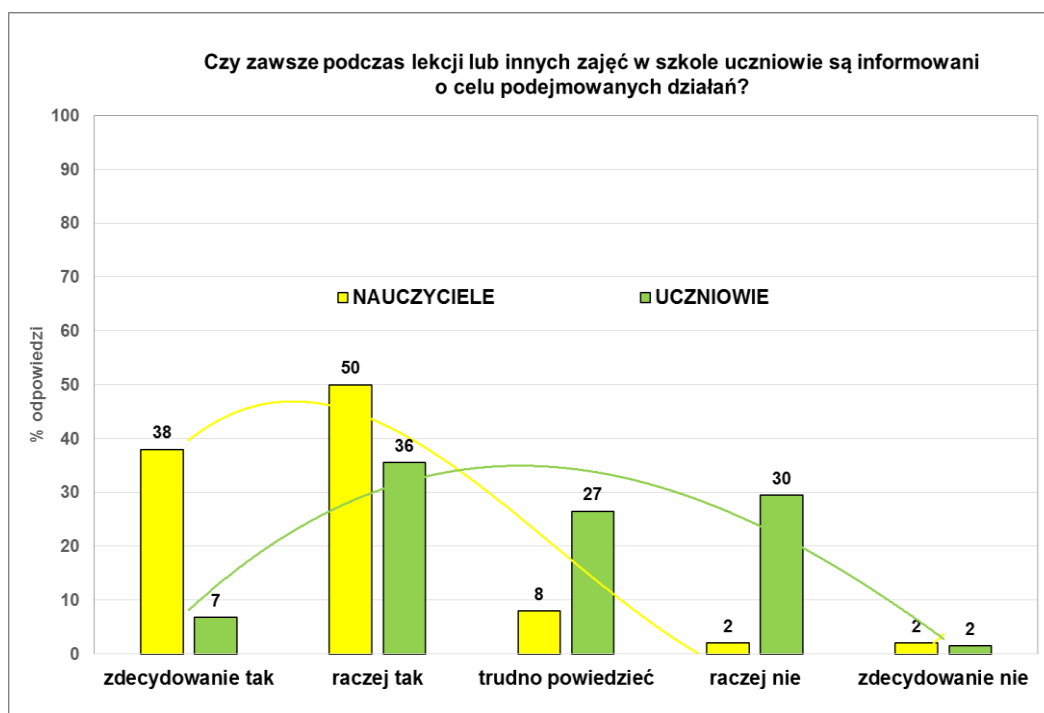

Jeśli przedstawione wyniki odzwierciedlają stan faktyczny – blisko połowa uczniów i jedna trzecia rodziców nie podziela optymizmu nauczycieli, to jest to bardzo niepokojące. Może oczywiście być też i tak, że wskazówki udzielane przez nauczycieli nie są jednoznacznie przez uczniów i ich rodziców odczytywane.

• **Czy podczas lekcji lub innych zajęć w Szkole zawsze w ich trakcie uczniowie są informowani o celu podejmowanych działań?**

Po raz kolejny warto przypomnieć, że jasno i precyzyjnie sformułowane cele – cel ogólny i cele operacyjne w dydaktyce i wychowaniu komunikowane uczniom / wychowankom, w myśl współczesnej pedagogiki

- pozwalają uczniom uczyć się ze zrozumieniem, osiągać lepsze wyniki, poprawić jakość uczniowskiej wiedzy, a nauczycielom skutecznie nauczać,
- mają wpływ na tworzenie kultury pracy Szkoły,
- uczą ucznia / wychowanka stawiania sobie indywidualnych celów i strategii ich osiągnięcia,
- uczą samooceny i kierowania swoją nauką oraz monitorowania własnych postępów,
- stymulują kreatywność, pobudzają motywację i zwiększają zaangażowanie uczniów.

Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli (88%) odpowiada, że cel zajęć jest zawsze jasno określony i uczniowie go znają.

Tymczasem jedynie 43% zapytanych uczniów ma takie samo odczucie. Jednocześnie aż co trzeci z uczniów twierdzi, że nie zna celu zajęć, w których uczestniczy. Co czwarty z uczniów nie potrafi na to pytanie odpowiedzieć.

Raport z ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2013/2014, wśród słabych stron Szkoły zwracał uwagę na zbyt rzadkie przekazywanie uczniom informacji dotyczących celów przedsięwzięć dydaktycznych i wychowawczych.

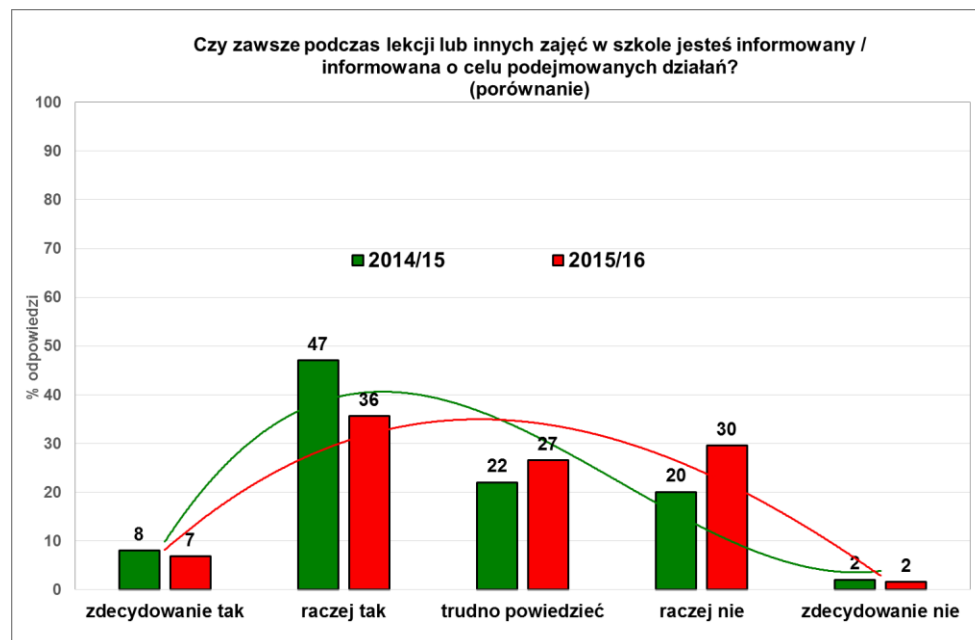
Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2015/2016

Odpowiedzi uczniów, ankietowanych w roku szkolnym 2014/2015, na postawione pytanie: „Czy podczas lekcji lub innych zajęć w Szkole jesteś zawsze informowany / informowana o celu podejmowanych działań?” pokazały, że nieco ponad połowa badanych uczniów (ok. 56%) była zapoznawana z celem podejmowanych działań.

Co piąty uczeń (ok. 22% liczby respondentów) twierdził, że nie jest informowany i odpowiadał *raczej nie* i *zdecydowanie nie*. W uzasadnieniu negatywnych odpowiedzi padły np. takie sformułowania:

- *nauczyciele nie mają na to czasu*
- *nie ma takiej potrzeby, wiem, po co się uczę*
- *po prostu przeprowadzamy temat, bo mamy go zrealizować*
- *nauczyciele sami oczekują, że odgadniemy cele*
- *zła jest organizacja zajęć.*

Porównując te wyniki z odpowiedziami uczniów z bieżącego roku szkolnego stwierdzić można, że sytuacja nie tylko nie jest dobra, ale nawet się pogorszyła.

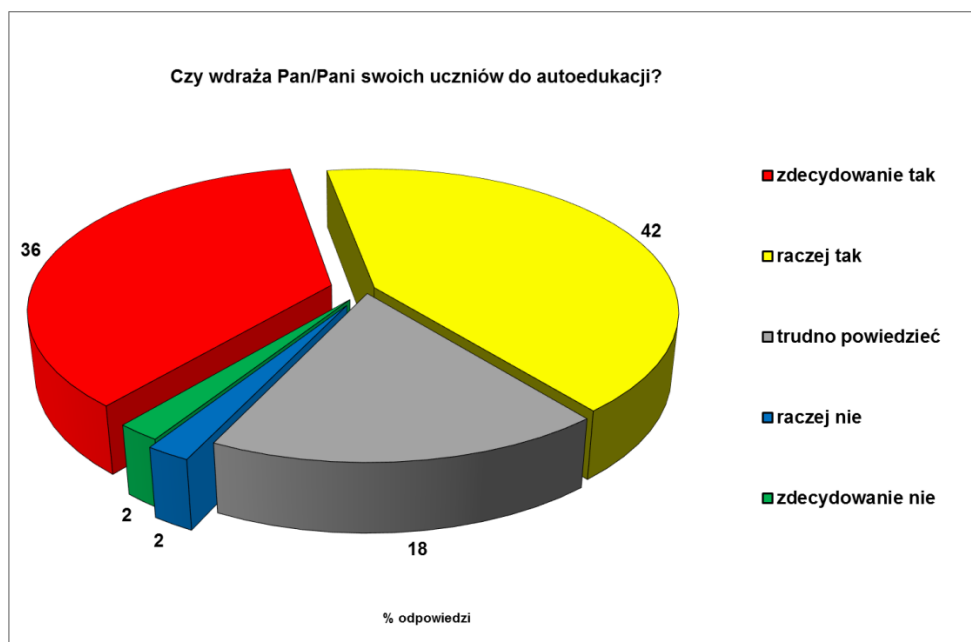
Odsetek uczniów informowanych o celach uczenia się jest niższy niż poprzednio. Może to świadczyć o pogarszającym się stanie faktycznym, co byłoby bardzo niepokojące. Możliwe, że nadal zbyt słabo nauczyciele akcentują, jaki jest cel (albo jakie są cele) zajęć prowadzonych z uczniami. Oznaczałoby to niewystarczające uwzględnianie tego wymogu współczesnej metodyki nauczania i wychowania przez wielu nauczycieli.

• Czy nauczyciele wdrażają uczniów do autoedukacji?

W świetle literatury przedmiotu autoedukacja to autonomiczny i świadomy proces kierowania własnym wszechstronnym rozwojem, w którym jednostka sama ustala cele, treści, metody pracy i środki oraz sama dokonuje autokontroli i autooceny. [7]

W Szkole autoedukacja ma przygotować ucznia do ustawicznego podejmowania i realizowania tego procesu w ciągu całego życia.

Nauczyciele zapytani o to, czy wdrażają swoich uczniów do autoedukacji, odpowiedzieli w następujący sposób:

Zdecydowana większość ankietowanych (78%) odpowiada twierdząco, a tylko 4% odpowiada, że nie. Jednakże co szósty z zapytanych nie umie udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Respondenci, którzy odpowiedzieli pozytywnie na to pytanie, wymieniali też następujące sposoby wdrażania uczniów do autoedukacji:

- konsultacje i indywidualne ćwiczenia,
- zachęcanie do udziału w kole przedmiotowym,
- systematyczne zadania do samodzielnej pracy,
- czytanie tekstów i wspólnie omawianie na lekcji,
- przygotowanie prezentacji,
- sugestie w jaki sposób podchodzić do przyswajaniu materiału,
- samodzielne opracowanie jakiegoś zagadnienia,
- podejmowanie prób rozwiązywania różnorodnych problemów związanych z realizacją programu nauczania,
- poszukiwanie różnych informacji z różnych źródeł,
- zadania domowe na tematy wykraczające poza podstawę programową,
- stwarzanie sytuacji problemowych, które obejmują wiele działań by dojść do rozwiązania,
- dodatkowe zadania i materiały rozwijające zainteresowania uczniów,
- wskazywanie uczniom przydatnych źródeł, np. stron www., programów, aplikacji, platform edukacyjnych oraz literatury i filmów.

- **Jakie działania podejmują nauczyciele w celu zwiększenia efektywności procesu uczenia się przez uczniów?**

W celu zwiększenia efektywności nauczania nauczyciele najczęściej podejmują następujące działania:

- wskazują na przydatność nabywanej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym,
- motywują uczniów do rozwijania własnych zainteresowań,
- wykorzystują różnorodne pomoce dydaktyczne,
- wskazują analogie i łączą wcześniej zdobytą wiedzę,
- informują o celu uczenia się,
- podkreślają przydatność nabywanej wiedzy i umiejętności na dalszym etapie kształcenia.

Ponadto nauczyciele często:

- omawiają postępy uczniów w nauce,
- analizują trudności uczniów i kontrolują poziom zrozumienia omawianych problemów,
- wykorzystują technologie informacyjne,
- wskazują mocne strony oraz braki i sposoby poprawy stosując ocenianie kształtujące,
- wskazują czego i jak się uczyć.

Rzadziej nauczyciele zalecają dodatkową literaturę.

Jeden z zapytanych nauczycieli przyznaje, że nie podejmuje żadnych działań w tym celu.

Natomiast uczniowie najczęściej wymieniają przede wszystkim następujące działania nauczycieli:

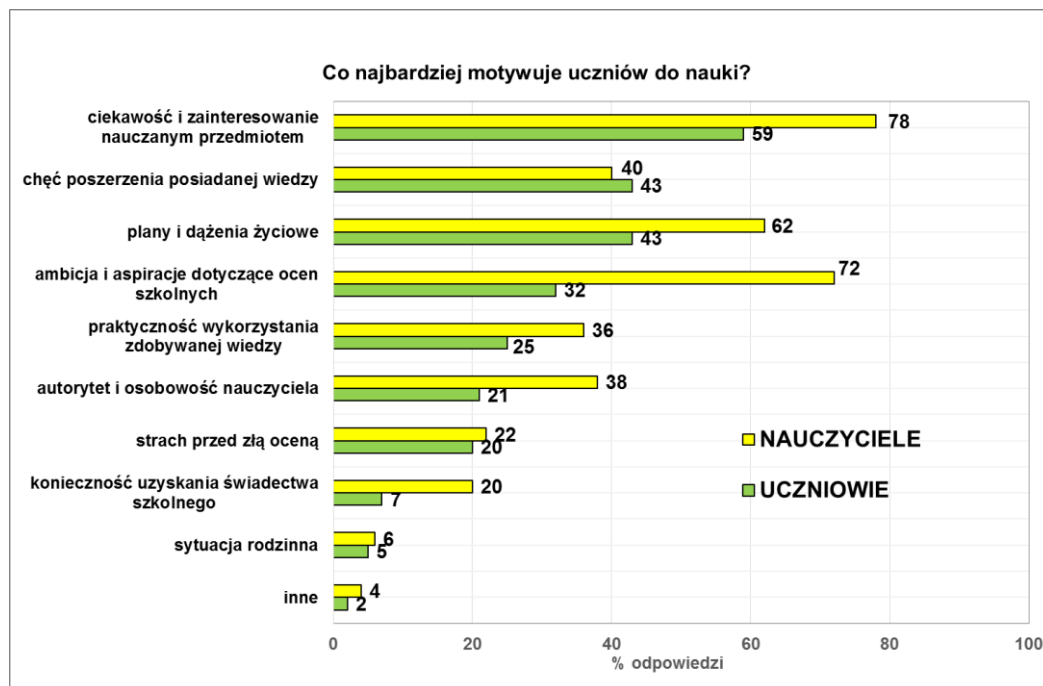
- wskazywanie analogii i łączenie wcześniej zdobytej wiedzy, także na innych przedmiotach,
- wykorzystywanie technologii informacyjnych i multimedialnych,
- wskazywanie, czego i jak się uczyć,
- analizowanie trudności i stopnia zrozumienia omawianych problemów,

- e) wskazywanie na przydatność nabywanej wiedzy i umiejętności na dalszym etapie kształcenia.

Obie grupy respondentów wymieniają te same działania, choć w innej hierarchii.

- **Co najbardziej motywuje uczniów do nauki?**

Na to pytanie odpowiadali zarówno uczniowie, jak i nauczyciele.

Nie zawsze odpowiedzi uczniów i nauczycieli na tak postawione pytanie są zgodne.

Zdaniem uczniów najsilniej do nauki motywuje ich ciekawość i zainteresowanie nauczonym przedmiotem – tak odpowiada blisko 60% zapytanych.

Ważne dla ok 40% pytaných uczniów są także plany i dążenia życiowe oraz chęć poszerzania posiadanej wiedzy.

Dla co trzeciego ucznia spośród zapytanych istotna jest ambicja i aspiracje dotyczące ocen szkolnych.

Co czwarty z uczniów zwraca uwagę na praktyczność zdobywanej wiedzy, a dla co piątego liczy się autorytet i osobowość nauczyciela. Podobnie działa strach przed złą oceną.

Tylko nieliczni uczniowie biorą pod uwagę konieczność uzyskania świadectwa szkolnego, czy sytuację rodzinną.

Nauczyciele, podobnie jak uczniowie, uważają, że najsilniej motywuje uczniów do nauki ciekawość i zainteresowanie nauczonym przedmiotem (78%). Równie ważne dla uczniów są, zdaniem nauczycieli, ambicja i aspiracje dotyczące ocen szkolnych (72%) oraz plany i dążenia życiowe (62%).

Drugorzędne znaczenie dla uczniów mają, zdaniem nauczycieli chęć poszerzania posiadanej wiedzy (40%), autorytet i osobowość nauczyciela (38%) i praktyczność zdobywanej wiedzy (36%).

Co piąty z zapytanych nauczycieli wymienia strach przed złą oceną i konieczność uzyskania świadectwa szkolnego.

Najmniej istotna dla uczniów, zdaniem nauczycieli, jest sytuacja rodzinna.

Największa rozbieżność opinii nauczycieli i uczniów dotyczy motywującej roli ambicji i aspiracji do uzyskiwania lepszych ocen szkolnych. Zdaniem uczniów jest to znacznie mniej ważny czynnik niż sądzą nauczyciele.

W opinii psychologa i pedagoga szkolnego (*na podstawie wypowiedzi uczniów, w trakcie rozmów indywidualnych oraz zawartych w ankietach*) najbardziej istotnymi czynnikami motywującymi uczniów do nauki są

- ciekawość i zainteresowanie nauczaniem przedmiotem,
- ambicja i aspiracje dotyczące ocen szkolnych,
- chęć poszerzenia posiadanej wiedzy,
- autorytet i osobowość nauczyciela.

Dokonując analizy wypowiedzi respondentów obu grup, dostrzec można stosunkowo niewielką rangę przypisywaną autorytetowi i osobowości nauczyciela (nauczyciele 38%, a uczniowie 21%).

Zdaniem wielu pedagogów dla efektywności pracy dydaktyczno-wychowawczej duże znaczenie ma autorytet nauczyciela. W psychologii autorytet to osoba, której jesteśmy skłonni podporządkować się i wykonywać jej polecenia.

W szkolnej rzeczywistości funkcjonują dwa rodzaje autorytetu. Jeden, to autorytet formalny związany z obowiązującymi w szkole normami i piastowanym stanowiskiem. Drugi – nieformalny - może być jedynie wypracowany przez nauczyciela, nauczyciel może być nim obdarowany przez uczniów. Cechują go autentyczność przekonań i postaw, wiedza i pasja, sprawiedliwość, szacunek i stawianie granic.

Autorytet jest niezbędny w pracy nauczyciela, powinien być systematycznie budowany i umacniany. [3]

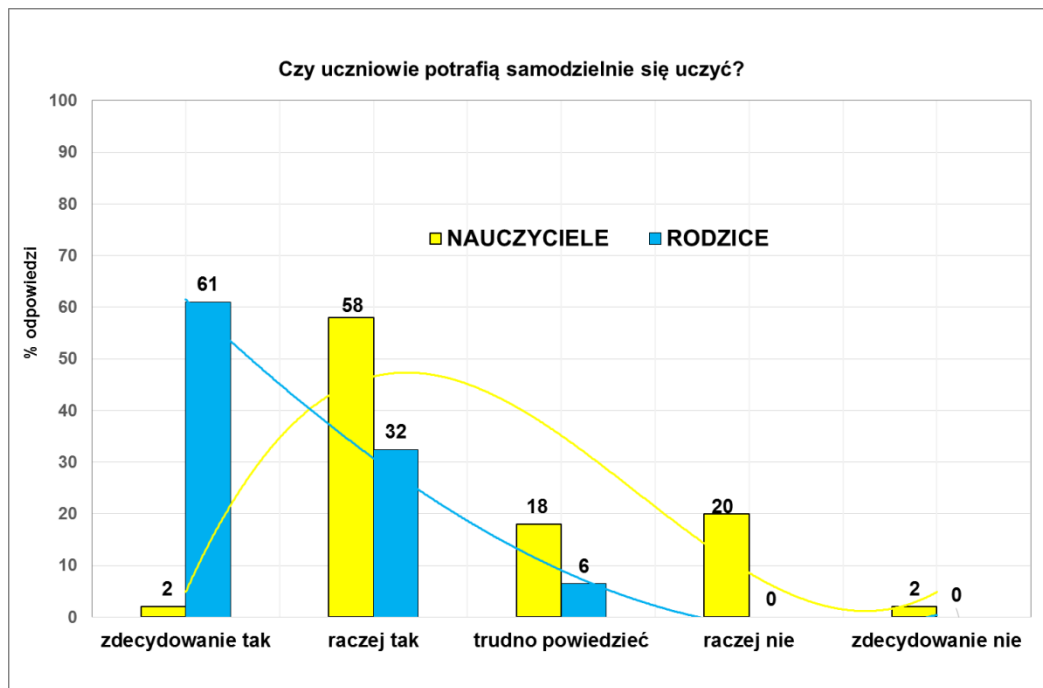
• Czy uczniowie potrafią samodzielnie się uczyć?

Najważniejszym procesem zachodzącym w szkole jest uczenie się uczniów. Zadaniem szkoły zaś takie wspomaganie uczniów, aby oni stali się autorami procesu własnego uczenia się.

Na pytanie: *Czy uczniowie potrafią samodzielnie się uczyć?* odpowiedzieli zarówno nauczyciele, jak i rodzice uczniów. Odpowiedzi układają się odmiennie, ujawniając wyraźną różnicę w opinii tych dwóch grup respondentów.

Około 60% ankietowanych nauczycieli uważa, że tak, uczniowie potrafią uczyć się samodzielnie. Co piąty z nauczycieli uważa jednak, że nie, a 18% - nie potrafi udzielić odpowiedzi.

Tymczasem rodzice uczniów niemal jednogłośnie (ok. 93% respondentów) oświadczają, że ich dzieci potrafią samodzielnie się uczyć. Jedynie nieliczni nie potrafią tego określić.

Warto dodać, że zdaniem pedagoga i psychologa szkolnego w większości przypadków uczniowie LO nr VII potrafią uczyć się samodzielnie.

Charakterystyka wymagań

Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się.

Pytanie kluczowe

Czy nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się?

- **Czy w Szkole diagnozuje się atmosferę pracy ucznia?**

Dyrektor Szkoły w udzielonym wywiadzie potwierdza diagnozowanie atmosfery pracy ucznia. W Szkole funkcjonują dwie formy:

1) Diagnostyka bieżąca

- obserwacja uczniów podczas lekcji, przerw, wycieczek, imprez i uroczystości szkolnych,
- analiza dokumentacji szkolnej – uwagi w dzienniku elektronicznym,
- ankiety psychologa i pedagoga szkolnego przeprowadzane wśród uczniów i rodziców,
- rozmowy tematyczne i wymiana spostrzeżeń między nauczycielami i wychowawcą,
- konsultacje i analiza określonych przypadków podczas spotkań zespołów nauczycielskich,
- wymiana informacji między wychowawcą i rodzicami.

2) Diagnostyka dokonywana przez wychowawcę, dwukrotnie w ciągu roku szkolnego, podczas okresowej klasyfikacji, plenarnych posiedzeń Rady Pedagogicznej, w czasie których dokonuje się analizy wszystkich procesów zachodzących w szkole.

Wyniki diagnoz wykorzystywane są w następujący sposób:

- są wskazówką do pracy z uczniem, ponieważ pomagają rozwiązywać problemy edukacyjne i wychowawcze, indywidualne i grupowe,
- pozwalają ustalić przyczyny problemów i niepowodzeń oraz zaplanować działania naprawcze,
- umożliwiają konstruowanie programów wychowawczych i profilaktycznych.

Dyrektor wykorzystuje wyniki diagnoz do planowania nadzoru wewnętrznego.

Diagnozowanie atmosfery pracy ucznia opisują w udzielonych wywiadach psycholog i pedagog szkolny. Ich zdaniem, diagnozowanie tego obszaru odbywa się *poprzez anonimowe ankiety przeprowadzane min. 2 razy w cyklu kształcenia. Uczniowie mają możliwość wypowiedzenia się na temat atmosfery panującej w Szkole.*

Inną formą diagnozy są wywiady w trakcie rozmów indywidualnych (...), kiedy uczniowie zgłaszają się po wsparcie w związku z trudnościami w uczeniu się.

- **Czy w Szkole zapewnia się uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego?**

Bezpieczeństwo w zakresie dydaktyki i opieki zapewniają (zgodnie z wytycznymi BHP):

- podział na grupy w przedmiotach wskazanych rozporządzeniem,
- opieka nad uczniami przebywającymi w bibliotece szkolnej lub innych pomieszczeniach,
- opieka nad uczniami w czasie przerw międzylekcyjnych na korytarzach,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów,
- zapoznanie uczniów z zasadami bhp na zajęciach lekcyjnych,
- system informowania rodziców uczniów o sytuacjach, zdarzeniach w szkole (np. złe samopoczucie ucznia, wypadek).

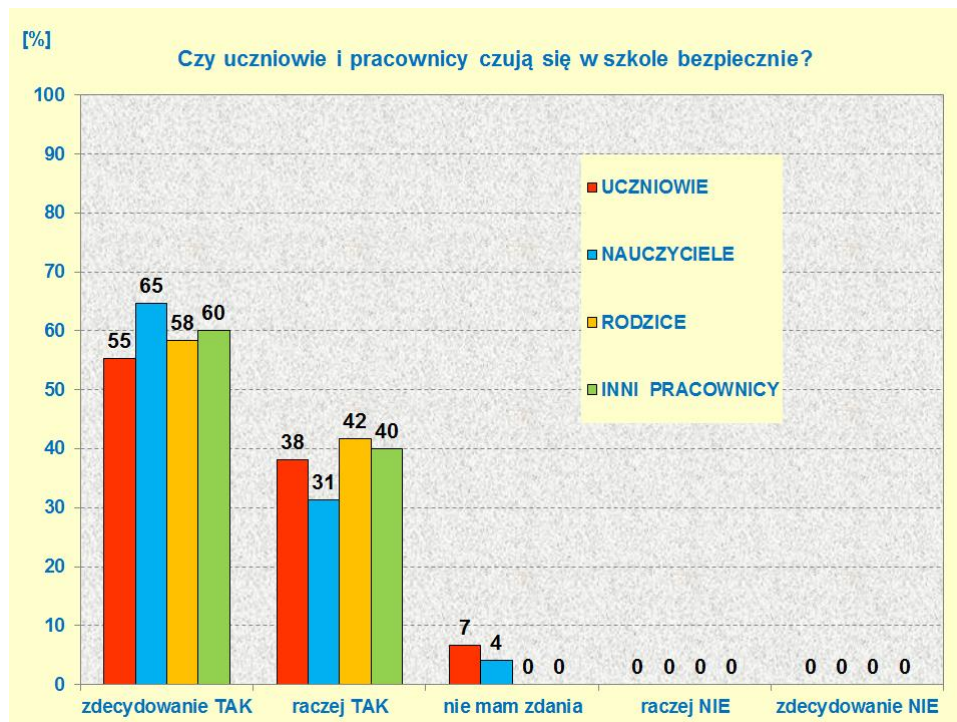
- **Jaka jest skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów?**

Dyrektor Szkoły w udzielonym wywiadzie przypomniał, iż raport z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2013/2014 poświęcony *respektowaniu norm społecznych* potwierdził, że w Szkole zapewnia się uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. Wówczas badani uczniowie wysoko ocenili swoje poczucie bezpieczeństwa w Szkole.

Ponad 90% uczniów twierdziło, że czuje się w szkole bezpiecznie. Ponad 95% liczby badanych wówczas nauczycieli, 100% pracowników niepedagogicznych i 100% ankietowanych rodziców było przekonanych o bezpieczeństwie uczniów w szkole.

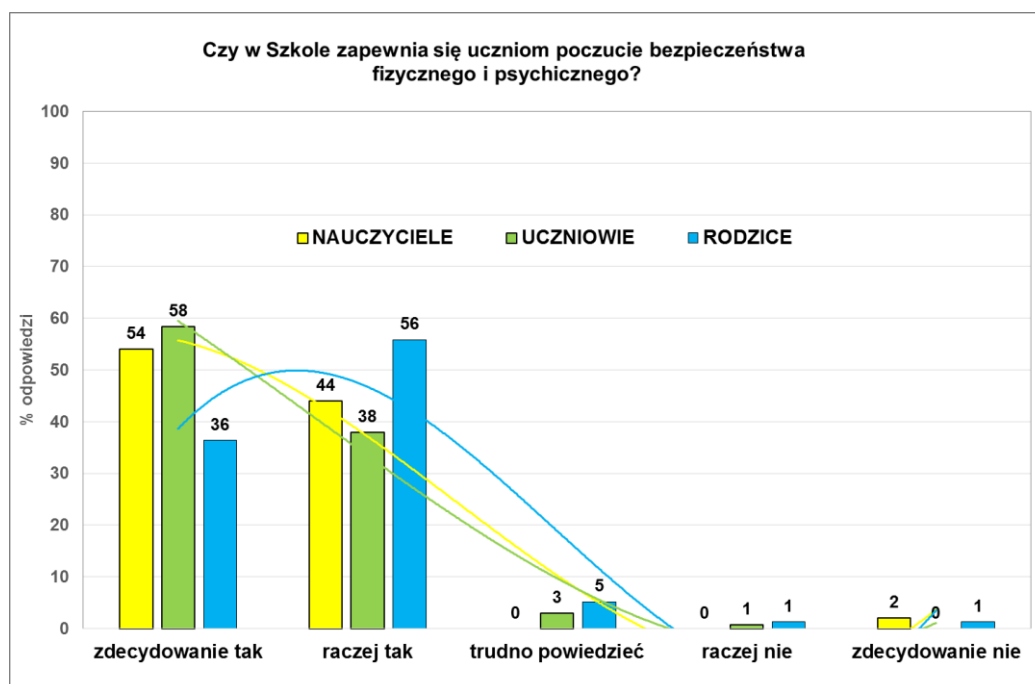
Jedynie higiena pozostaje elementem wymagającym stałego monitoringu i działań.

Od czasu sporządzenia raportu nie docierały do Dyrektora Szkoły inne sygnały budzące niepokój w kwestii bezpieczeństwa.

W r. szk. 2015/2016 pytanie: *Czy w Szkole zapewnia się uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego?* zadano zarówno uczniom, jak i ich rodzicom oraz nauczycielom.

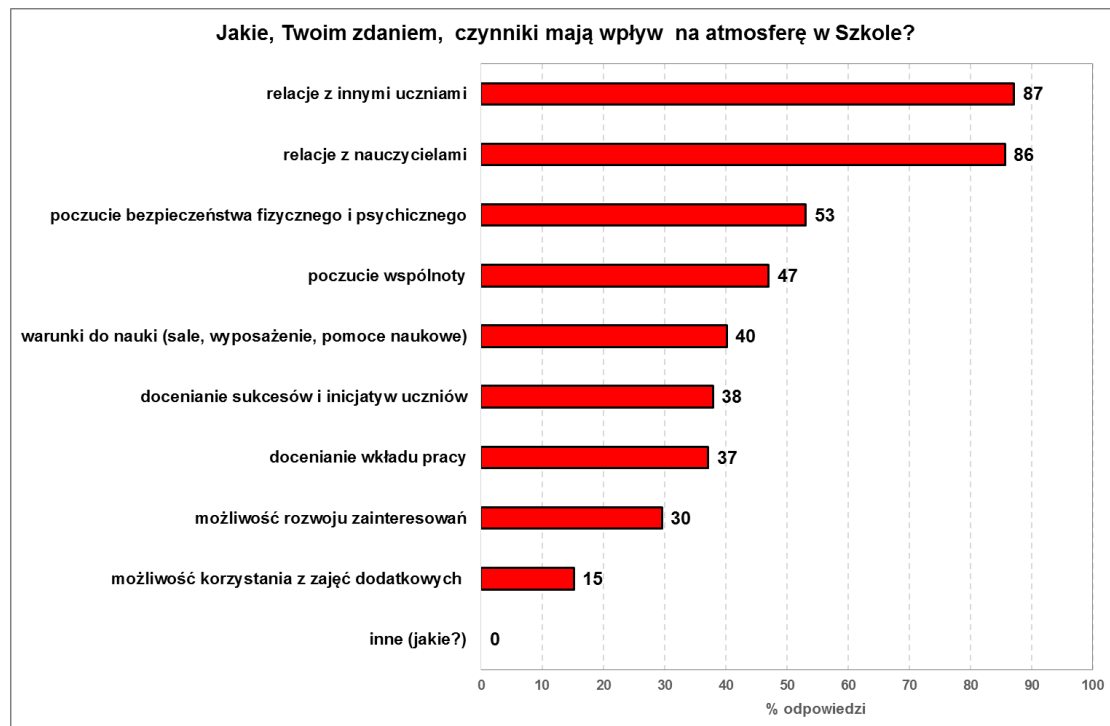

W obecnym roku szkolnym niemal wszyscy zapytani uczniowie (96%) i prawie wszyscy ankieterowani nauczyciele (98%) są zdania, że w Szkole zapewnia się uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.

Jest to niewątpliwie ogromny sukces Szkoły, bo poczucie bezpieczeństwa uczniów utrzymuje się niezmiennie na bardzo wysokim poziomie.

- **Jakie czynniki, zdaniem uczniów, mają wpływ na atmosferę w Szkole?**

Współczesna socjologia, psychologia i pedagogika zgodnie podkreślają ogromne znaczenie stosunków interpersonalnych w funkcjonowaniu grup społecznych. [5] Znakomitym tego potwierdzeniem są odczucia uczniów naszej Szkoły.

W odpowiedzi na pytanie: *Jakie, Twoim zdaniem, czynniki mają wpływ na atmosferę w Szkole?* uczniowie za najważniejsze uważają

- relacje z innymi uczniami (87%),
- relacje z nauczycielami (86%).

Istotne znaczenie dla uczniów mają także

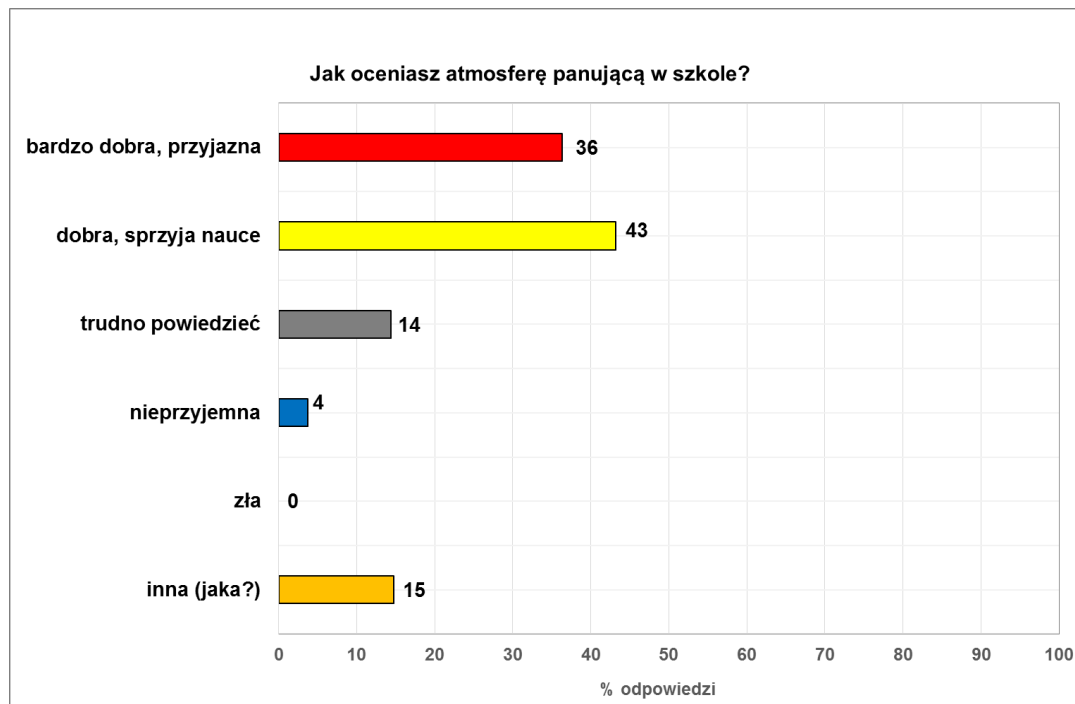
- poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego (53%),
- poczucie wspólnoty (47%).

Mniej ważne wydają się być dla uczniów

- warunki do nauki (sale lekcyjne, wyposażenie i pomoce naukowe) (40%),
- docenianie sukcesów i inicjatyw uczniów (38%),
- docenianie wkładu pracy (37%),
- możliwość rozwoju zainteresowań (30%).

Możliwość rozwoju własnych zainteresowań podczas zajęć dodatkowych nie jest specjalnie przez uczniów ceniona (15%).

- Jak uczniowie oceniają atmosferę panującą w Szkole?

Uczniowie poproszeni o cenę atmosfery w szkole niemal w 80% określili ją jako *bardzo dobrą i przyjazną* (36%) oraz *dobrą i sprzyjającą nauce* (43%).

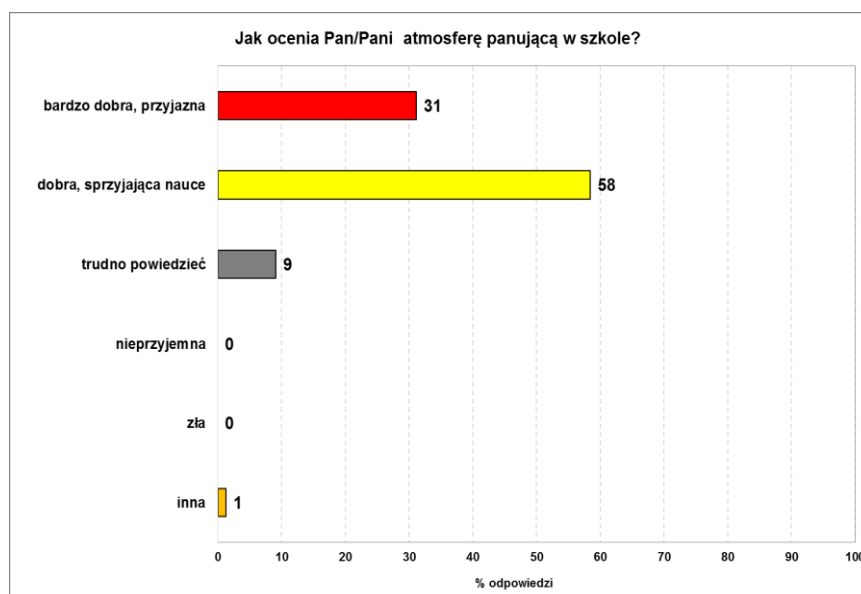
Jedynie mniej niż 4% liczby badanych oceniło ją jako nieprzyjemną, a ok. 14% miało zdania na ten temat.

Żaden z respondentów nie określił jej jako złej.

Była też grupa uczniów (ok. 15%) określającą panującą atmosferę jeszcze inaczej: *nieprzyjemna, ale nie przeszkadza w nauce; specyficzna; wśród uczniów panuje zła atmosfera; wyścig szczurów*.

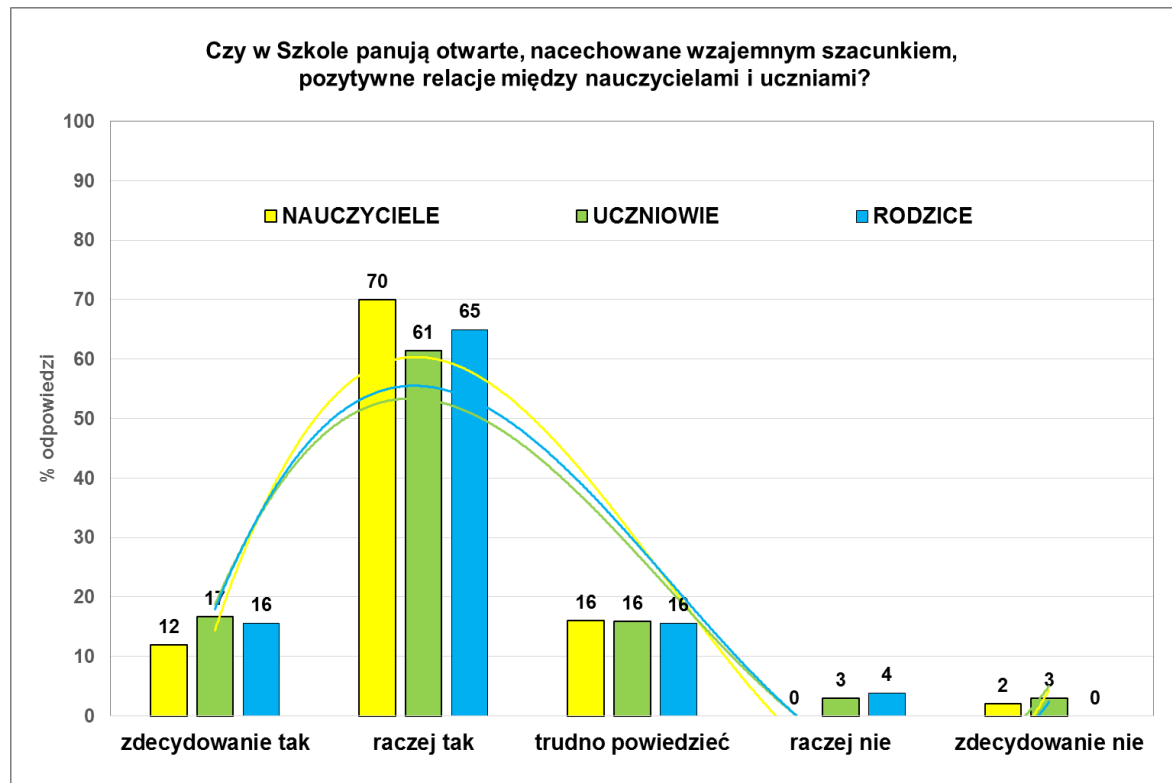
Analiza odpowiedzi na to pytanie i poprzednie budzi satysfakcję. Wnioskować można, iż relacje interpersonalne postrzegane przez uczniów jako bardzo ważne muszą być pozytywne, skoro tak wysoko oceniana jest atmosfera panująca w Szkole.

O ocenę atmosfery w Szkole poproszono także rodziców.

Kolejny powód do satysfakcji to opinia rodziców: blisko 90% ankietowanych ocenia atmosferę w Szkole jako *bardzo dobrą, przyjazną* (31%) oraz *dobłą, sprzyjającą nauce* (58%).

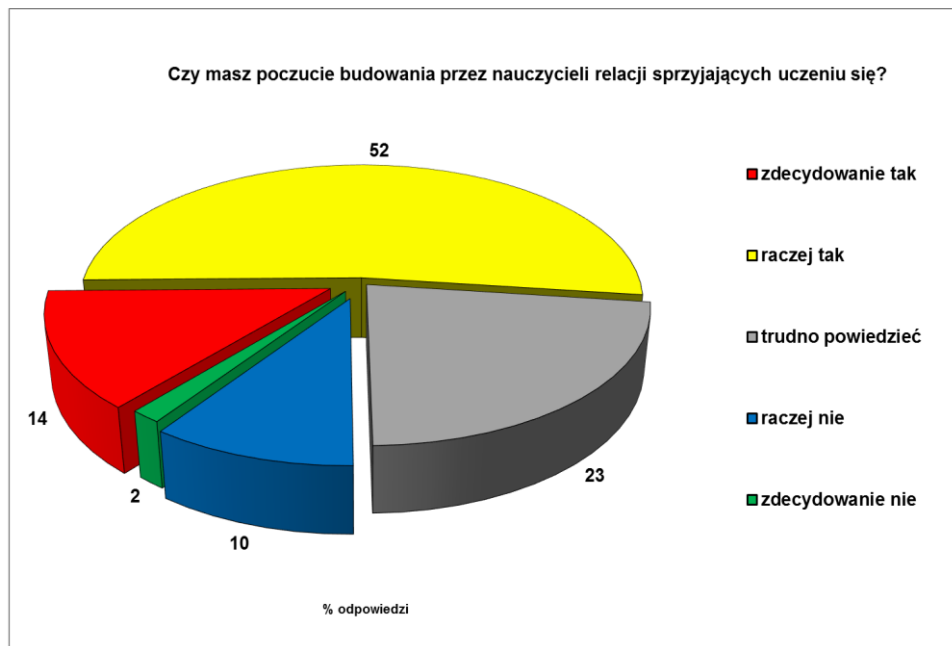
- **Czy w Szkole panują otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem, pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami?**

Jeszcze jednym elementem atmosfery panującej w Szkole są otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami. Nauczyciele, uczniowie oraz rodzice, a także Dyrekcja Szkoły, zgodnie twierdzą, że takie relacje panują w naszej Szkole. Jest to więc kolejne źródło satysfakcji.

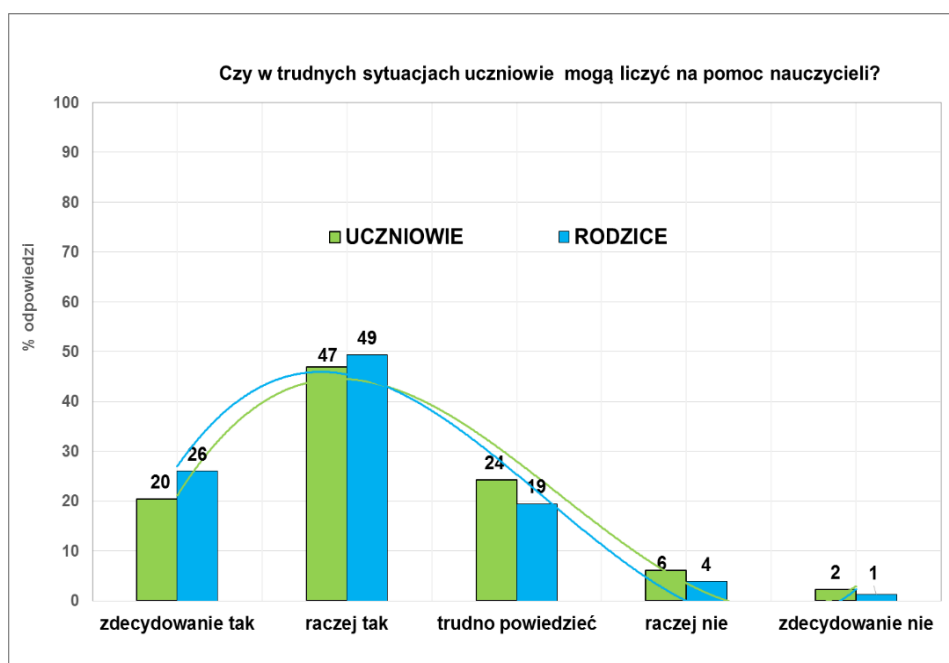
- **Czy uczniowie mają poczucie budowania przez nauczycieli relacji sprzyjających uczeniu się?**

Blisko 70% zapytanych uczniów odpowiada, że mają poczucie budowania przez nauczycieli relacji sprzyjających uczeniu się. Co piąty z uczniów nie ma zdania na ten temat. Niewielka grupa uczniów (12%) nie ma jednak takiego poczucia.

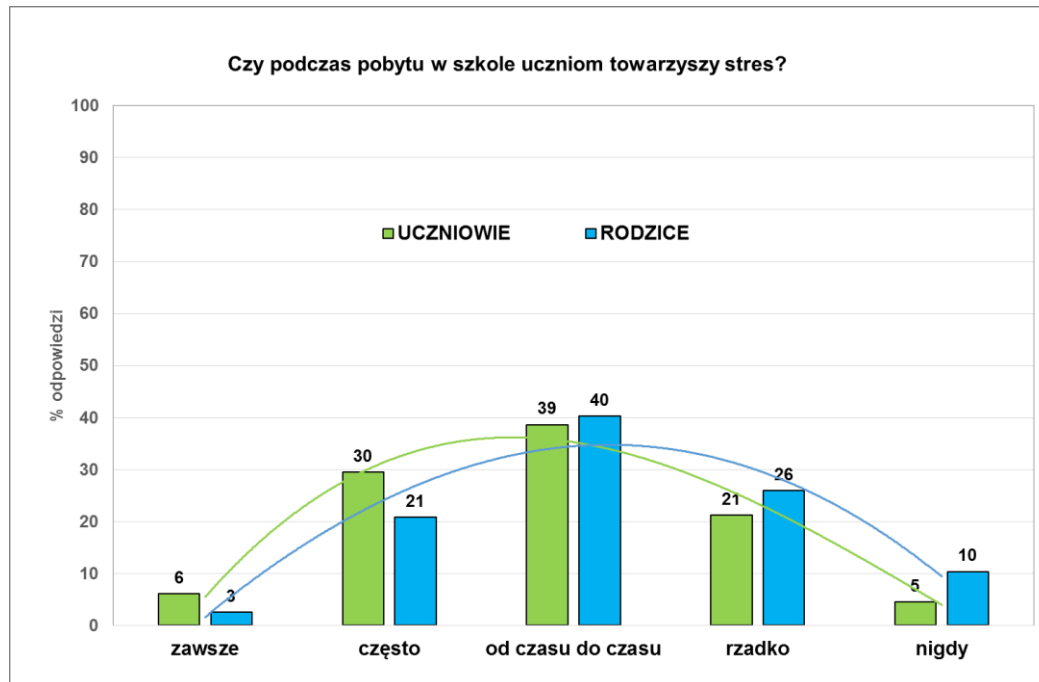
- **Czy w trudnych sytuacjach uczniowie mogą liczyć na pomoc nauczycieli?**

Opinie uczniów i ich rodziców dotyczące pomocy w trudnych sytuacjach uczniów są zgodne – około 70% liczby respondentów w każdej z tych grup odpowiada, że *zdecydowanie tak* albo *raczej tak* może liczyć na pomoc nauczycieli. Jedynie niewielka grupa uczniów i rodziców odpowiada, że nie może. Około 24% uczniów i 19% rodziców nie ma zdania w tej kwestii.

- **Czy uczniom podczas pobytu w Szkole towarzyszy stres?**

Od wielu lat prowadzone badania pedagogów i psychologów dowodzą zależności między funkcjonowaniem ciała i psychiki. Im mniej napięć, stresu, tym skuteczniejsze i trwalsze przyswajanie wiedzy. [14]

Na pytanie zadane uczniom: *Czy podczas pobytu w szkole towarzyszy Ci stres?* co trzeci (ok. 36%) ankietowany odpowiedział, że *zawsze* lub *często*, blisko 40% - *od czasu do czasu*, a około 20%, że *rzadko*. Niespełna 5% odpowiada, że *nigdy*.

Około 24% ankietowanych rodziców twierdzi, że ich dziecku podczas pobytu w szkole *zawsze* lub *często* towarzyszy stres, 40% liczby respondentów jest zdania, że *od czasu do czasu*, 26% *rzadko*, a 10% twierdzi, że *nigdy*.

Warto zwrócić uwagę na charakterystykę rozkładu uzyskanych odpowiedzi – układają się one wg rozkładu normalnego (krzywej Gaussa). Oznacza to, że sytuacja jest mniej więcej normalna.

W ocenie psychologa i pedagoga szkolnego *znakomita większość uczniów co najmniej kilka razy w tygodniu doświadcza stresu o różnym nasileniu i źródle (np. kontakty z konkretnymi nauczycielami, relacje rówieśnicze, sprawdziany, odpowiedzi ustne, relacje z rodzicami)*. Świadczą o tym *szacunki poczynione na podstawie rozmów indywidualnych i komentarzy uczniów w ankietach*.

Z opracowania dotyczącego realizacji założeń *Programu Wychowawczego i Profilaktyki* przez pedagoga i psychologa w roku szkolnym 2015/2016 wynika, że pojedyncze zajęcia poświęcone stresowi przeprowadzone były w siedmiu klasach, w jednej pierwszej, jednej drugiej oraz w pięciu trzecich. Sprawozdania przewodniczących zespołów wychowawców wskazują na realizację takich zajęć przez wychowawców w dwóch klasach.

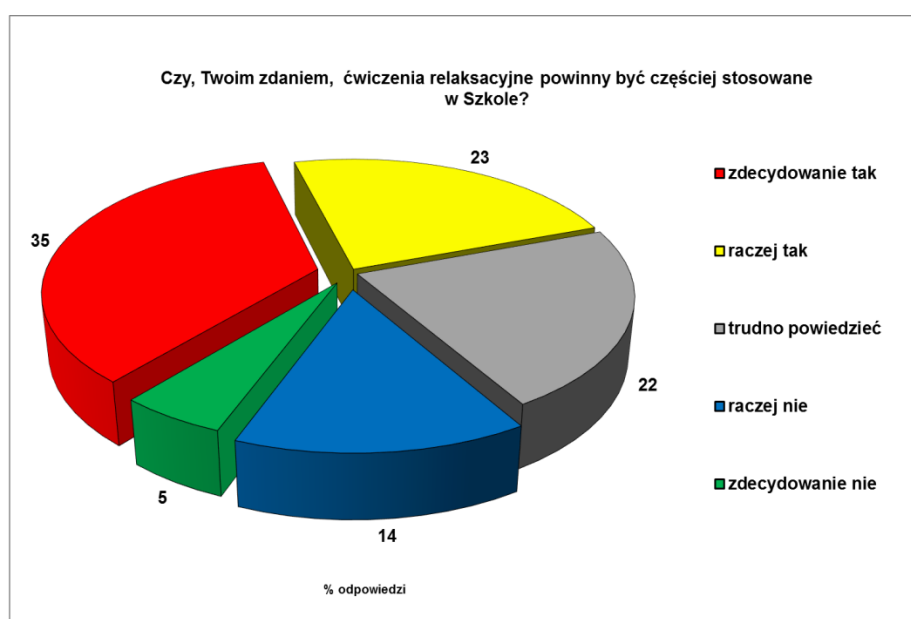
- **Czy uczniowie w Szkole poznają techniki relaksacyjne?**

Na pytanie: *Czy w szkole poznałeś/poznałaś techniki relaksacyjne?* około 40% liczby badanych uczniów odpowiada *tak*, 24% nie pamięta, a 35% odpowiada negatywnie.

Spośród ankietowanych odpowiadających na to pytanie twierdząco 46% poznało techniki relaksacyjne podczas zajęć wychowania fizycznego, 32% podczas lekcji języka angielskiego, 11% podczas godziny wychowawczej, 7% podczas zajęć edukacji dla bezpieczeństwa, 6% podczas zajęć z psychologiem szkolnym, a 2% podczas zajęć z pedagogiem szkolnym.

- **Czy, zdaniem uczniów, ćwiczenia relaksacyjne powinny być częściej stosowane w Szkole?**

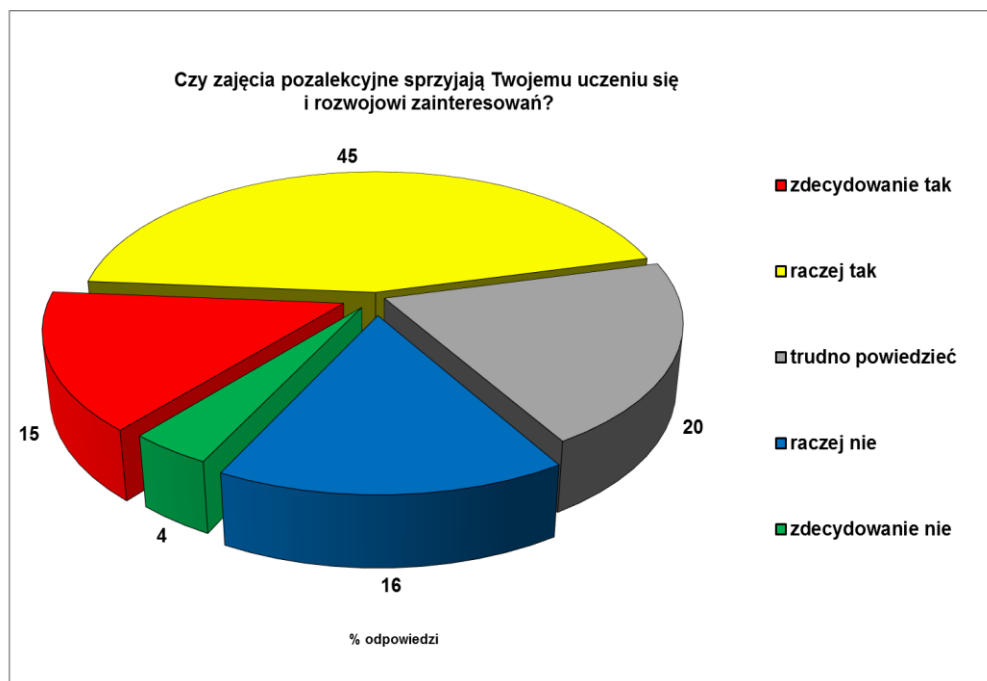

Na kolejne pytanie: *Czy, Twoim zdaniem, ćwiczenia relaksacyjne powinny być częściej stosowane w Szkole?* ponad połowa (58%) ankietowanych uczniów odpowiada *zdecydowanie tak* i *raczej tak*, a blisko co piąty (19%) - *raczej nie* i *zdecydowanie nie*. Około 22% pytanych nie ma zdania w tej kwestii. Trudno oczekiwać innych odpowiedzi, skoro tak duży odsetek badanych uczniów (35%) nie został zapoznany z ćwiczeniami relaksacyjnymi.

- **Jakie zajęcia pozalekcyjne sprzyjają uczeniu się, rozwojowi zainteresowań uczniów?**

Zadaniem Szkoły jest zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa i stabilności w procesie edukacyjnym. Wychodząc naprzeciw potrzebom edukacyjnym uczniów, organizuje się różnorodną pomoc zarówno grupową, jak i indywidualną. W Szkole odbywają się zajęcia pozalekcyjne sprzyjające uczeniu się oraz rozwojowi zainteresowań uczniów, takie jak

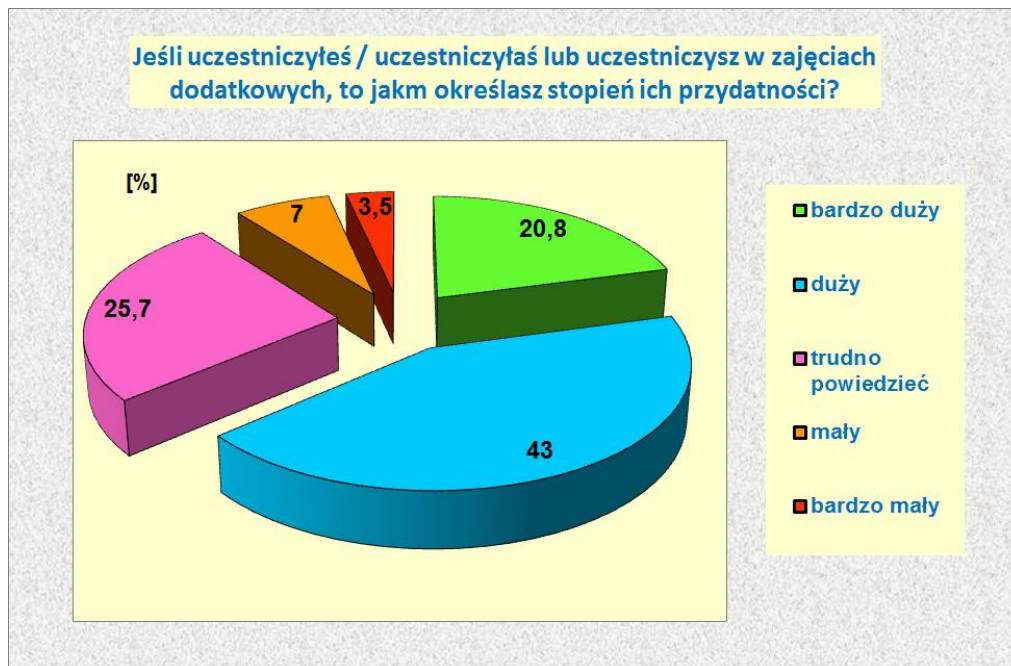
- koła zainteresowań,
- zajęcia wyrównawcze,
- zajęcia poszerzające materiał nauczania,
- zajęcia powtórzeniowe,
- przygotowanie do matury,
- doskonalące umiejętności,
- przygotowanie do olimpiad, konkursów i zawodów,
- konsultacje,
- praca u uczniami o różnych potrzebach.

Na pytanie: *Czy zajęcia pozalekcyjne sprzyjają Twojemu uczeniu się, rozwojowi zainteresowań?* 60% liczby badanych obecnie uczniów udzieliło odpowiedzi *zdecydowanie tak* (15%) i *raczej tak* (45%). Około 20% odpowiedziało, że *raczej nie* (16%) i *zdecydowanie nie* (4%). Blisko 20% nie ma zdania na ten temat.

Warto dane te porównać z wynikami zawartymi w ubiegłorocznym raporcie, z których wynika, że ponad połowa badanych wówczas uczniów (ok. 64%) oceniła stopień przydatności zajęć dodatkowych jako *bardzo duży* i *duży*. Tylko 11% stopień przydatności takich zajęć określiło jako *bardzo mały*.

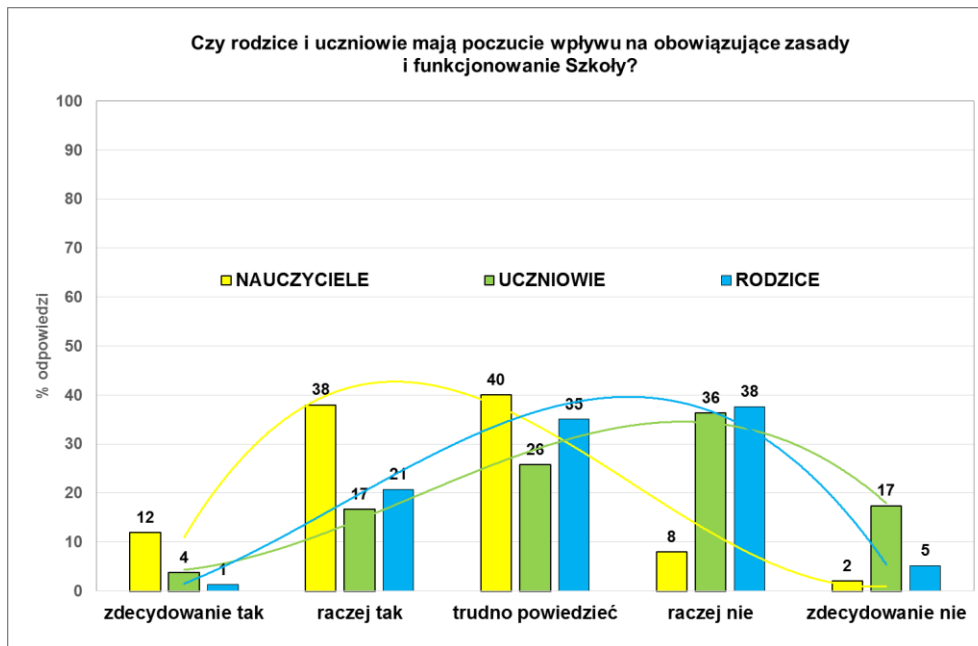

Zauważyć przy tym należy, iż w roku szkolnym 2014/2015 oferta zajęć pozalekcyjnych w naszej Szkole była skromniejsza – w bieżącym roku szkolnym liczba oferowanych zajęć wzrosła o 20% (podobnie liczba godzin zajęć pozalekcyjnych)

w stosunku do roku poprzedniego. Liczba zapisanych uczestników tych zajęć, w przeliczeniu na 100 uczniów, wynosiła 304 w 2014/15, a obecnie 244. To znaczy, że w tym roku szkolnym zajęć było więcej, a uczestników mniej.

Sugerując się zmniejszeniem liczby pozytywnych opinii uczniów o przydatności zajęć pozalekcyjnych i jednocześnie wzrostem ilości opinii negatywnych sądzić można, że być może spadła atrakcyjność niektórych zajęć albo były one zbyt słabo propagowane. Kolejną przyczyną mogą być zbyt słabe działania niektórych nauczycieli związane z motywowaniem uczniów do rozwoju własnych zainteresowań (problem omówiony wyżej).

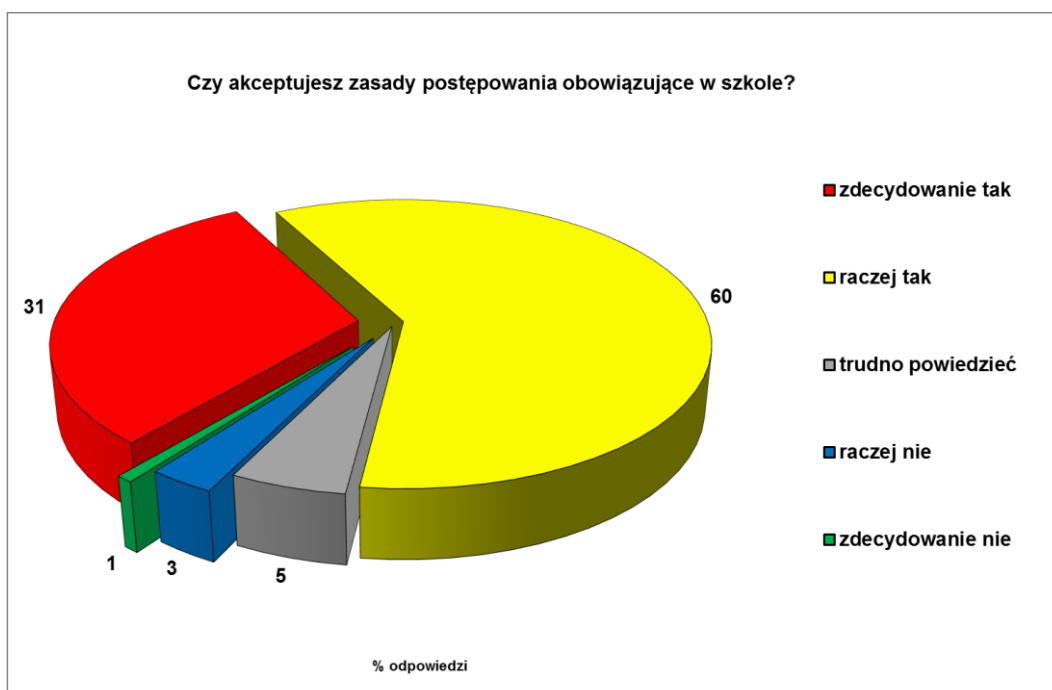
- Czy rodzice i uczniowie mają poczucie wpływu na obowiązujące zasady i funkcjonowanie szkoły?

Uzyskane wyniki upoważniają do stwierdzenia, że większość uczniów (ok. 79%) oraz ich rodziców (78%) nie ma poczucia wpływu na obowiązujące w Szkole zasady i funkcjonowanie Szkoły lub nie ma zdania w tej kwestii. Oznacza to, że jedynie co piąty z uczniów i rodziców taki wpływ dostrzega.

Tymczasem wśród opinii nauczycieli pojawił się głos: *aż za bardzo, co nie zawsze sprzyja poziomowi i dyscyplinie.*

- Czy uczniowie akceptują zasady obowiązujące w Szkole?

Ponad 90% ankietowanych uczniów akceptuje zasady obowiązujące w Szkole. Jedynie marginalny odsetek ujawnia brak akceptacji.

Analizując odpowiedzi uczniów na to i poprzednie pytanie, można dojść do wniosku, że uczniowie nie widzą potrzeby wpływu na zasady obowiązujące w Szkole, skoro akceptują istniejący stan rzeczy.

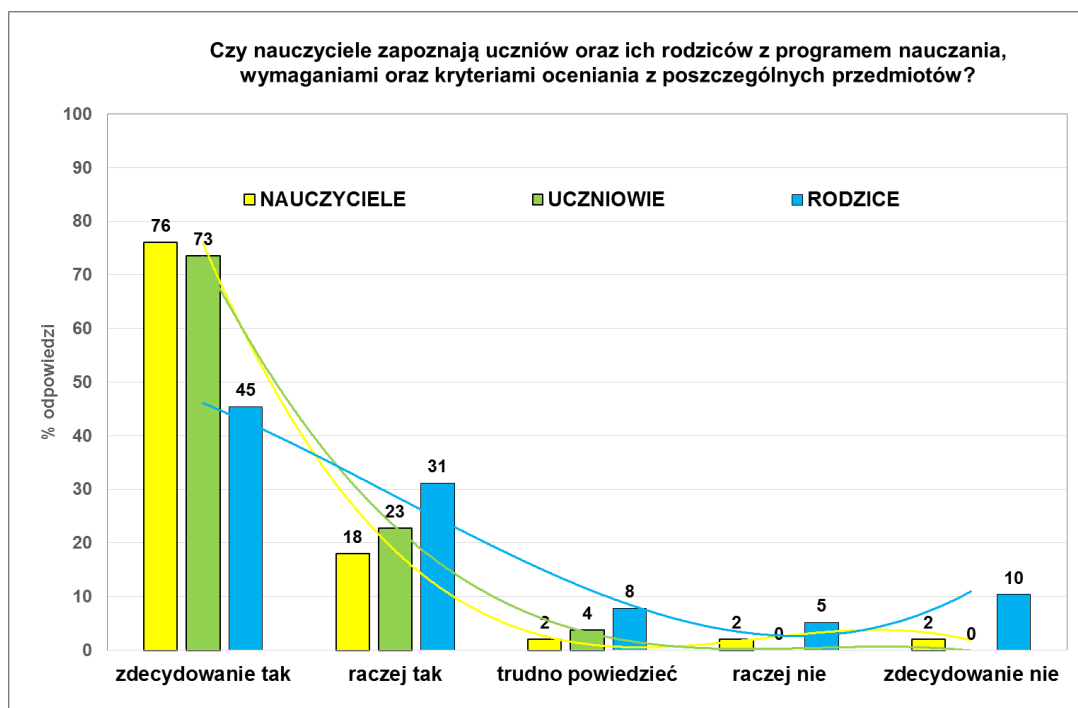
Charakterystyka wymagań

Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.

Pytanie kluczowe

Czy w Szkole uczniowie są informowani o wymaganiach edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów oraz sposobie oceniania?

- Czy nauczyciele zapoznają uczniów oraz ich rodziców z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów?
- W jaki sposób jest to realizowane?

Wszystkie grupy respondentów potwierdzają, że nauczyciele zapoznają uczniów oraz ich rodziców z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów. Takiego zdania jest 94% badanych w grupie nauczycieli, 96% uczniów i 76% rodziców.

Zapoznanie uczniów oraz ich rodziców z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów odbywa się kilkutorowo.

Podczas zajęć organizacyjnych nauczyciele przedmiotu informują uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen klasyfikacyjnych, sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej.

Podczas zajęć z wychowawcą uczniowie informowani są o warunkach, sposobie i kryteriach oceniania zachowania oraz o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej i oceny zachowania.

Wychowawcy zapoznają uczniów klas I ze Statutem Szkoły i regulaminami wewnętrznymi, a uczniom klas II i III przypominają WZO i regulaminy wewnętrzne.

Wychowawcy mają też obowiązek przypomnieć w klasach III i II, a w I omówić zasady przeprowadzania egzaminu maturalnego.

Realizacja wyżej wymienionych zadań nauczycieli przedmiotu i wychowawców w zakresie informowania uczniów o wymaganiach edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów oraz sposobie oceniania znajduje potwierdzenie w opinii wyrażonej przez Wicedyrektora Szkoły i zapisach w dziennikach klasowych.

Podczas wrześniowych spotkań wychowawców klas z rodzicami uczniów przekazywane są ogólne informacje dotyczące programu nauczania, wymagań oraz kryteriów oceniania z obowiązujących przedmiotów oraz zachowania. Potwierdzają to zapisy w protokołach zebrań rodziców.

Zarówno rodzice jak i uczniowie informowani są o tym, że przedmiotowe systemy oceniania znajdują się na stronie internetowej szkoły.

Wszystkie te działania potwierdzają zapisy w dziennikach lekcyjnych oraz w protokołach zebrań z rodzicami.

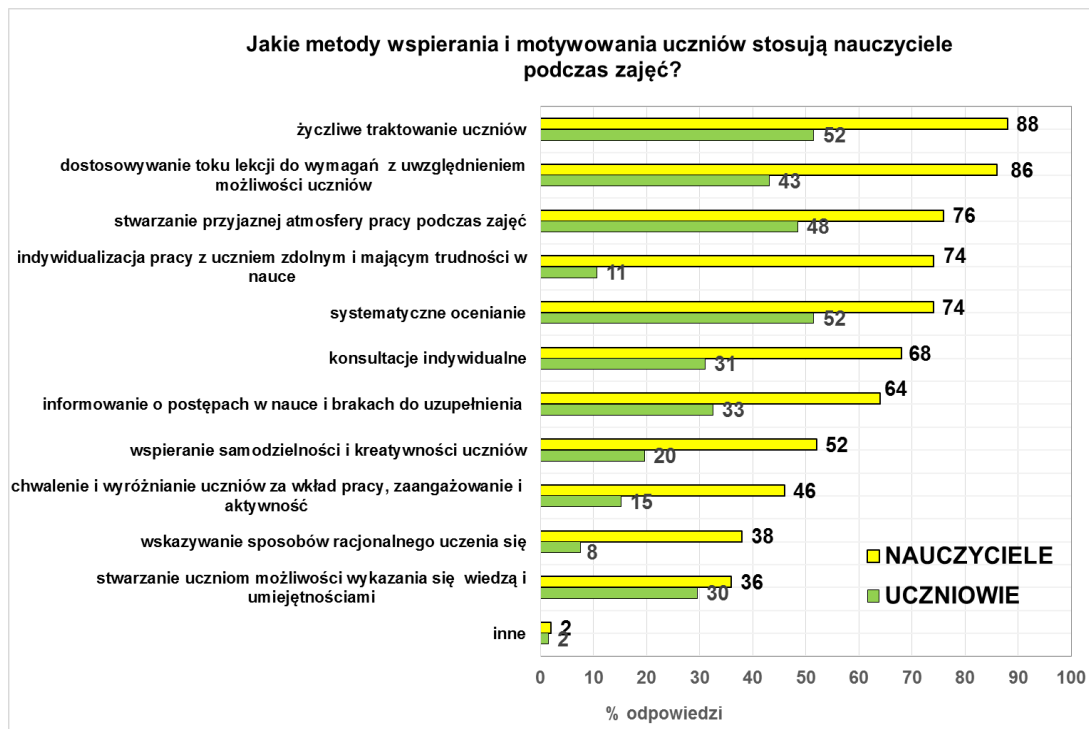
Charakterystyka wymagań

Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach

Pytanie kluczowe

Czy nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się stosując różne metody pracy adekwatne do potrzeb uczniów?

- **Czy nauczyciele stosują zróżnicowane metody wspierania i motywowania uczniów?**
- **Jakie metody wspierania i motywowania uczniów stosują nauczyciele podczas zajęć?**

Zapytani nauczyciele wymieniają kolejno następujące metody wspierania i motywowania uczniów, jakie stosują w Szkole:

- a) życzliwe traktowanie uczniów,
- b) dostosowanie toku lekcji do wymagań edukacyjnych uwzględniając możliwości uczniów i ich tempa pracy,
- c) stwarzanie przyjaznej atmosfery pracy podczas zajęć,
- d) indywidualizacja pracy z uczniem zdolnym i mającym trudności w nauce,
- e) systematyczne ocenianie,
- f) konsultacje indywidualne,
- g) informowanie o postępach w nauce i brakach do uzupełnienia,
- h) wspieranie samodzielności i kreatywności uczniów,
- i) chwalenie i wyróżnienia uczniów za wkład pracy, zaangażowanie i aktywność podczas zajęć,
- j) wskazywanie sposobów racjonalnego uczenia się
- k) stwarzanie uczniom możliwości wykazania się wiedzą i umiejętnościami zdobytymi poza szkołą.

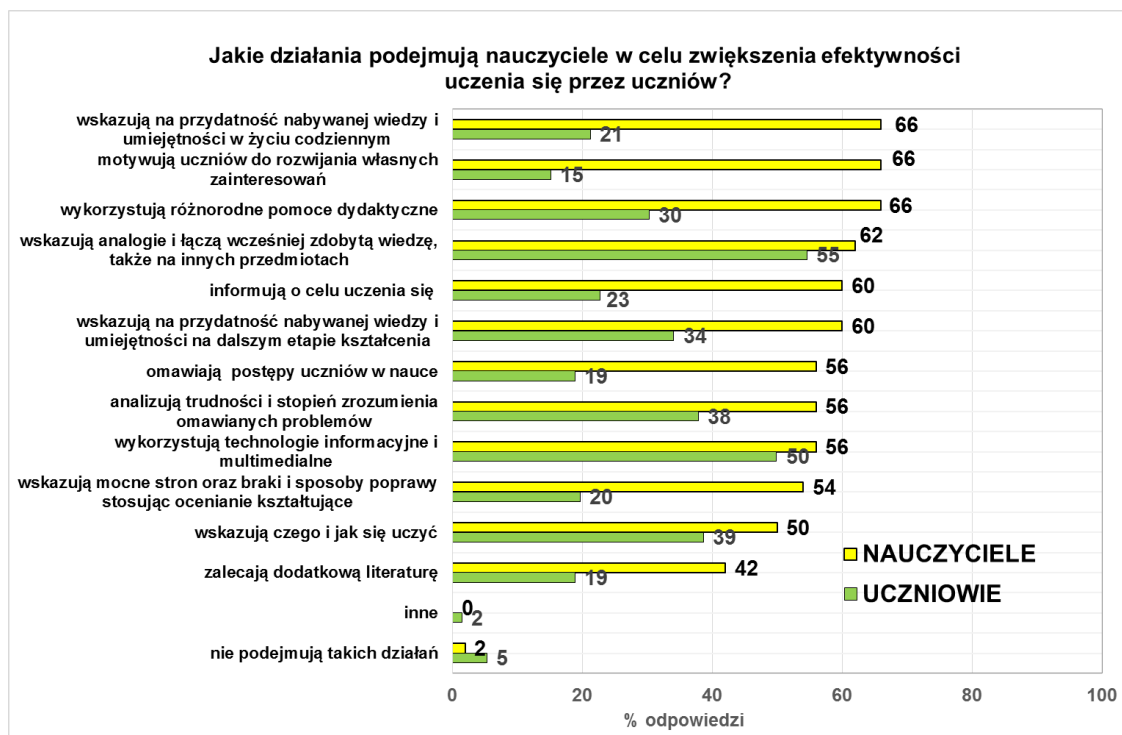
W Szkole stosuje się zróżnicowane metody wspierania i motywowania uczniów.

- **Czy w Szkole przeprowadza się analizę podejmowanych działań motywacyjnych i wspierających uczenie się pod kątem ich skuteczności?**

W udzielonym wywiadzie Wicedyrektor stwierdza, że formą analizy podejmowanych działań motywacyjnych i wspierających uczenie się pod kątem ich skuteczności realizowaną w Szkole jest badanie wyników diagnoz, egzaminów próbnych i maturalnych oraz losów naszych absolwentów.

Odrębnych analiz poświęconych wyłącznie tej tematyce nie przeprowadza się.

- **Jakie działania podejmują nauczyciele w celu zwiększenia efektywności uczenia się przez uczniów?**

W odpowiedzi na pytanie: *Jakie działania podejmują nauczyciele w celu zwiększenia efektywności uczenia się przez uczniów?* badani nauczyciele wymieniają według rangi:

- wskazują na przydatność nabywanej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym,
- motywują uczniów do rozwijania własnych zainteresowań,
- wykorzystują różnorodne pomoce dydaktyczne,
- wskazują analogie i łączą wcześniej zdobytą wiedzę, także na innych przedmiotach,
- informują o celu uczenia się,
- wskazują na przydatność nabywanej wiedzy i umiejętności na dalszym etapie kształcenia,
- omawiają postępy uczniów w nauce,
- analizują trudności i stopień zrozumienia omawianych problemów,
- wykorzystują technologie informacyjne i multimedialne,
- wskazują mocne strony oraz braki i sposoby poprawy stosując ocenianie kształtujące,
- wskazują czego i jak się uczyć,
- zalecają dodatkową literaturę.

Jeden z zapytanych nauczycieli nie podejmuje takich działań.

Tymczasem uczniowie za najważniejsze działania podejmowane w tym celu przez nauczycieli uważają

- wskazywanie analogii i łączenie wcześniej zdobytej wiedzy, także na innych przedmiotach,
- wykorzystywanie technologii informacyjnych i multimedialnych,
- wskazywanie czego i jak się uczyć,

- d) analizowanie trudności i stopnia zrozumienia omawianych problemów,
- e) wskazywanie na przydatność nabywanej wiedzy i umiejętności na dalszym etapie kształcenia,
- f) wykorzystywanie różnorodnych pomocy dydaktycznych.

Szczegółowa analiza odpowiedzi obu grup respondentów ujawnia zarówno niepokojące zjawiska, jak i zadowalające.

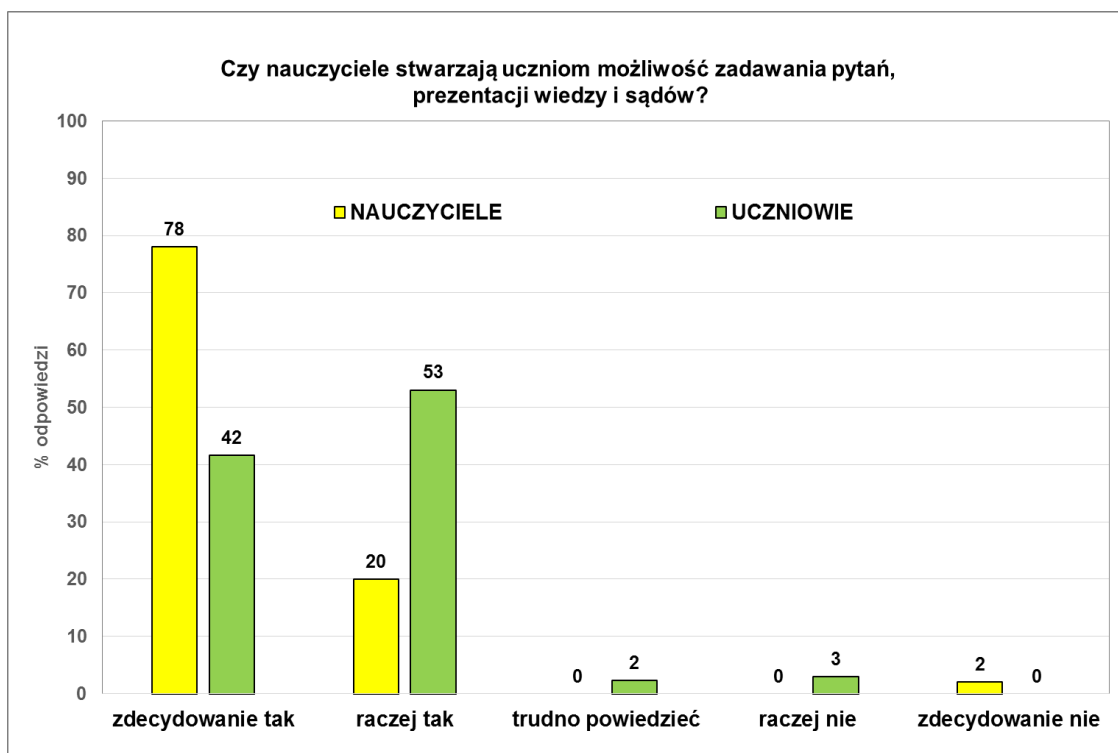
Najbardziej jaskrawym przykładem jest rozbieżność opinii dotyczącej motywowania uczniów do rozwoju własnych zainteresowań. Do takich działań przyznaje się 66% ankietowanych nauczycieli, tymczasem tylko 15% zapytanych uczniów takie działania dostrzega.

Podobna różnica występuje w przypadku wskazywania na przydatność nabywanej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym – nauczyciele 66%, uczniowie 21%.

Tylko niewielka część uczniów dostrzega działania nauczycieli związane z ocenianiem kształtującym (informowanie o celu uczenia się, omawianie postępów, wskazywanie mocnych stron i braków).

Pocieszający jest fakt zbieżności opinii uczniów i nauczycieli dotyczących holistycznego kształcenia i wykorzystywania technologii informacyjnych i multimedialnych.

- **Czy nauczyciele stwarzają uczniom możliwość zadawania pytań, prezentacji wiedzy i sądów?**

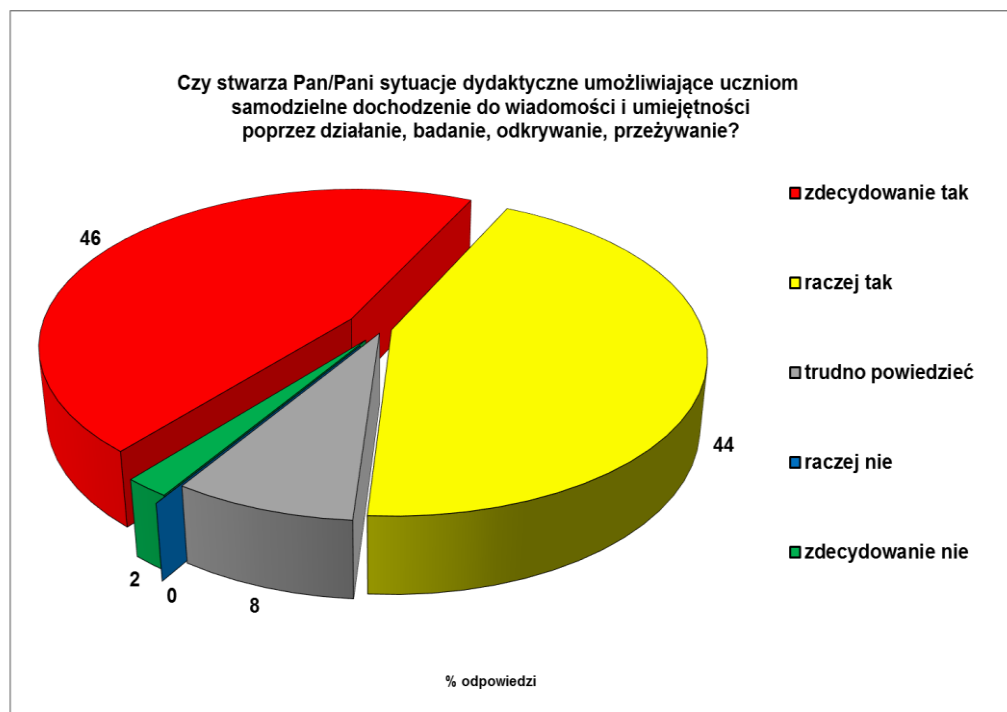
Biorąc pod uwagę pozytywne odpowiedzi (łącznie *zdecydowanie tak* i *raczej tak*) zauważyć można, że zarówno nauczyciele, jak i uczniowie niemal jednogłośnie potwierdzają, iż uczniowie mają możliwość zadawania pytań, prezentacji wiedzy i sądów.

Świadczyć to może o podmiotowym traktowaniu uczniów, co zapewne wynika z wysokich kwalifikacji nauczycieli.

- **Czy nauczyciele stwarzają sytuacje dydaktyczne umożliwiające uczniom samodzielne dochodzenie do wiadomości i umiejętności poprzez działanie, badanie, odkrywanie, przeżywanie?**

Statut Szkoły: (§ 3 1.) *W zakresie nauczania Szkoła stawia sobie za cel:*
 3) *przygotowanie do samokształcenia i aktywnego poszukiwania informacji,*
 7) *kształtowanie postaw intelektualnych, a szczególnie postawy poznawczej, dociekliwości, innowacyjności.*

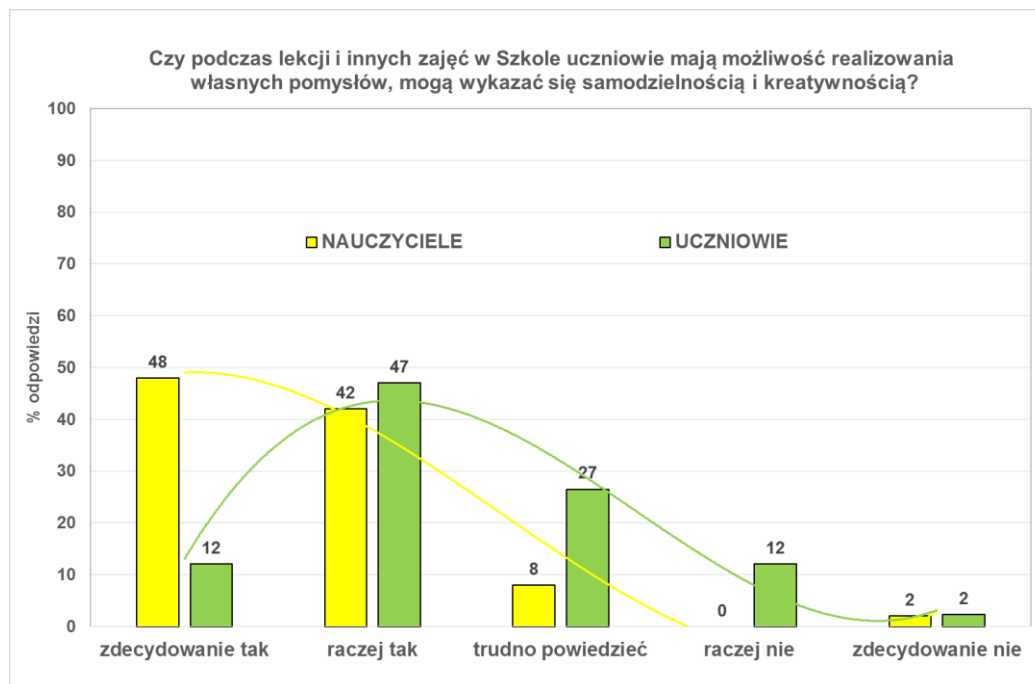
Udzielając odpowiedzi na zadane pytanie niemal wszyscy nauczyciele (90% zapytanych) twierdzą, że stwarzają sytuacje dydaktyczne umożliwiające uczniom samodzielne dochodzenie do wiadomości i umiejętności poprzez działanie, badanie, odkrywanie, przeżywanie.

Uzyskane odpowiedzi świadczyć mogą o procesach edukacyjnych przebiegających według współczesnej pedagogiki i założeń statutowych, a tym samym o wysokich kwalifikacjach nauczycieli.

- Czy podczas lekcji i innych zajęć w Szkole uczniowie mają możliwość realizowania własnych pomysłów, mogą wykazać się samodzielnością i kreatywnością?

Odpowiedzi na zadane pytanie udzielili zarówno uczniowie, jak i nauczyciele. Opinie tych dwóch grup respondentów są rozbieżne.

Jedynie 59% zapytanych uczniów odpowiada twierdząco. 27% nie ma zdania w tej kwestii, a 14% odpowiada nie.

Tymczasem aż 90% ankietowanych nauczycieli twierdzi, że uczniowie podczas lekcji i innych zajęć w Szkole mają możliwość realizowania własnych pomysłów, mogą wykazać się samodzielnością i kreatywnością.

Jeżeli wyniki te odzwierciedlają stan faktyczny, to byłoby to bardzo niepokojące. Być może przyczyną tak znacznej rozbieżności opinii jest brak dostatecznie wyrazistych działań podejmowanych przez nauczycieli w tym celu.

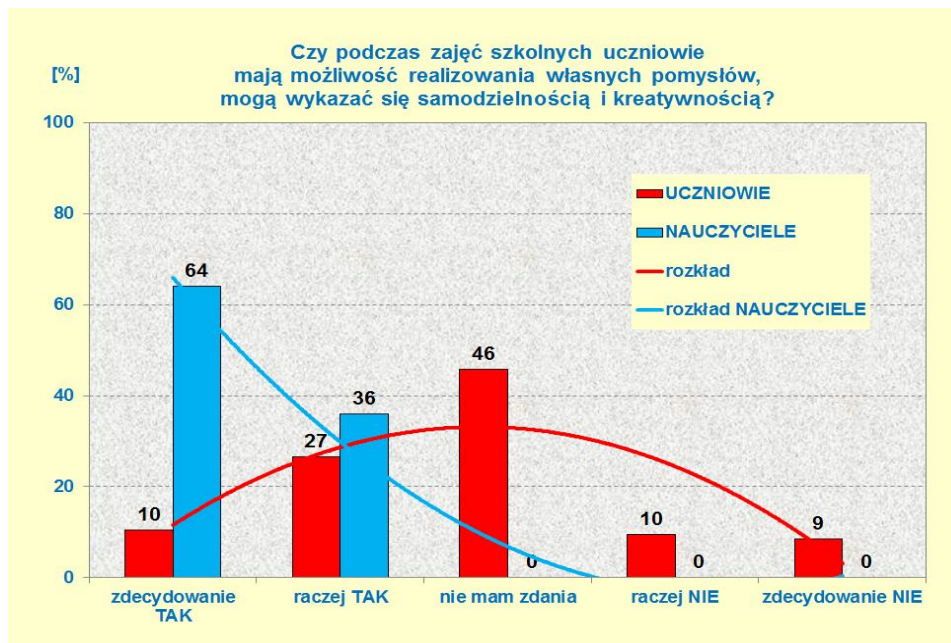
Interesujące wydaje się statystyczne porównanie odpowiedzi uczniów pytanym w ramach tegorocznej ewaluacji, z odpowiedziami uczniów udzielonymi podczas badań ewaluacyjnych w roku szkolnym 2013/2014.

Wszyscy ankietowani wówczas nauczyciele deklarowali, iż podczas zajęć szkolnych uczniowie mają możliwość realizowania własnych pomysłów, mogą wykazać się samodzielnością i kreatywnością.

Aktywność taką realizowali poprzez

- *przygotowywanie prezentacji na różne tematy,*
- *samodzielne poszukiwanie rozwiązań problemów i zadań,*
- *przeprowadzanie samodzielnie opracowanych fragmentów lekcji i zajęć pozalekcyjnych,*
- *własne prace badawcze,*
- *samodzielnie wykonywane doświadczenia,*
- *przygotowywanie projektów edukacyjnych,*
- *samodzielne analizowanie i formułowanie wniosków,*
- *tworzenie programów komputerowych,*
- *prowadzenie blogów,*

- samodzielne przygotowywanie przedstawień szkolnych (reżyseria, scenariusz, występ),
- wykonywanie prac dodatkowych, np. elementów wystroju sal,
- tworzenie tematycznych plakatów i inne.

Wśród respondentów z grupy uczniów tylko co trzeci dostrzegał wówczas taką możliwość (37%).

Ujawniła się wówczas tendencja świadcząca prawdopodobnie o tym, że uczniowie często nie są świadomi celów realizowanych przedsięwzięć, tj. między innymi kształtowania samodzielności i kreatywności.

W tym roku szkolnym (2015/2016) liczba badanych uczniów potwierdzających, iż mają możliwość realizowania własnych pomysłów, mogą wykazać się samodzielnością i kreatywnością podczas zajęć, jest prawie dwukrotnie większa, zmniejszył się także odsetek liczby ankietowanych twierdzących przeciwnie. Zmniejszyła się także liczba uczniów nie mających wyrobionego zdania w tej kwestii.

Badania dowodzą, że sytuacja w tym zakresie uległa poprawie, jednakże stan nadal nie jest zadowalający.

- **Czy uczniowie za swoje osiągnięcia są nagradzani a ich osiągnięcia są promowane?**

Zagadnienie to było przedmiotem badań już w r. szk. 2013/14. Dyrektor Szkoły w udzielonym wówczas wywiadzie wymienił sposoby nagradzania uczniów i promowania ich osiągnięć. Według Dyrektora zasady te nadal obowiązują.

Zgodnie z § 54 Statutu Szkoły obowiązuje w LO nr VII następujący system nagradzania uczniów:

1. Uczniowie, którzy uzyskali najwyższą średnią na poszczególnych poziomach klas, podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego mogą zostać wyróżnieni:
  - złotą tarczą Szkoły,
  - nagrodą książkową lub rzeczową,
  - listem pochwalnym,

- stypendium Ministra Edukacji Narodowej,
  - stypendium Prezesa Rady Ministrów,
  - stypendium w ramach Uczniowskiego Programu Stypendialnego.
2. Wybitni sportowcy, finaliści i laureaci olimpiad przedmiotowych oraz uczniowie, którzy włączyli się w życie szkoły (np. praca w Samorządzie Uczniowskim lub wolontariusze), mogą zostać wyróżnieni
    - dyplomem,
    - medalem,
    - listem pochwalnym,
    - nagrodą książkową lub rzeczową.
  3. Osiągnięcia uczniów szkoły prezentowane są w gablotach na korytarzu szkoły, na stronie internetowej szkoły oraz w kronice szkolnej.

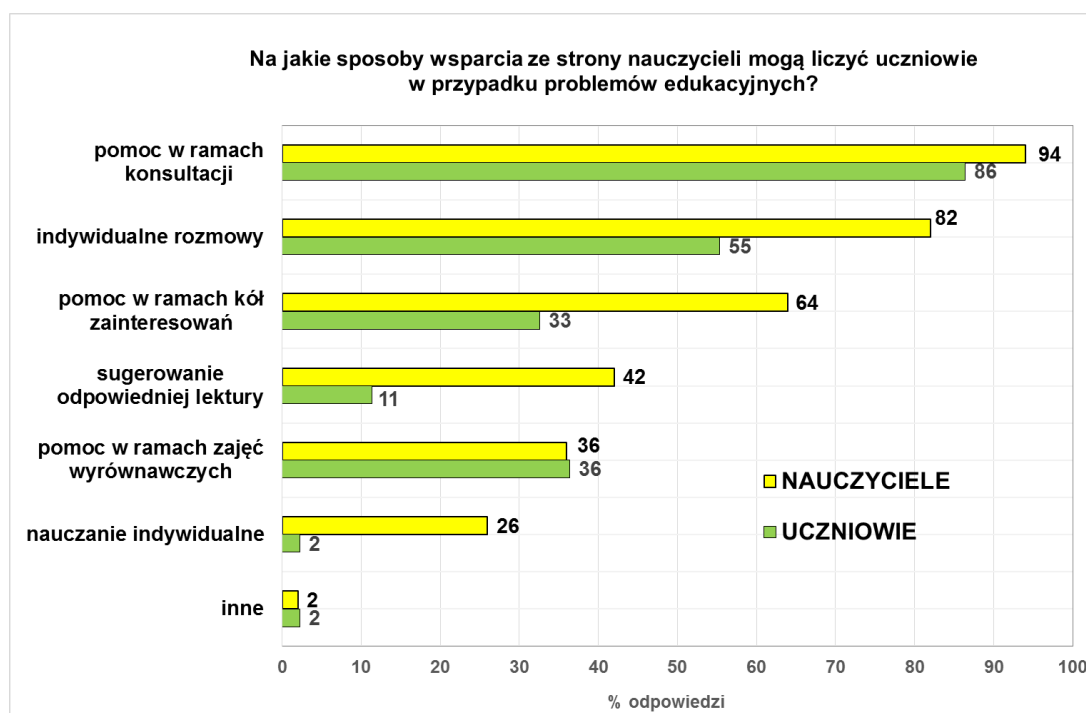
Pytanie kluczowe

Czy uczniowie otrzymują wsparcie w trudnych sytuacjach oraz wskazówki prowadzące do rozwiązania ich problemów edukacyjnych?

- **Czy nauczyciele respektują zalecenia Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych?**

W udzielonym wywiadzie pedagog i psycholog szkolny potwierdzają respektowanie przez nauczycieli zaleceń PPP. Wychowawcy klas zapoznają nauczycieli uczących w zespole klasowym z zaleceniami PPP, a nauczyciele zobowiązani są do przestrzegania tych zaleceń. W nielicznych tylko przypadkach, zgłaszanych przez uczniów, a dotyczących nierespektowania zaleceń, na bieżąco wyjaśniane są wszystkie wątpliwości z nauczycielem, którego zgłoszenie dotyczy.

- **Na jakie sposoby wsparcia ze strony nauczycieli mogą liczyć uczniowie w przypadku problemów edukacyjnych?**

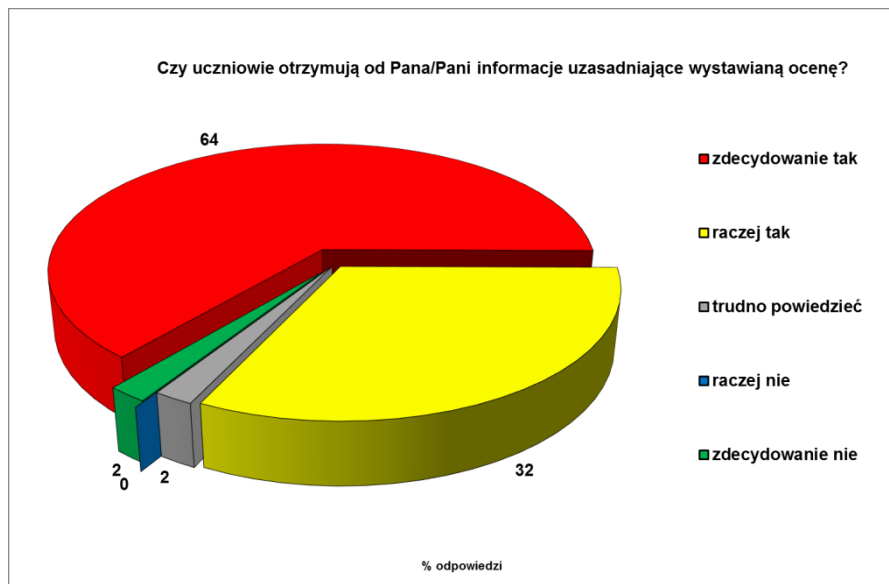
W odpowiedzi na tak postawione pytanie ankietowani nauczyciele stwierdzają, że w przypadku problemów edukacyjnych uczniowie mogą liczyć na następujące sposoby wsparcia:

- pomoc w ramach konsultacji,
- indywidualne rozmowy,
- pomoc w ramach kół zainteresowań,
- sugerowanie odpowiedniej lektury,
- pomoc w ramach zajęć wyrównawczych,
- nauczanie indywidualne.

Zapytani uczniowie potwierdzają, że z takich form wsparcia mogą korzystać, wymieniając jednak *pomoc w ramach zajęć wyrównawczych i w ramach kół zainteresowań częściej niż sugerowanie odpowiedniej lektury.*

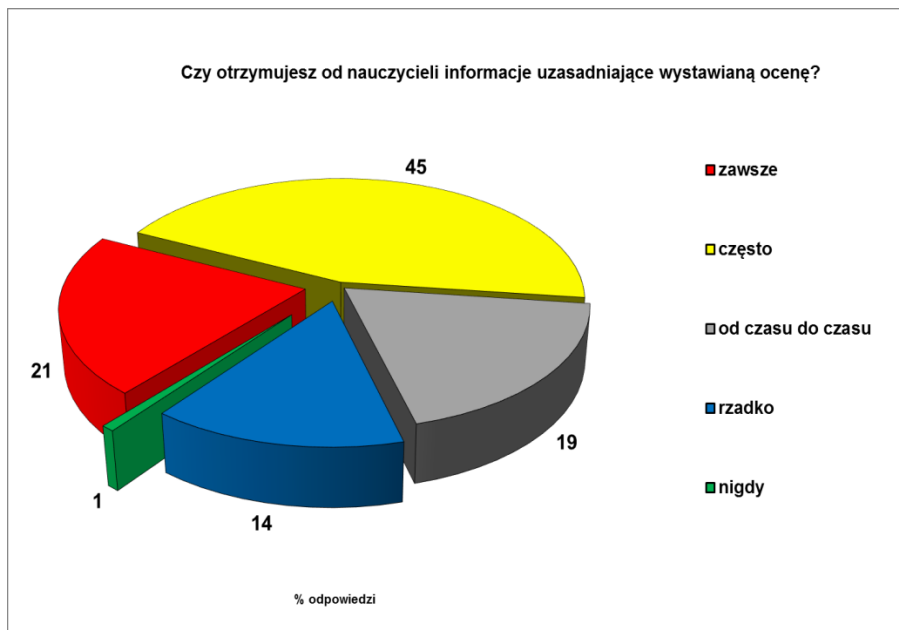
Wśród jednostkowych wypowiedzi uczniów warto może zwrócić uwagę na następujące komentarze: *zajęcia dodatkowe realizowane są, by przyspieszyć realizację programu; brak wsparcia.*

- **Czy uczniowie otrzymują od nauczycieli informacje uzasadniające wystawianą ocenę?**

Niemal wszyscy ankietowani nauczyciele (96%) przekazują uczniom informacje uzasadniające wystawianą ocenę.

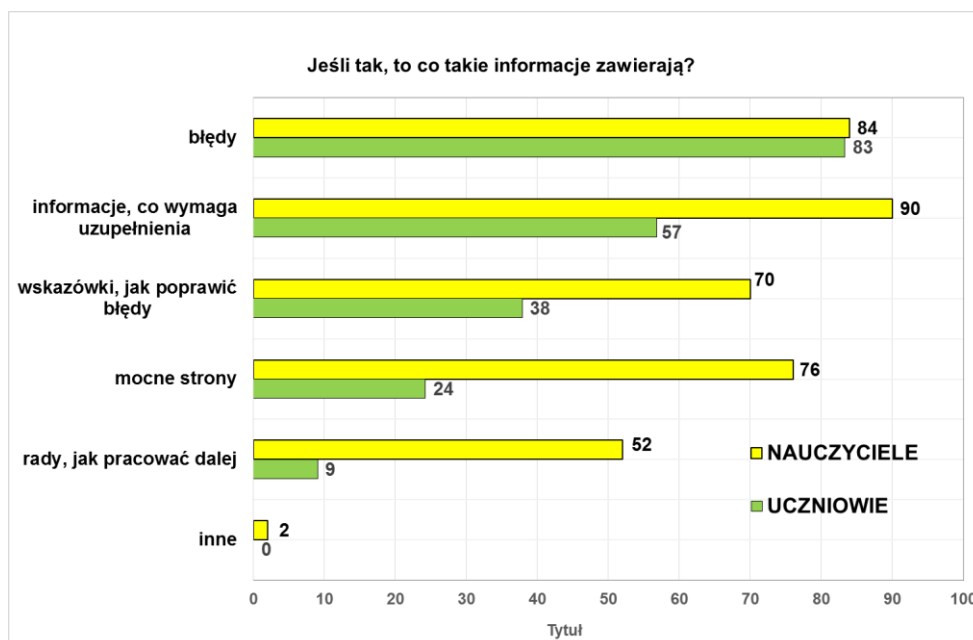
Na to samo pytanie dwie trzecie ankietowanych uczniów odpowiada, że *zawsze i często* otrzymują od nauczycieli informacje uzasadniające wystawianą ocenę. Jedna trzecia z liczby zapytanych uczniów odpowiada, że *od czasu do czasu* albo *rzadko*. Tylko 1% uczniów twierdzi, że *nigdy* nie otrzymuje takich informacji.

Analiza powyższych danych upoważnia do stwierdzenia, że ten wymóg oceniania kształtującego jest w Szkole spełniony.

• Co zawiera informacja zwrotna?

W praktyce szkolnej ocena sumująca łączy się z oceną kształtującą, której niezbędnym elementem jest informacja zwrotna. W oparciu o analizę wyników tegorocznych badań bezsporny jest fakt przekazywania takich informacji uczniom.

Zdaniem ankietowanych nauczycieli informacja zwrotna uzasadniająca wystawiane uczniom oceny zawiera

- co jeszcze wymaga uzupełnienia (90% respondentów),
- jakie uczeń popełnił błędy (84%),
- jakie są mocne strony w ocenianej pracy ucznia (76%),

- wskazówki jak poprawić błędy (70%),
- rady jak pracować dalej (52%).

Ankietowani uczniowie w informacji zwrotnej otrzymywanej od nauczycieli dostrzegają

- przede wszystkim informacje o popełnionych błędach (83% respondentów),
- w dalszej kolejności informacje, co wymaga uzupełnienia (57%),
- rzadziej wskazówki, jak poprawić błędy (38%),
- niekiedy informacje o mocnych stronach w ocenianej pracy (24%),
- bardzo rzadko rady, jak pracować dalej (9%).

Na podstawie odpowiedzi uzyskanych podczas badań, stwierdzić można, że uczniowie otrzymują od nauczycieli wskazówki prowadzące do rozwiązania problemów edukacyjnych.

Charakterystyka wymagań

Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój.

Pytanie kluczowe

W jaki sposób przekazywane są uczniom i ich rodzicom informacje o postępach w nauce i czy motywują one uczniów do dalszej pracy?

- **Czy w dokumentach szkolnych są zapisy świadczące o tym, że ocenianie zakłada przekazywanie uczniom informacji o postępach w nauce?**

W Statucie Szkoły widnieje zapis świadczący o tym, że ocenianie zakłada przekazywanie uczniom informacji o postępach w nauce.

Rozdział 11. § 36 pkt 4.:

Oceniane wewnątrzszkolne ma na celu:

- 1) *informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie,*
- 2) *udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć,*
- 3) *udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju,*
- 4) *motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu,*
- 5) *dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.*

- **Jakie działania podejmuje się w Szkole w celu informowania uczniów o ich postępach w nauce?**

W Szkole stosuje się dwa rodzaje ocen: sumujące i kształtujące. Istotne jest rozróżnienie ich funkcji.

Ocena sumująca podsumowuje wiedzę nabytą przez ucznia i jest wyrażona stopniem.

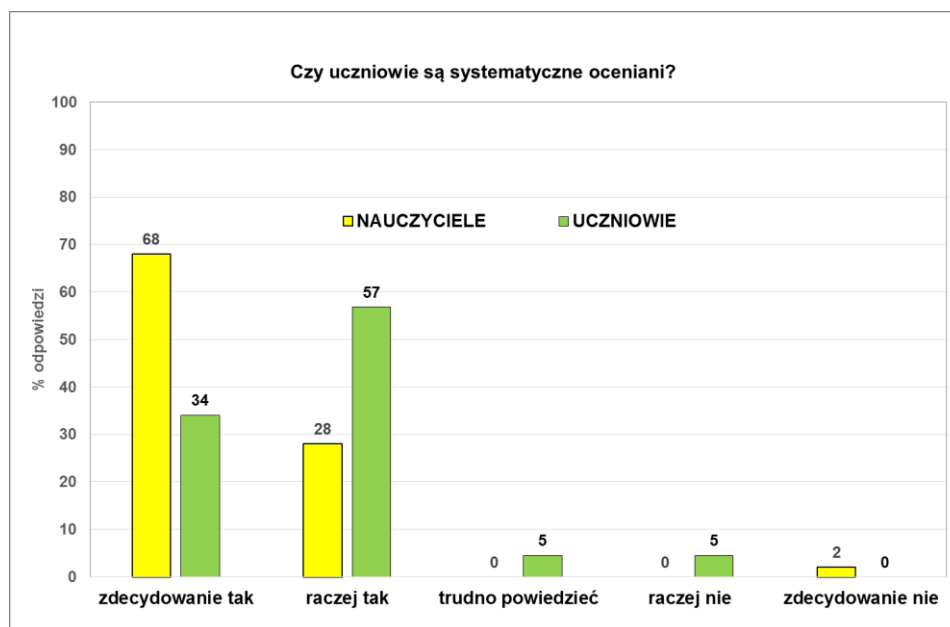
Ocena kształtująca, a z nią informacja zwrotna, uświadamia uczniowi, co zrobił dobrze, a co źle i jak może poprawić swoją pracę, a zatem pomaga uczniowi w trakcie procesu uczenia się. [15]

W wywiadzie Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych wymienia stosowane w Szkole sposoby przekazywania uczniom informacji o ich postępach w nauce, są to:

- zróżnicowane formy oceniania (prace pisemne, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne, prezentacje, prace domowe, projekty edukacyjne, diagnozy, próbne egzaminy maturalne, aktywność podczas zajęć, praca zespołowa itd.)
- rozmowy dotyczące postępów w nauce na forum klasy i indywidualne
- oceny śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne.

• Czy uczniowie są systematycznie oceniani?

Zdaniem Wicedyrektora Szkoły *uczniowie z reguły oceniani są systematycznie, zgodnie ze Statutem Szkoły i PZO, są jednak pojedyncze przypadki niesystematycznego oceniania, a czasem niesystematycznego wpisywania ocen do dziennika.*

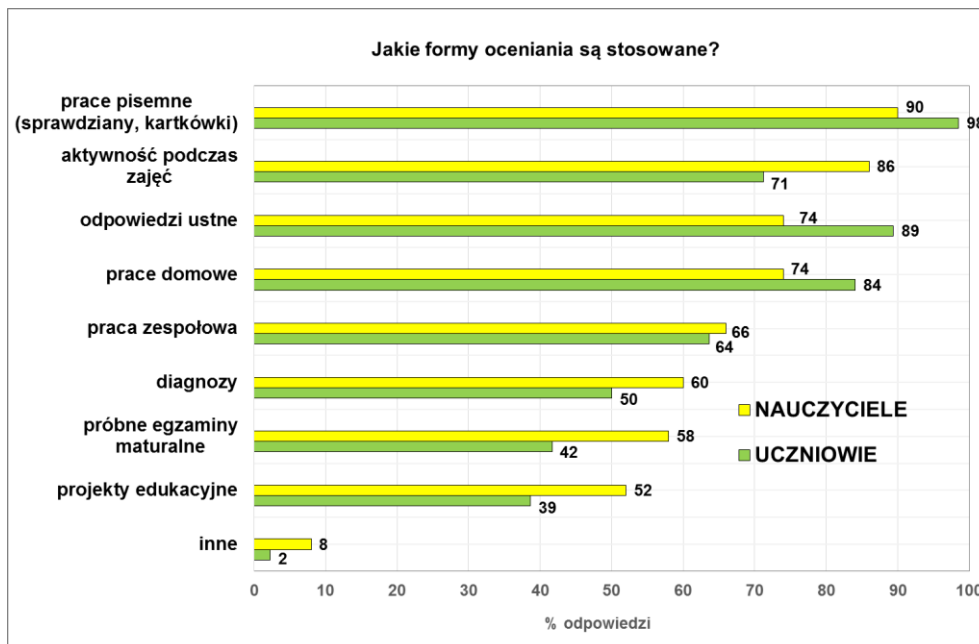

Uwzględniając łącznie odpowiedzi respondentów *zdecydowanie tak* i *raczej tak* zauważyć można, że niemal wszyscy nauczyciele (96%) systematycznie oceniają uczniów. Opinię taką potwierdzają odpowiedzi ankietowanych uczniów – 91% odpowiada *zdecydowanie tak* i *raczej tak*.

• Jakie formy oceniania są stosowane?

Według Statutu Szkoły *obowiązują formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:*

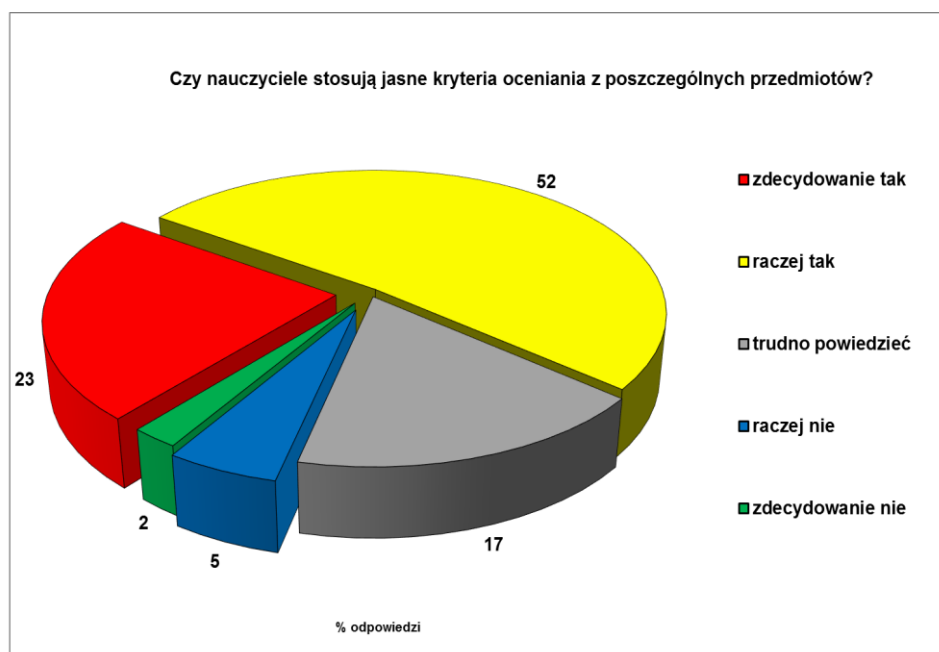
- 1) *formy ustne: odpowiedzi (opis, streszczenie, opowiadanie, dialog, recytacja, sprawozdanie itp.) i wypowiedzi (aktywność na lekcji itp.),*
- 2) *formy pisemne: praca klasowa, sprawdzian, kartkówka, zadanie domowe, dyktando, test, pisanie ze słuchu itp.,*
- 3) *formy sprawnościowe, doświadczalne, praktyczne itd.*

W odpowiedzi na pytanie *Jakie formy oceniania są stosowane?* uczniowie i nauczyciele najczęściej wymieniają: *prace pisemne*, *odpowiedzi ustne*, *prace domowe* i *aktywność podczas zajęć*. Inne formy oceniania to: *praca zespołowa*, *diagnozy*, *próbne egzaminy maturalne* oraz *projekty edukacyjne*. Wśród jeszcze innych form wymieniane są przez uczniów i nauczycieli *referaty*, *prezentacje*, *śpiewanie piosenek* i *recytacja*.

Zalecenia współczesnej pedagogiki dotyczące stosowania różnorodnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności są w Szkole stosowane.

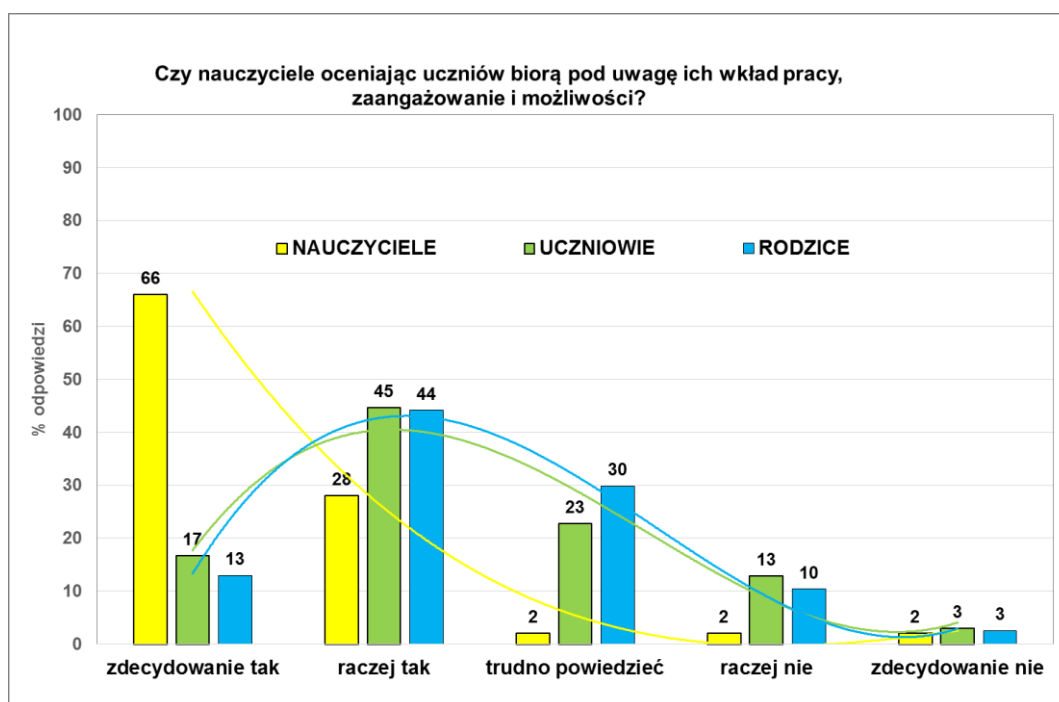
- **Czy nauczyciele stosują jasne kryteria oceniania z poszczególnych przedmiotów?**

75% liczby ankietowanych uczniów zapytanych: *Czy nauczyciele stosują jasne kryteria oceniania z poszczególnych przedmiotów?* odpowiedziało zdecydowanie tak (23%) i raczej tak (52%), 17% udzieliło odpowiedzi *trudno powiedzieć*, a 7% *raczej nie* i *zdecydowanie nie*.

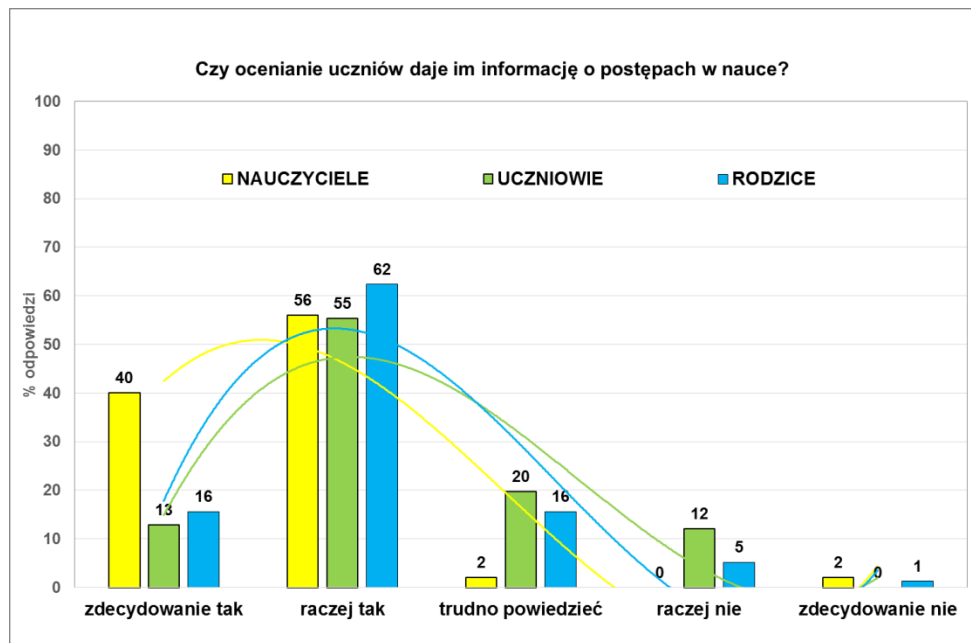
- **Czy nauczyciele, oceniając uczniów, biorą pod uwagę ich wkład pracy, zaangażowanie i możliwości?**

Spśród ankietowanych nauczycieli niemal wszyscy (94%) stwierdzili, że nauczyciele, oceniając uczniów, biorą pod uwagę ich wkład pracy, zaangażowanie i możliwości. Opinię taką podziela tylko 62% zapytanych uczniów i 57% rodziców. W grupie uczniów 23% nie ma zdania w tej kwestii, a w grupie rodziców 30%. Co szósty z uczniów i co ósmy z rodziców odpowiada, że *nie* i *raczej nie*.

Analizując przedstawione wyniki, zauważyć można, że odpowiedzi uczniów i ich rodziców są zbieżne. Nauczyciele mają zasadniczo inne zdanie w tej kwestii. Być może jest tak dlatego, że przy wystawianiu ocen nauczyciele zbyt słabo akcentują uwzględnianie wkładu pracy, zaangażowania i możliwości uczniów stanowiące część oceniania kształtującego. Uwzględnianie tych elementów pracy uczniów powinno być wyartykułowane w formie informacji zwrotnej skierowanej do uczniów.

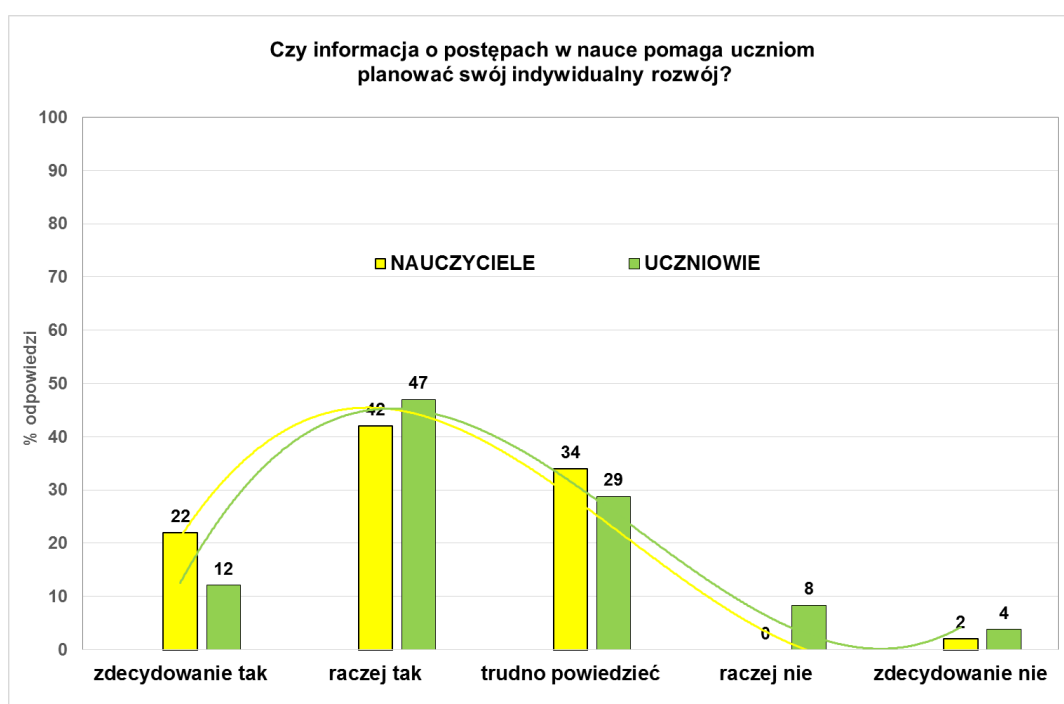
- **Czy ocenianie uczniów daje im informacje o postępach w nauce?**

Niemal wszyscy zapytani nauczyciele (96%) odpowiedzieli, że ocenianie uczniów daje im informacje o postępach w nauce. Podobnego zdania jest 88% uczniów i 78% rodziców. Co piąty z ankietowanych uczniów i co szósty z rodziców nie ma zdania na ten temat. 12 % spośród respondentów w grupie uczniów stwierdziło, że ocenianie nie daje im takich informacji.

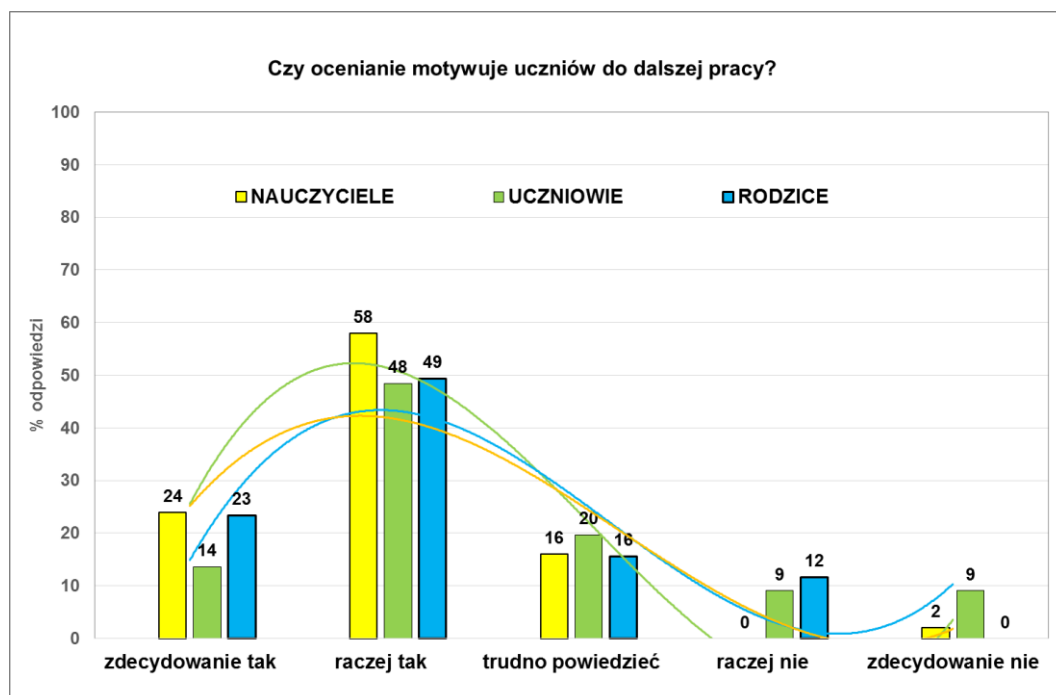
- **Czy informacja o postępach w nauce pomaga uczniom planować swój indywidualny rozwój?**

Opinie ankietowanych nauczycieli i uczniów są zbieżne. Ilustruje to niemal jednakowy przebieg zaprezentowanych linii trendu.

Większość spośród zapytanych (64% nauczycieli i 59% uczniów) jest zdanie, że informacja o postępach w nauce pomaga uczniom planować swój indywidualny rozwój. Jednakże wśród uczniów 12% nie dostrzega takiego wpływu. Warto zatem uświadamiać uczniom, że informacje dotyczące postępów w nauce niezbędne są w planowaniu dalszego własnego rozwoju i w wyborze kierunku dalszego kształcenia.

- **Czy ocenianie motywuje uczniów do dalszej pracy?**

Większość respondentów, z każdej z badanych grup, zgodnie twierdzi, że ocenianie motywuje uczniów do dalszej pracy (82% nauczycieli, 62% uczniów, 72% rodziców). Ilustruje to bardzo podobny przebieg linii trendu.

Jednakże w grupie uczniów co szósty z zapytanych udziela odpowiedzi *raczej nie* i *zdecydowanie nie*, a w grupie rodziców co ósmy odpowiada *raczej nie*.

Analiza odpowiedzi uczniów na pytanie dotyczące motywacji do nauki (omówiona wyżej) upoważnia do twierdzenia, że dla części badanych nie oceny, a inne czynniki mają większy wpływ na motywację do nauki. Uczniowie wówczas wymieniali przede wszystkim *ciekawość i zainteresowanie nauczaniem przedmiotem, chęć poszerzenia posiadanej wiedzy, plany i dążenia życiowe*. Świadczyć to może o tym, że mamy do czynienia z bardzo dojrzałą, świadomą celów życiowych grupą młodzieży.

- **Czy ocena zachowania mobilizuje uczniów do pracy nad sobą?**

Dokonano analizy statystyki ocen zachowania na przestrzeni dwunastu lat (2004 – 2016). Wyniki, zestawione w postaci zaprezentowanego dalej diagramu, pozwalają sformułować bardzo istotne wnioski zwłaszcza w zestawieniu z problemem frekwencji uczniów.

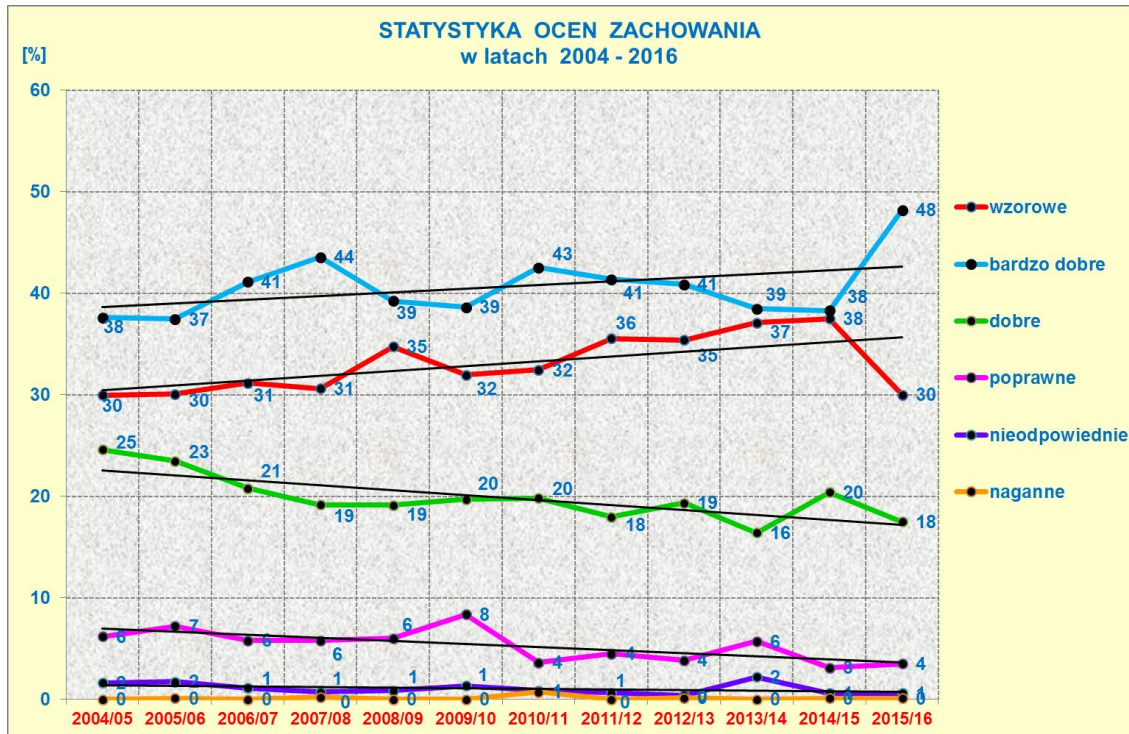
Analiza uaktualnionych danych statystycznych, w oparciu o którą wykreślono zaprezentowane na wykresie linie trendu wskazuje, że:

— co prawda liczba ocen wzorowych w tym roku szkolnym spadła, ale trend wzrostowy utrzymuje się,

Liceum Ogólnokształcące nr VII im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Wrocławiu
Raport z ewaluacji wewnętrznej – 2015/2016

- z każdym rokiem wzrasta liczba ocen bardzo dobrych (gwałtowny przyrost w bieżącym roku),
- maleje natomiast liczba ocen dobrych i poprawnych (od lat niezmiennie),
- nadal utrzymuje się stały, niski poziom ocen nieodpowiednich,
- praktycznie brak ocen nagannych.

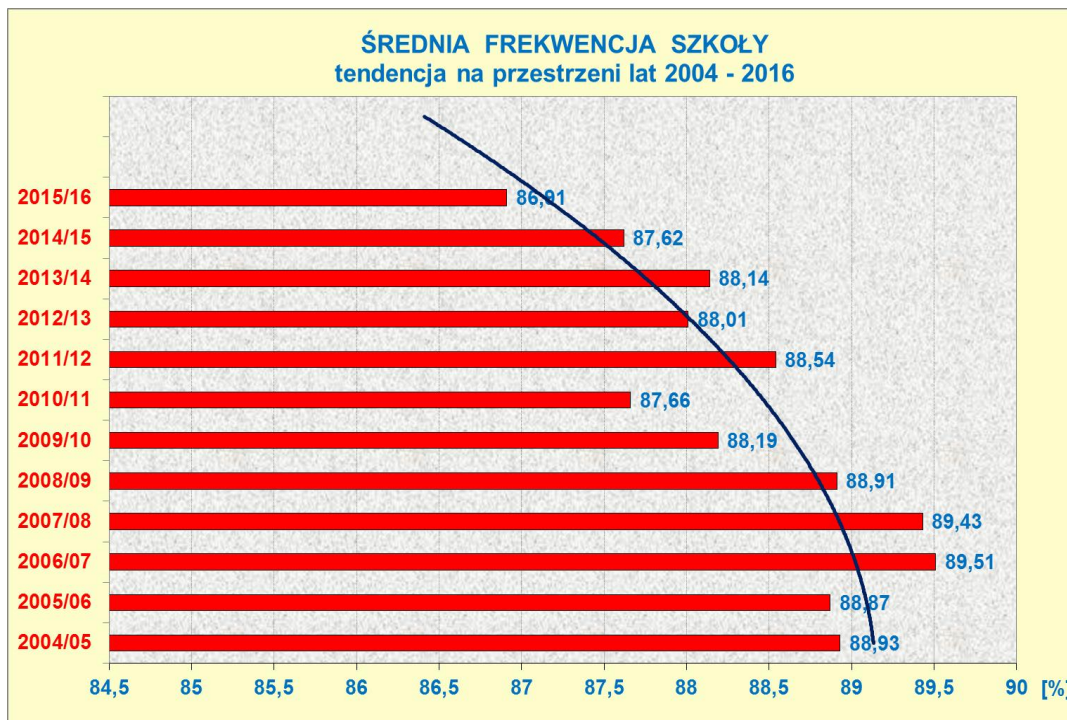
Można by więc sądzić, że w kolejnych latach przybywa w Szkole uczniów wzorowych, a szczególnie bardzo dobrych i ubywa dobrych.

W Statucie Szkoły w Rozdziale 9. w § 33 określone są obowiązki uczniów. W szczególności w pkt. 1, ust. 3: uczeń ma obowiązek *uczęszczać na wszystkie zajęcia szkolne regularnie i punktualnie*.

W aktualnie funkcjonującej w Szkole *Procedurze ustalania oceny zachowania ucznia* za najważniejszą kategorię tej oceny uznawana jest frekwencja – waga 10 w skali od 1 do 10 (podczas gdy inne kategorie – 4).

Po analizie danych dotyczących frekwencji uczniów na przestrzeni ostatnich dwunastu lat (2004 – 2016) trudno się zgodzić, że z każdym kolejnym rokiem jest więcej uczniów wzorowo i bardzo dobrze wywiązujących się ze szkolnych obowiązków.

W czerwcu 2016 r. skorygowano obliczenia, uwzględniając dane z aktualnego i ubiegłego roku szkolnego. Uzyskano następujący wykres:

Już dwa lata temu zespół ewaluatorów alarmował o nasilającym się problemie. Raport z ewaluacji wewnętrznej z roku szkolnego 2013/2014 zawierał następującą informację: „Podczas badań i analizy danych z ostatnich dziesięciu lat zauważyć można wyraźnie pogarszającą się średnią frekwencję uczniów. Wyznaczona metodami statystycznymi linia trendu pokazuje, że tendencja ta, w kolejnych latach, będzie się nasilać. Choć jest to tylko prognoza, to jednak należy traktować ją jako poważne ostrzeżenie.”

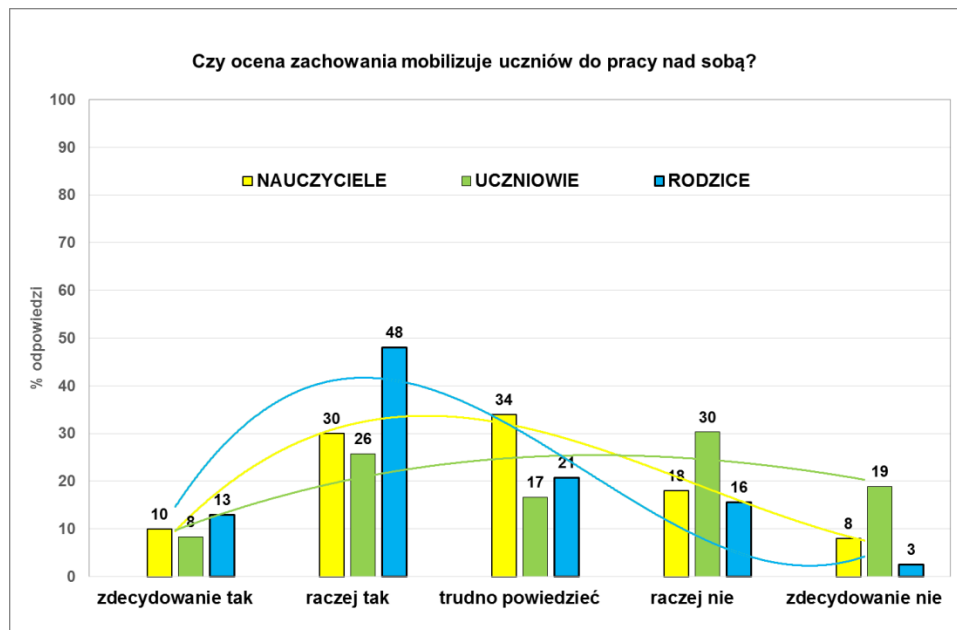
W ramach działań naprawczych wprowadzono w roku szkolnym 2014/15 *Procedurę postępowania wobec ucznia uchylającego się od obowiązku nauki*. Jednakże stosowanie w Szkole obu wymienionych wyżej procedur nie jest rygorystycznie egzekwowane, wobec tego trudno określić ich skuteczność.

Sytuacja w Szkole, mimo podjętych działań, nie tylko się nie poprawiła, ale nastąpiło istotne pogorszenie – w bieżącym roku szkolnym frekwencja jest najniższa od dwunastu lat!

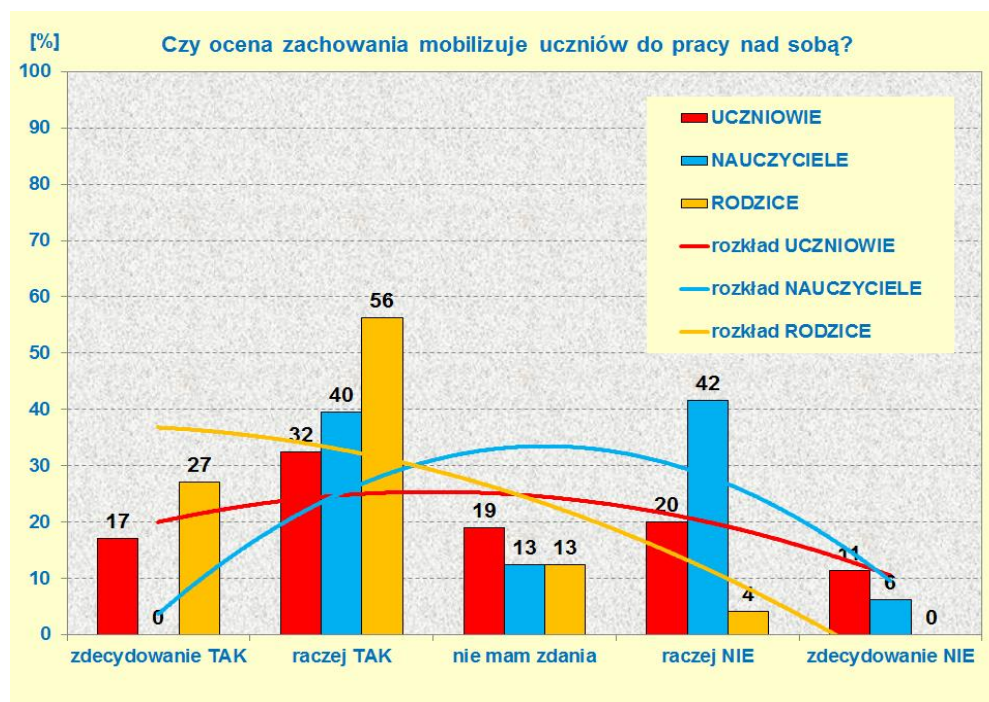
W kontekście opisanych faktów przystąpić można do analizy odpowiedzi respondentów na pytanie: *Czy ocena zachowania mobilizuje uczniów do pracy nad sobą?*

Jedynie w grupie ankietowanych rodziców ponad połowa (61%) jest zdania, że ocena zachowania mobilizuje uczniów do pracy nad sobą. Bardziej sceptyczni w tej kwestii są nauczyciele – tylko 40% zapytanych tak odpowiada. Oznacza to jednocześnie, że aż 60% nauczycieli wystawia uczniom oceny zachowania, nie mając przekonania o mobilizującej roli tych ocen, co trudno zrozumieć.

W grupie badanych uczniów pada więcej negatywnych odpowiedzi niż pozytywnych – aż o 15 punktów procentowych. Zauważyć należy przy tym, że ponad 80% uczniów wypowiada się jednoznacznie, a tylko nieliczni nie mają zdania w tej kwestii (17%).

W roku szkolnym 2013/14 nauczycielom, uczniom i ich rodzicom również zadano pytanie o mobilizującą rolę oceny zachowania.

Wówczas ponad 80% rodziców było zdania, że ocena ta mobilizuje uczniów do pracy nad sobą. Spośród ankietowanych nauczycieli tylko 40% podzieliło tę opinię, a spośród uczniów blisko połowa.

Porównując wyniki z obu tych lat stwierdzić można, że nawet w grupie rodziców zmalała liczba respondentów przekonanych o motywującej roli oceny zachowania. Nauczyciele pozostają sceptyczni w jednakowym stopniu i nie zmienia się wysoki odsetek (60%) niedostrzegających motywującej roli tej oceny.

Niepokojący jest natomiast fakt, że w grupie uczniów o jedną czwartą wzrosła

liczba negatywnych opinii i jednocześnie o jedną piątą zmalała liczba odpowiedzi potwierdzających motywującą rolę oceny zachowania. W efekcie wśród uczniów dominuje obecnie opinia negatywna.

Opinia uczniów w tej materii jest najistotniejsza. Fakt, że zdaniem tak wielu uczniów ocena zachowania nie mobilizuje ich do pracy nad sobą, budzi niepokój i zmusza do refleksji.

Skoro coraz więcej uczniów i nadal tak wielu nauczycieli uważa, że ocena ta nie mobilizuje do pracy nad sobą, to znaczy, że przestała pełnić funkcję motywującą – wbrew zapisom Statutu.

Rozdział 11, § 36, pkt. 4 ust. 4) ocenianie wewnątrzszkolne ma na celu
4) *motywowanie ucznia do dalszych postępów w (...) zachowaniu.*

Godny zastanowienia jest także fakt, że obecnie co trzeci nauczyciel nie ma zdania w tej kwestii (prawie trzykrotnie więcej niż dwa lata temu).

• **Czy w Szkole dokonuje się analizy efektów działań edukacyjnych i wychowawczych?**

W Szkole dokonuje się analizy efektów działań edukacyjnych i wychowawczych, stosując

- diagnozę uczniów rozpoczynających naukę,
- bieżące diagnozowanie osiągnięć uczniów,
- diagnozę efektywności działań edukacyjnych i wychowawczych przeprowadzoną w klasach trzecich, podsumowującą cały cykl kształcenia,
- analizę wyników próbnego egzaminu maturalnego,
- analizę wyników egzaminu maturalnego i opracowanie wniosków do dalszej pracy.

W tym roku szkolnym dokonano następujących diagnoz:

- diagnoza z matematyki wstępna klas pierwszych "na wejściu",
- diagnoza z matematyki na półmetku klas drugich,
- diagnoza z języka polskiego klas drugich,
- diagnoza z języka niemieckiego dla klas pierwszych "na wejściu",
- diagnoza z języka niemieckiego dla klas drugich "na wyjściu",
- diagnoza na "wejściu" klas pierwszych z fizyki,
- diagnoza po klasie pierwszej z fizyki.

Wszystkie te dokumenty zamieszczone są na stronie internetowej Szkoły.

Charakterystyka wymagań

Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej.

Pytanie kluczowe

Czy organizacja procesów edukacyjnych pozwala uczniom wykorzystywać wiedzę interdyscyplinarną?

- **Czy w Szkole istnieje międzyprzedmiotowa współpraca nauczycieli w planowaniu zagadnień i realizowaniu procesów edukacyjnych?**
- **Jeśli tak, to czego ta współpraca dotyczy?**

W udzielonym wywiadzie Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych jednoznacznie stwierdza, że w Szkole istnieje współpraca między zespołami przedmiotowymi, której celem jest wymiana informacji i doświadczeń.

Odpowiadając na pytanie: *Czego dotyczy współpraca między zespołami nauczycielskimi?* Wicedyrektor podaje, że współpraca zespołów przedmiotowych dotyczy w szczególności:

- sposobów realizacji podstawy programowej,
- korelacji międzyprzedmiotowej,
- dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb uczniów,
- realizacji zadań Szkoły,
- wymiany doświadczeń.

Z wypowiedzi nauczycieli uzyskanych w trakcie przeprowadzonych badań wynika, że współpraca ta realizowana jest w formie, np.

- projektów edukacyjnych,
- wyjść i wycieczek edukacyjnych,
- organizacji imprez i uroczystości,
- wspólnej tematyki zajęć,
- uzupełniania treści programowych pod kątem potrzeb innych przedmiotów,
- wymiany materiałów dydaktycznych.

Połowa ankietowanych nauczycieli (52%) jest zdania, że istnieje współpraca międzyprzedmiotowa nauczycieli w planowaniu zagadnień i realizowaniu procesów edukacyjnych. Co trzeci nauczyciel nie ma zdania w tej kwestii, a 12% stwierdza, że takiej współpracy nie ma.

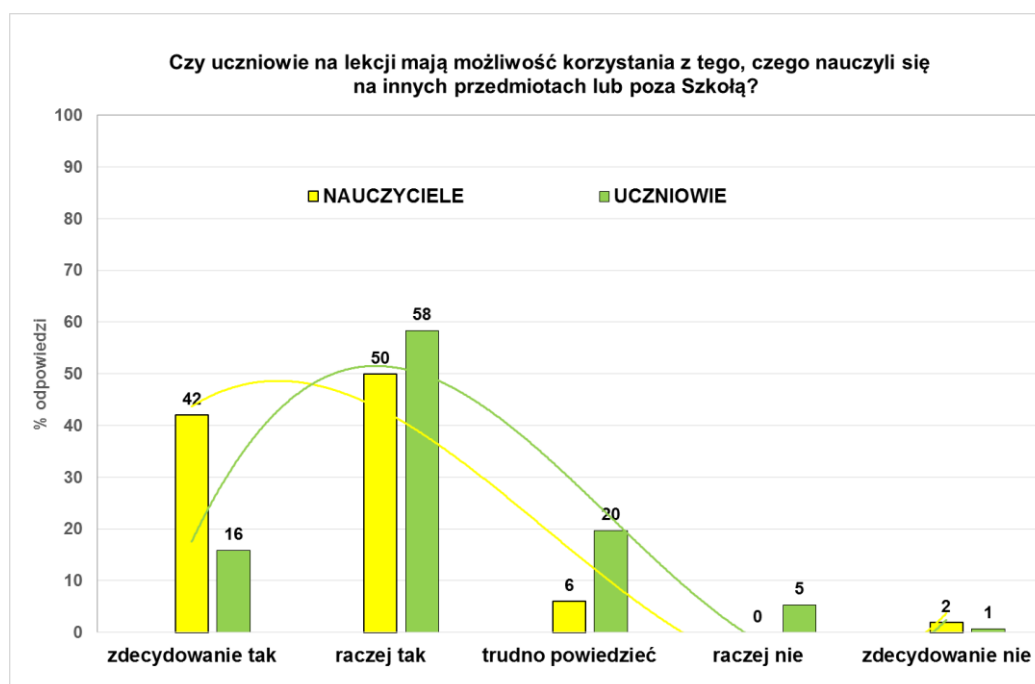

W roku szkolnym 2014/15 również zadano nauczycielom pytanie dotyczące współpracy międzyprzedmiotowej. Wówczas padło 43% odpowiedzi pozytywnych, a negatywnych 36%.

Analizując przedstawione wyniki, zauważyć można rozwój współpracy międzyprzedmiotowej w Szkole.

- **Czy uczniowie na lekcji mają możliwość korzystania z tego, czego nauczyli się na innych przedmiotach lub poza Szkołą?**

W odpowiedzi na to pytanie niemal wszyscy z ankietowanych nauczycieli (92%) zgodnie stwierdzają, że uczniowie na lekcji mają możliwość korzystania z tego,

czego nauczyli się na innych przedmiotach lub poza Szkołą. Podobnie odpowiadają uczniowie (74%).

Jednakże co czwarty z ankietowanych uczniów takich możliwości podczas lekcji nie dostrzega.

Opisana sytuacja upoważnia do optymizmu w tym zakresie – nauczyciele, prowadząc lekcje, postępują zgodnie z zaleceniami współczesnej pedagogiki.

Być może warto jednak wyraźniej akcentować korelacje międzyprzedmiotowe wykorzystywane podczas lekcji.

- **Czy w Szkole dba się o kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości?**

Już Arystoteles (384 – 322 p.n.e.) stwierdził, że *Całość to więcej niż suma jej części*. W pierwszej połowie XX wieku J. Ch. Smuts rozwinął tę myśl, tworząc kierunek filozoficzny nazwany holizmem, wg. którego *Ze zjawisk niższych (prostszych) w wyniku dynamicznej twórczej ewolucji powstaje nowa całość, nieredukowalna do sumy swych części.*[9]

W *Podstawie programowej* zapisano, iż uczniom zapewnia się w szczególności:

1. *Traktowanie wiadomości przedmiotowych, stanowiących wartość poznawczą samą w sobie, w sposób integralny, prowadzący do lepszego rozumienia świata, ludzi i siebie.*
2. *Rozwijanie zdolności dostrzegania różnego rodzaju związków i zależności.*

Dyrektor Szkoły w udzielonym wywiadzie stwierdza:

Sama specyfika Szkoły, jaką jest liceum ogólnokształcące (co odzwierciedla też jej nazwa), niesie ze sobą postulat dbałości o kształtowanie ogólnego właśnie (holistycznego, całościowego) ujęcia rzeczywistości. Wielu nauczycieli różnych przedmiotów tak właśnie rozumie swoją pracę, a raczej misję. Jednak są też i tacy pedagodzy, którzy nie dostrzegają lub nie chcą dostrzec związków między różnymi dziedzinami wiedzy, zapominając o jej jedności, po prostu o jedności poznania. Sądzą, że „mój przedmiot jest najważniejszy”, nie podając źródeł takiego przekonania. Jako wieloletni nauczyciel zawsze starałem się tak uczyć, aby w uczniach wyrobić przekonanie o jedności świata, a tym samym o jedności wiedzy, czyli poznania. Jako dyrektor nieraz zwracałem uwagę nauczycieli (w czasie wystąpień publicznych) na to, że nie ma przedmiotów ważniejszych i mniej ważnych, bowiem wszystkie są komplementarne i razem kształtują holistyczne rozumienie rzeczywistości. Wiem jednak, że nie dla wszystkich jest to oczywiste i że trzeba nad tym problemem pracować.

Wicedyrektor Szkoły na to pytanie stwierdza, że: *Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie w dalszym kształceniu i życiu codziennym.*

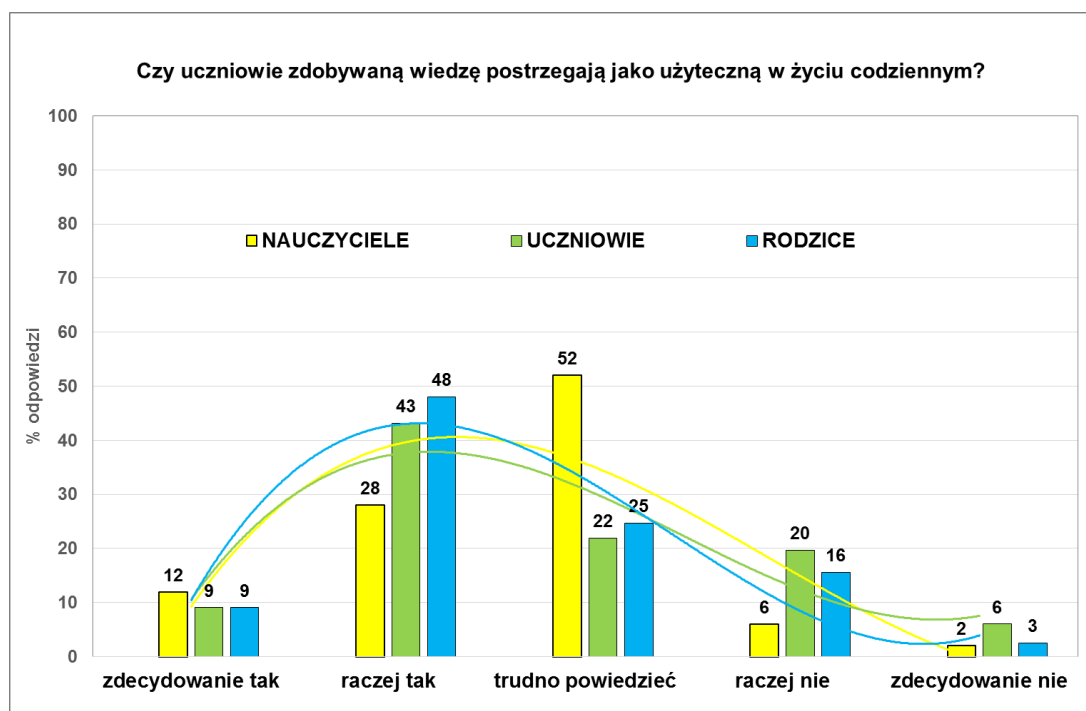

Statystycznie połowa z ankietowanych nauczycieli (52%) potwierdza, że w Szkole dba się o kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości.

Natomiast pozostała część respondentów w tej grupie (44%) nie ma zdania w tej kwestii, a jednostki twierdzą, że w Szkole się o to nie dba.

Uczniowie, odpowiadając na pytanie: *Jakie działania podejmują nauczyciele w celu zwiększenia efektywności procesu uczenia się?* najczęściej wymieniają *wskazywanie analogii i łączenie wcześniej zdobytej wiedzy, także na innych przedmiotach*, czyli właśnie kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości.

- **Czy uczniowie zdobywaną wiedzę postrzegają jako użyteczną w życiu codziennym?**

Zdaniem połowy respondentów w grupie uczniów i rodziców, uczniowie zdobywaną wiedzę postrzegają jako użyteczną w życiu codziennym. Jedynie 40% zapytanych nauczycieli jest tego samego zdania.

Co czwarty z uczniów i co piąty z rodziców nie ma takich spostrzeżeń. Natomiast co piąty z uczniów i co czwarty z rodziców nie ma zdania w tej kwestii. Również połowa nauczycieli nie zajmuje stanowiska w tej sprawie.

Przypuszczać można, że tak wielu uczniów nie dostrzega przydatności poznawanej w Szkole wiedzy i kształtowanych umiejętności jako przydatnych w codziennym życiu z powodu niewielkiego doświadczenia. Opinie socjologów i psychologów pracy analizujących kariery zawodowe współczesnych młodych ludzi wskazują na wielokrotną zmianę nie tylko zawodu, ale i branży. Toteż opanowanie szerokiego zakresu podstawowych kompetencji już w wieku szkolnym jest koniecznością. Rolą Szkoły jest więc uświadamianie młodzieży tej konieczności.

• **Czy nauczyciele motywują uczniów do angażowania się w działania podejmowane przez Szkołę?**

W przeprowadzonych badaniach ewaluacyjnych zespół przeanalizował także angażowanie się uczniów we wszystkie pozadydaktyczne działania Szkoły.

Dyrektor Szkoły w udzielonym wywiadzie stwierdza, że istnieje wiele przykładów świadczących o motywowaniu uczniów przez nauczycieli do angażowania się w działania podejmowane przez Szkołę. Dowodem na to jest podejmowanie pracy w wolontariacie szkolnym, licznych projektach, udział w konkursach, olimpiadach, zawodach, reprezentowanie Szkoły w uroczystościach kulturalnych, kampaniach społecznych i obywatelskich.

W Szkole od wielu lat działa wolontariat. W ramach tej działalności każdego roku młodzież uczestniczy w licznych przedsięwzięciach, pracując na rzecz innych.

Na przykład:

- akcje charytatywne na rzecz osób poszkodowanych przez los,
- udział w imprezach środowiskowych,
- współpraca z domem opieki dla kobiet,
- współpraca z *Hospicjum dla dzieci*,
- udział w ogólnopolskiej akcji *Grosz do grosza*,
- organizacja kiermaszu na rzecz fundacji *Razem Łatwiej*,[□]
- udział w akcji *Mogię Pradziada Ocal od Zapomnienia*.

Uczniowie motywowani są do udziału w licznych projektach. Zważywszy ilość tych projektów (wymienionych poniżej), realizowanych przez Szkołę, uznać można, że młodzież chętnie i licznie w nich uczestniczy.

Uczniowie chętnie uczestniczą też w licznych konkursach:

- Konkurs plastyczny poświęcony twórczości Tadeusza Różewicza
- Międzynarodowy Konkurs Informatyczny Bóbr
- Ogólnopolski Konkurs *Zapomni Rossiju*
- XIV Ogólnopolski Konkurs Języka Niemieckiego *Deutschfreund*

- VI Międzyszkolny Konkurs Translatorski (język niemiecki / język polski)
- Konkurs Ortograficzny w Języku Niemieckim *Meister der Rechtschreibung*
- XXIX Wrocławski Konkurs Recytatorski Poezji Niemieckojęzycznej
- Konkurs recytatorski i plastyczny ...*A jednak Mickiewicz!*
- Konkurs Fizyczny *ELEKTRON*
- XI Edycja Konkursu Literackiego *O Laur Złotego Pióra*
- Ogólnopolski Konkurs plastyczny *Mag słowa* – interpretacja poezji T. Różewicza
- Ogólnopolski Konkurs *English High Flier*
- Finał *KOMA*
- XIII Marsz na Orientację
- *Alfik* Matematyczny
- V Międzyszkolny Konkurs Wiedzy o Wrocławiu w Języku Niemieckim
- XVII Ogólnopolski Konkurs Języka Niemieckiego *Sprachdoktor*
- II edycja UNIWERSYTECKICH WPRAWEK MŁODYCH GERMANISTÓW - *Quiz wiedzy o krajach DACH* (dotyczący geografii, polityki, historii, literatury i sztuki krajów niemieckojęzycznych)
- Szkolny Konkurs programowania gier i animacji w Scratch (klasy pierwsze)
- Konkurs grafiki komputerowej *Szkolna Tapeta*
- Wojewódzki Konkurs *Wędrówki szlakiem wartości* - kategoria foto
- Ogólnopolski Konkurs Kreatywny na MEM
- Dolnośląski Konkurs Fizyczny dla Uczniów Klas Pierwszych Szkół Ponadgimnazjalnych
- Dolnośląski Konkurs Kombinatoryczno-Algorytmiczno-Logiczny *KOALA*
- Szkolny Konkurs Fotograficzny
- Ogólnopolski Konkurs na Plakat- *STOP DOPALACZOM*
- Matematyka bez Granic - konkurs ogólnopolski klasowy
- *Mój pierwszy biznes przed 20tką.*

Młodzież bierze udział w licznych zawodach sportowych:

- Mistrzostwa Strefy Wrocław - Zachód w piłce nożnej chłopców
- Mistrzostwa Wrocławia w Indywidualnych Biegach Przełajowych Chłopców
- Mistrzostwa Wrocławia w Indywidualnych Biegach Przełajowych Dziewcząt
- Mistrzostwa Strefy Wrocławskiej w Badmintonie dziewcząt
- Mistrzostwa Strefy Wrocławskiej w Badmintonie chłopców
- Mistrzostwa Strefy Wrocław - Zachód w siatkówce chłopców
- Mistrzostwa Strefy Wrocław - Zachód w siatkówce dziewcząt
- Mistrzostwa Dolnego Śląska w Badmintonie chłopców
- Mistrzostwa Dolnego Śląska w Badmintonie dziewcząt
- Mistrzostwa Wrocławia w siatkówce dziewcząt
- Mistrzostwa Wrocławia w siatkówce chłopców
- Mistrzostwa Strefy Wrocław - Zachód w koszykówce dziewcząt
- Mistrzostwa Strefy Wrocław - Zachód w koszykówce chłopców
- Mistrzostwa Wrocławia w piłce nożnej halowej dziewcząt
- Mistrzostwa Wrocławia w piłce nożnej halowej chłopców
- Mistrzostwa Wrocławia w koszykówce chłopców
- Mistrzostwa Wrocławia w koszykówce dziewcząt
- Mistrzostwa Wrocławia w szachach dziewcząt i chłopców
- Mistrzostwa Strefy Wrocław - Zachód w tenisie stołowym chłopców
- Mistrzostwa Strefy Wrocław - Zachód w tenisie stołowym dziewcząt
- Finały Strefy Wrocławskiej w tenisie stołowym dziewcząt

- Mistrzostwa Wrocławia w piłce ręcznej dziewcząt
- Mistrzostwa Wrocławia w piłce ręcznej chłopców
- Dolnośląska Licealiada w Narciarstwie Alpejskim dziewcząt
- Dolnośląska Licealiada w Narciarstwie Alpejskim chłopców
- Dolnośląska Licealiada w Snowboardzie dziewcząt
- Dolnośląska Licealiada w Snowboardzie chłopców
- Mistrzostwa Strefy Wrocławskiej w szachach dziewcząt i chłopców
- Wrocławska Licealiada w piłce nożnej halowej chłopców
- Liga Szkół Ponadgimnazjalnych w koszykówce dziewcząt
- Liga Szkół Ponadgimnazjalnych w koszykówce chłopców
- Liga Szkół Ponadgimnazjalnych w siatkówce dziewcząt
- Liga Szkół Ponadgimnazjalnych w siatkówce chłopców.

Udział młodzieży w olimpiadach w r. szk. 2015/2016:

- XXXIX Ogólnopolska Olimpiada Języka Niemieckiego
- XLVI Olimpiada Literatury i Języka Polskiego
- Olimpiada Wiedzy o UE
- Olimpiada Wiedzy Historycznej
- XXVIII Olimpiada Filozoficzna
- 65. Olimpiada Fizyczna
- Olimpiada Biologiczna XLV
- Olimpiada Ekologiczna XXXI
- XLVII Olimpiada Języka Rosyjskiego
- XXXIX Olimpiada Języka Łacińskiego
- 40 Olimpiada Języka Angielskiego
- XIV Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna.

Ponadto uczniowie biorą udział w licznych uroczystościach i imprezach szkolnych oraz kampaniach społecznych i obywatelskich:

- Inauguracja roku szkolnego
- Otrzęsiny klas pierwszych
- Dzień Edukacji Narodowej
- Rocznica odzyskania niepodległości
- Międzynarodowy Dzień Wolontariusza
- Jasełka
- Przegląd Pieśni Bożonarodzeniowej *Ku jedności kultur*
- Studniówka
- Międzyszkolne Zawody Strzeleckie o Puchar Dyrektora LO nr VII
- Rocznica nadania imienia Szkole
- Przegląd Piosenki Angielskiej
- V Międzyszkolny Konkurs na Prezentację Multimedialną
- Pielgrzymka maturzystów na Jasną Górę
- Międzynarodowy Dzień Poezji
- Przegląd Twórczości rozmaitej *NA MARGINESIE*
- Akcja Honorowego Krwiodawstwa
- Dzień Otwartych Drzwi
- Międzynarodowy Dzień Ziemi
- Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich
- Konkurs wiedzy o Wielkiej Brytanii
- *Ostatni dzwonek*

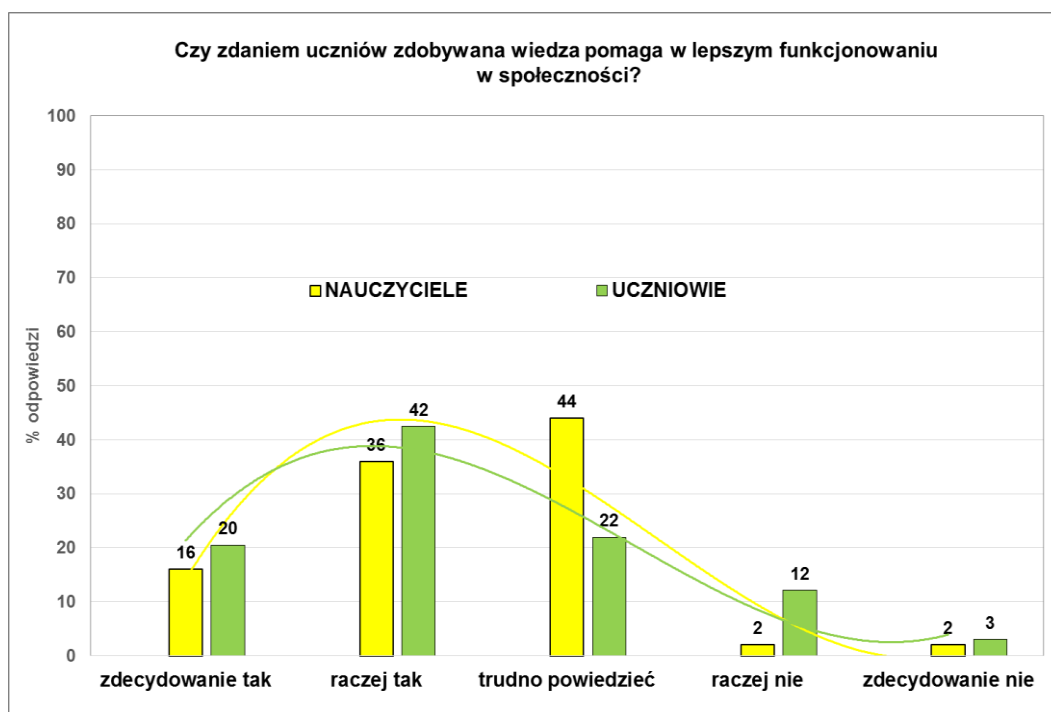

- Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja
- Dzień Sportu
- Koncert chóru Concordia
- Liga klas
- Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

Zorganizowano także liczne wycieczki zagraniczne, w których uczniowie brali udział:

- do Bawarii
- do Berlina
- do Drezna
- do Kirchheim
- do *Tropical Island* w Cottbus
- do Londynu
- do Wenecji
- do Pragi
- Genewa – CERN - Lucerna
- Genowa- Nicea - St. Tropez – Portoferraio
- do Snina na Słowacji
- do Hofn w Islandii
- na Litwę.

- **Czy zdaniem uczniów zdobywana wiedza pomaga w lepszym funkcjonowaniu w społeczności?**

Ponad połowa ankietyowanych nauczycieli i ponad 60% uczniów odpowiada, że zdobywana wiedza pomaga w lepszym funkcjonowaniu w społeczności.

Jedynie 15% zapytanych uczniów jest odmiennego zdania. Co piąty z respondentów w tej grupie i 44% ankietyowanych nauczycieli nie ma zdania w tej kwestii.

Wiedza ma ogromny wpływ na kompetencje społeczne, a tym samym lepsze funkcjonowanie w społeczności. Przedstawione wyniki badań upoważniają do stwierdzenia, że większość spośród badanych uczniów ma tego świadomość.

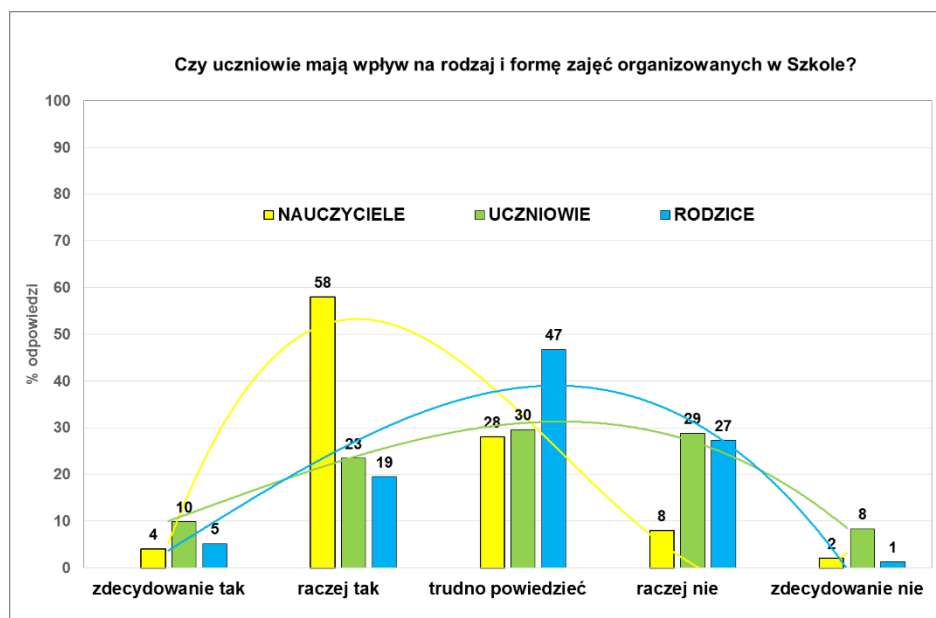
Charakterystyka wymagań

Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój.

Pytanie kluczowe

Czy uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się? Czy uczniowie czują się odpowiedzialni za własny rozwój?

- **Czy uczniowie mają wpływ na rodzaj i formę zajęć organizowanych w Szkole?**

Odpowiedzi ankietowanych nauczycieli oraz pozostałych dwóch grup respondentów są rozbieżne. Ponad 60% nauczycieli twierdzi, że uczniowie mają wpływ na rodzaj i formę zajęć organizowanych w Szkole, a tylko co dziesiąty z nich uważa, że takiego wpływu nie mają.

W przypadku uczniów i ich rodziców liczba respondentów potwierdzających wpływ uczniów na rodzaj i formę zajęć jest mniejsza od liczby tych, którzy twierdzą, że takiego wpływu nie ma.

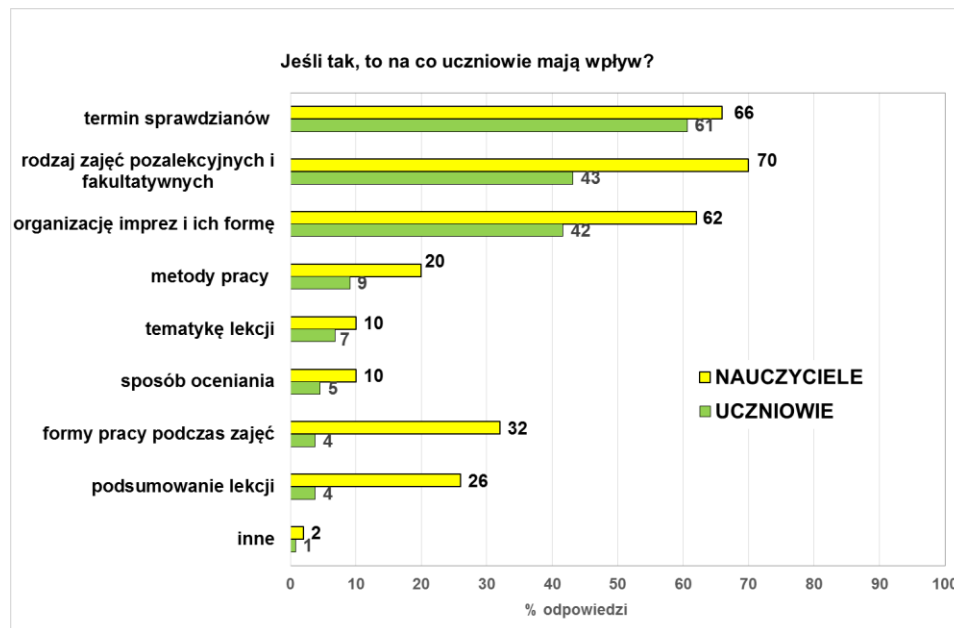
Równocześnie znaczna część respondentów w każdej z grup nie ma zdania w tej kwestii (około 30% nauczycieli i uczniów i blisko połowa rodziców).

- **Jeśli tak, to na co uczniowie mają wpływ?**

Odpowiadając na poprzednie pytanie, uczniowie mogli odnosić wrażenie, że mają ograniczony wpływ na rodzaj i formę zajęć organizowanych w Szkole. Dlatego tylko co trzeci spośród ankietowanych udzielał odpowiedzi twierdzącej.

Tymczasem zapytani o szczegóły, tj. na co konkretnie mają wpływ, niemal wszyscy uczniowie wskazują obszary, o kształcie których współdecydują.

Zapytani uczniowie i nauczyciele odpowiadają podobnie, stwierdzając, że uczniowie mają wpływ w głównej mierze na

- terminy sprawdzianów,
- rodzaj zajęć pozalekcyjnych i fakultatywnych,
- organizację imprez i ich formę.

W mniejszym stopniu uczniowie wpływają na *metody i formy pracy podczas zajęć* i *podsumowanie lekcji*.

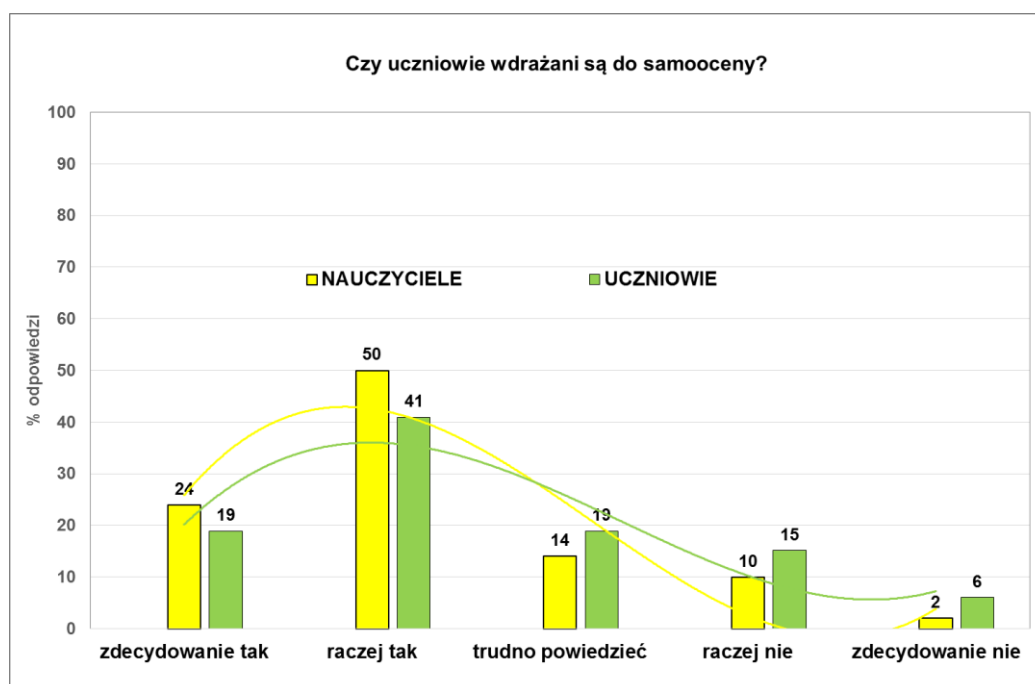
Najmniejszy jest wpływ uczniów na *tematykę lekcji* i *sposób oceniania*.

• Czy uczniowie wdrażani są do samooceny?

Jeśli uczeń sam potrafi ocenić, ile się nauczył i co jeszcze musi zrobić, aby osiągnąć wyznaczony cel, to pomaga mu to w procesie uczenia się i czyni z niego aktywnego, świadomego i odpowiedzialnego uczestnika tego procesu. Należy pamiętać, że samoocena to niewątpliwie jeden z najważniejszych elementów autoedukacji, co zdecydowanie wpływa na przygotowanie ucznia do ustawicznego podejmowania i realizowania procesu uczenia się przez całe życie. [15]

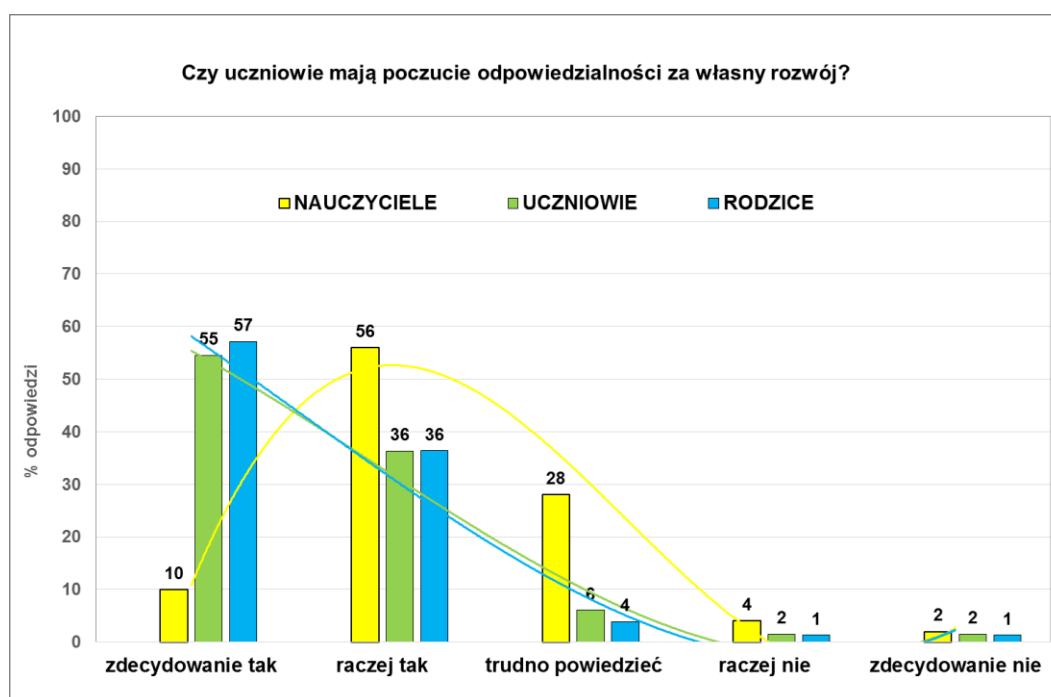
Spośród grupy zapytanych nauczycieli trzy czwarte odpowiada, że uczniowie są wdrażani do samooceny. 60% uczniów też udziela takiej odpowiedzi.

Blisko co ósmy z nauczycieli i co piąty z uczniów jest odmiennego zdania.

Przedstawione wyniki upoważniają do stwierdzenia, że w Szkole ten wymóg współczesnej pedagogiki jest realizowany. Jednakże sytuacja daleka jest od ideału. Nadal jest grupa nauczycieli nie dostrzegających potrzeby samooceny uczniów – 12% odpowiada *raczej nie* i *zdecydowanie nie*, a 14% - *trudno powiedzieć*. Niepokój może budzić także fakt, że istotna część uczniów nie jest wdrażana do samooceny (21%), a drugie tyle nie ma zdania w tej kwestii.

- **Czy uczniowie mają poczucie odpowiedzialności za własny rozwój?**

Niemal wszyscy zapytani uczniowie (91%) i rodzice (93%) są zdania, że uczniowie mają poczucie odpowiedzialności za własny rozwój. Już tylko niespełna 60% ankietowanych nauczycieli podtrzymuje ten pogląd. Co więcej aż 28% nauczycieli nie ma zdania w tej sprawie.

Zadaniem nowoczesnej szkoły jest wspomaganie uczniów w braniu odpowiedzialności za własny rozwój, czyli budowanie wewnętrznego przekonania o potrzebie rozumienia tego, czego się uczyć i po co to robię.

Z tą odpowiedzialnością wiąże się większe zaangażowanie, efektywność i trwałość uczenia się.

W celu przeniesienia na ucznia odpowiedzialności za własny rozwój Szkoła powinna wyposażyć ucznia w wiedzę dotyczącą jego mocnych i słabych stron, kształtować umiejętność dokonywania trafnych wyborów, pobudzić do refleksji nad przyczynami sukcesów i porażek, nauczyć go ponoszenia konsekwencji własnych działań. [13]

Charakterystyka wymagań

Uczniowie uczą się od siebie nawzajem

Pytanie kluczowe

Czy w Szkole stwarza się uczniom możliwość wzajemnego uczenia się?

Kształcąc umiejętności kluczowe, o których mowa w *Podstawie programowej* należy tak organizować procesy lekcyjne, aby uczniowie mieli możliwość uczyć się od siebie nawzajem. Warto pamiętać, że nauczanie jest procesem społecznym, człowiek najlepiej uczy się w grupie.

Podstawa programowa wymienia osiem umiejętności kluczowych, których uczy Szkoła. Są wśród nich m.in.

- skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, umiejętność prezentacji własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi,
- efektywne porozumiewanie się w zespole, podejmowanie indywidualnych i grupowych decyzji, współpraca w grupie, budowanie więzi międzyludzkich.

Przeprowadzając badania ewaluacyjne, uwzględniliśmy szerszy kontekst wzajemnego uczenia się uczniów – nie tylko w odniesieniu do wiedzy przedmiotowej, ale i do kompetencji społecznych.

Dążąc do efektywnej współpracy uczniów w zespole, jako elementu procesów edukacyjnych, należy stworzyć odpowiednie warunki. Jednym z nich jest integracja uczniów.

• Jakie działania podejmuje Szkoła w celu integracji uczniów?

Uczniowie w zintegrowanej społeczności szkolnej czują się bezpiecznie, dzięki temu przestają koncentrować się na rywalizacji, a swoją energię mogą kierować na osiągnięcie zarówno celów indywidualnych związanych z edukacją, jak i celów grupowych. Koncentracja na celach grupy pozwala zaś kształtować umiejętność współpracy w zespole.

W celu integracji uczniów Szkoła podejmuje różnorodne działania:

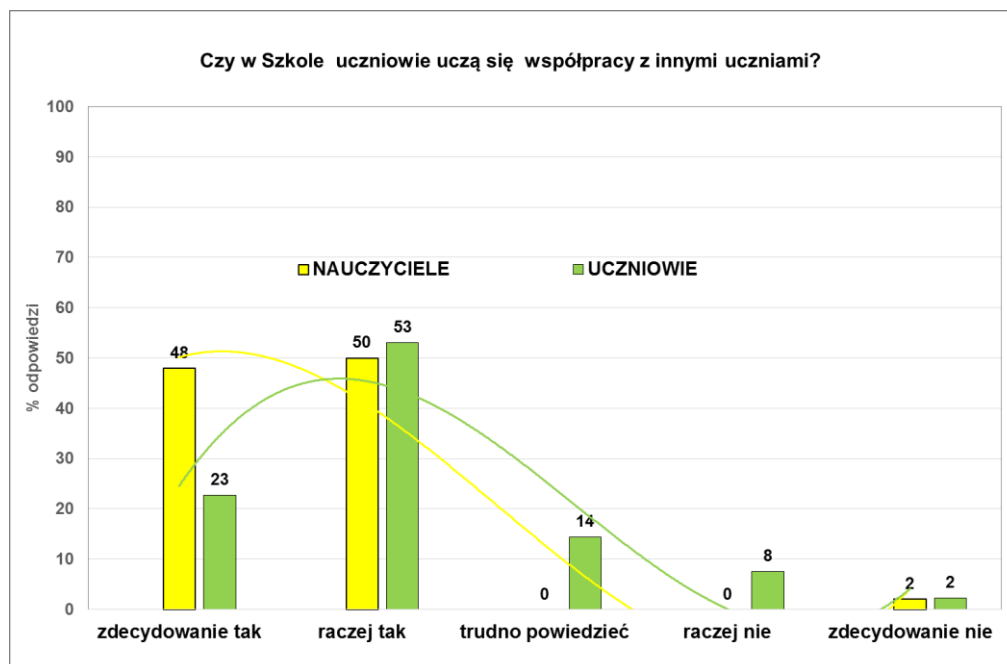
- zajęcia integracyjne z psychologiem i pedagogiem,
- pracę w samorządzie uczniowskim,
- „otrząsiny” i inne imprezy szkolne,
- wolontariat,
- imprezy klasowe,
- przedsięwzięcia uczniowskie w ramach Ligi Klas,
- wycieczki integracyjne,
- wycieczki krajowe i zagraniczne,
- rejs żaglowcem „Pogoria”,
- zawody sportowe i „ekspres-narty”.

Wszystkie wymienione działania znajdują potwierdzenie w dokumentach Szkoły.

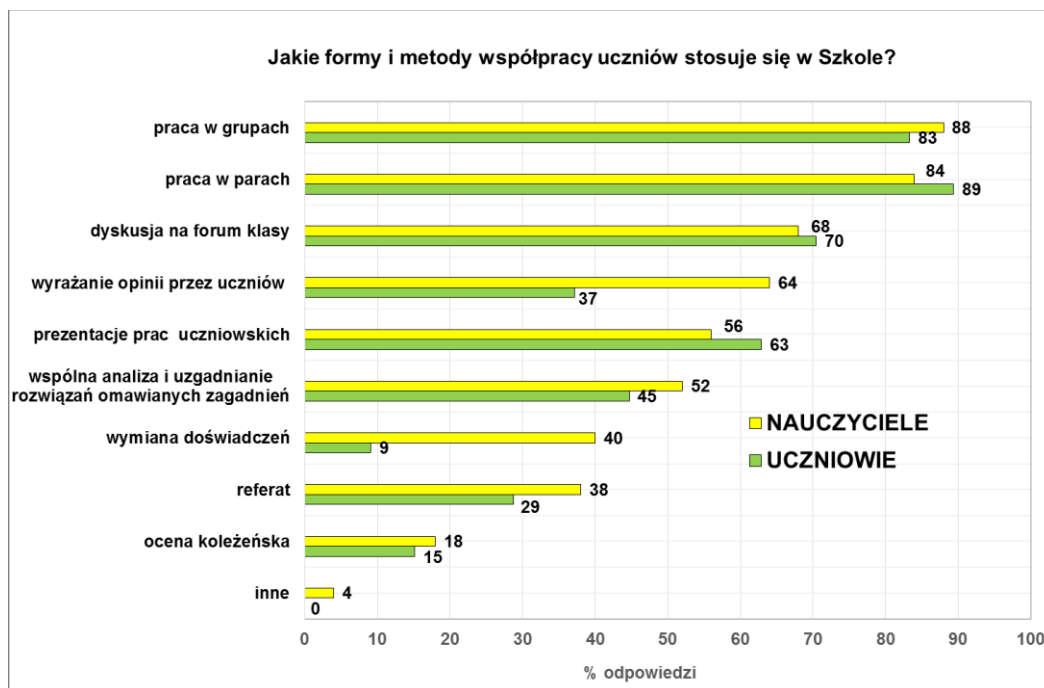
• **Czy w Szkole uczniowie uczą się współpracy z innymi uczniami?**

Niemal wszyscy ankietowani nauczyciele (98% respondentów w tej grupie) zgodnie odpowiadają, że w Szkole uczniowie uczą się współpracy z innymi uczniami. Tego samego zdania jest 76% ankietowanych uczniów.

Jedynie co dziesiąty z uczniów stwierdza, że w Szkole nie uczy się współpracy z innymi uczniami, a co siódmy nie ma zdania w tej kwestii.

• **Jakie formy i metody współpracy uczniów stosuje się w Szkole?**

Ankietowani nauczyciele wymieniają następujące formy i metody współpracy uczniów stosowane w Szkole:

najczęściej

- pracę w grupach
- pracę w parach

dość często

- dyskusję na forum klasy
- wyrażanie opinii przez uczniów
- prezentacje prac uczniowskich

rzadziej

- wspólną analizę i uzgadnianie rozwiązań omawianych problemów
- wymianę doświadczeń
- referaty

najrzadziej

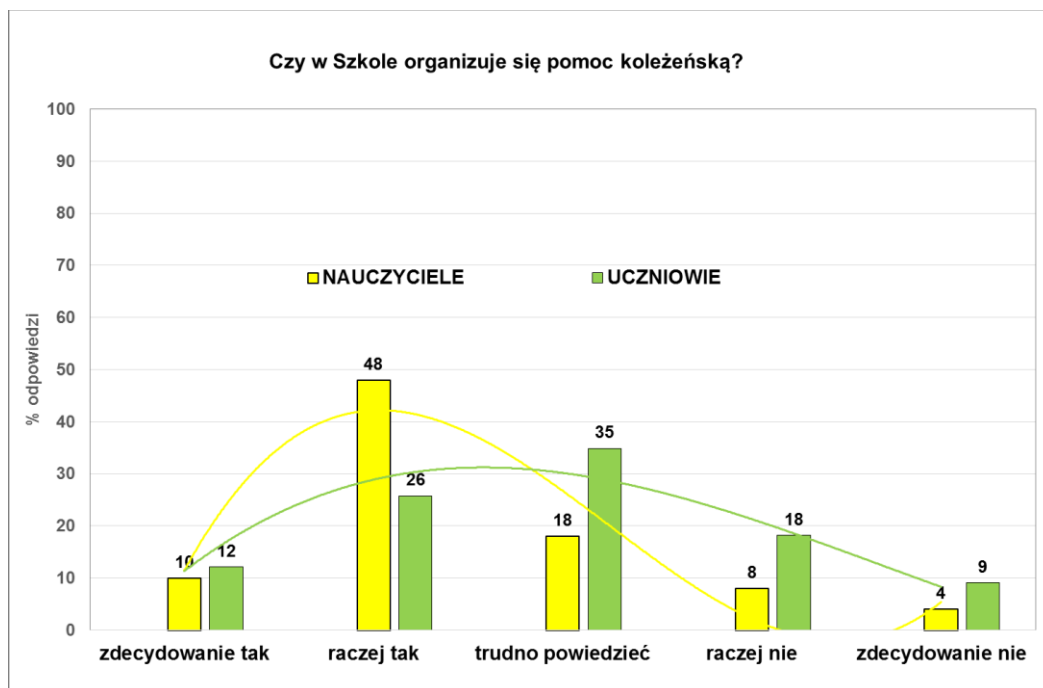
- ocenę koleżeńską

Zapytani o to samo uczniowie, wymieniają takie same formy i metody, częściej jednak

- prezentacje prac uczniowskich oraz wspólną analizę i uzgadnianie rozwiązań omawianych problemów niż wyrażanie opinii przez uczniów
- referaty i ocenę koleżeńską niż wymianę doświadczeń.

Odpowiedzi udzielone przez respondentów z obu grup dowodzą, że w Szkole stosuje się różnorodne formy i metody współpracy uczniów.

- **Czy w Szkole organizuje się pomoc koleżeńską?**

Około 60% ankietyowanych nauczycieli stwierdza, że w Szkole organizuje się pomoc koleżeńską. Tego samego zdanie jest już tylko niespełna 40% badanych uczniów.

Co ósmy z nauczycieli przyznaje, że takiej pomocy wśród uczniów nie ma. Ten sam pogląd prezentuje blisko 30% uczniów.

18% zapytanych nauczycieli i co z trzeci z uczniów nie ma zdania w tej kwestii.

Pomoc koleżeńska dotyczy bezpośrednio uczniów, dlatego można sądzić, że ich zdanie na temat jest bardziej miarodajne. Zwłaszcza że wyznaczona linia trendu, w odpowiedziach tej grupy respondentów, przebiega niemal zgodnie z rozkładem normalnym.

Problemem wydaje się stosunkowo niewielka liczba uczniów dostrzegających pomoc koleżeńską organizowaną w Szkole. Jest tak być może dlatego, że większość uczniów nie widzi potrzeby funkcjonowania instytucjonalnego systemu takiej pomocy. Najwidoczniej potrzeby w tym zakresie uczniowie zaspokajają w naturalny, niesformalizowany sposób, np. na gruncie relacji towarzyskich.

Z punktu widzenia Szkoły wzajemna pomoc koleżeńska w nauce jest działaniem ważnym, ponieważ kształtuje odpowiedzialność, cierpliwość, umiejętność słuchania i precyzyjnego wypowiedzania się oraz chęć niesienia bezinteresownej pomocy i, w pewnym sensie, poczucie odpowiedzialności. Zadaniem Szkoły wydaje się zatem po prostu zachęcanie uczniów do wzajemnej pomocy w nauce.

- **Jakie działania potwierdzają współpracę uczniów między sobą w zakresie kompetencji społecznych?**

Ważnym przykładem współpracy uczniów w tym zakresie są wspólne działania podejmowane w ramach wolontariatu szkolnego. *Wolontariat łączy uczniów z różnych klas co sprzyja wzajemnej integracji i pogłębianiu relacji również w*

sytuacjach pozaszkolnych. Uczniowie uczą się od siebie bardzo wielu uniwersalnych kompetencji społecznych, np.

- wrażliwości i empatii wobec drugiego człowieka,
- altruizmu i niekonsumpcyjnego podejścia do świata,
- etycznego postępowania w różnych sytuacjach,
- odporności emocjonalnej,
- współdziałania w grupie,
- skutecznego organizowania pomocy potrzebującym,
- rzetelności i odpowiedzialności za własne postępowanie.

Z wypowiedzi Pedagoga szkolnego:

1. *Niektóre akcje wolontaryjne są inicjowane przez samych uczniów (np. spontaniczna pomoc uczniowi z LO nr XII, który potrzebował środków na rehabilitację po przeżytym wypadku komunikacyjnym). Wolontariusze wraz z innymi uczniami szkoły zorganizowali kiermasz ciast na ten cel.*
2. *Akcja „Nakrętecзки dla Juleczki” sprzyja współpracy uczniów w ramach zdobywania punktów do Ligi Klas. Uczniowie uczą się dbania o środowisko, zdrowej rywalizacji, a przy okazji wspierają chore dziecko.*
3. *Młodzież kl. 1a wykazała się dużą umiejętnością współpracy tworząc przedstawienie teatralne dla podopiecznych domu opieki dla kobiet. Swoją obecnością sprawili samotnym starszym paniom wiele radości. Wyjście to zostało zorganizowane również z inicjatywy młodzieży.*
4. *W akcjach proponowanych przez opiekunów wolontariatu, takich jak (np. kwesty w Centrach Handlowych na rzecz fundacji „ Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową” lub Wrocławskiego Hospicjum dla dzieci, kiermasze dla podopiecznych fundacji „Razem Łatwiej”, zbiorki na obiady dla najbardziej potrzebujących dzieci w ramach ogólnopolskiej akcji „Grosz do Grosza”) i wielu innych, wolontariusze wykazują się dużym zaangażowaniem i umiejętnością współpracy. Każdy wnosi coś od siebie, dzieli się z innymi własnym doświadczeniem i umiejętnościami.*
5. *Uczniowie klas drugich włączają się do akcji przeprowadzanych przez wolontariat i samorząd szkolny oraz akcji ogólnoszkolnych, np.: „Mogilę Pradziada Ocal od Zapomnienia”.*
6. *Udział klas drugich w biegu sponsorowanym – akcja charytatywna na rzecz chorego dziecka.*

Inną formą wzajemnego uczenia się jest działalność w ramach Samorządu Uczniowskiego. Opiekun Samorządu Uczniowskiego w udzielonym wywiadzie stwierdza, że: *Działania Rady Samorządu Uczniowskiego skierowane są na budowanie pozytywnych relacji między uczniami. Decyzje co do planu pracy podejmowane są na podstawie dyskusji i z uwzględnieniem zdania społeczności szkolnej. Działania takie jak otrzęsiny klas pierwszych, Dzień Chłopaka czy Dzień Kobiet polegające na zespołowym wykonywaniu zadań służą lepszemu poznaniu się klasy i budowaniu pozytywnych relacji. Uczestnictwo w Lidze Klas skłania do zaangażowania uczniów w działania na rzecz Szkoły, rozwijanie własnych*

zainteresowań i budowaniu więzi w klasie. Uczniowie nawzajem nakłaniają się do większego zaangażowania w imprezy organizowane w Szkole.

Charakterystyka wymagań

W szkole stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.

Działania nowatorskie, czyli innowacje podejmowane w Szkole regulowane są przez Rozporządzenie MENiS z dnia 9 kwietnia 2002r. i Rozporządzenie MEN z dnia 24 sierpnia 2011r.

W polskim systemie edukacyjnym przyjęto, że nowatorstwem pedagogicznym mogą być nowe rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne mające na celu poszerzenie lub modyfikację z zakresu realizowanych w szkole / placówce celów i treści kształcenia, wychowania lub opieki albo poprawę skuteczności działania szkoły. (...) Uogólniając, nowatorstwo pedagogiczne należy wiązać ze złożoną działalnością innowacyjną nauczyciela, opartą na jego inwencji twórczej. [3]

Za nowatorskie uznajemy takie działania, które są nowością w kulturze organizacyjnej, wykraczają poza zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej i odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby uczniów.

Pytanie kluczowe

Jakie nowatorskie działania służące rozwojowi ucznia podejmuje Szkoła?

- **Czy nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych, realizacji własnych pomysłów edukacyjnych?**

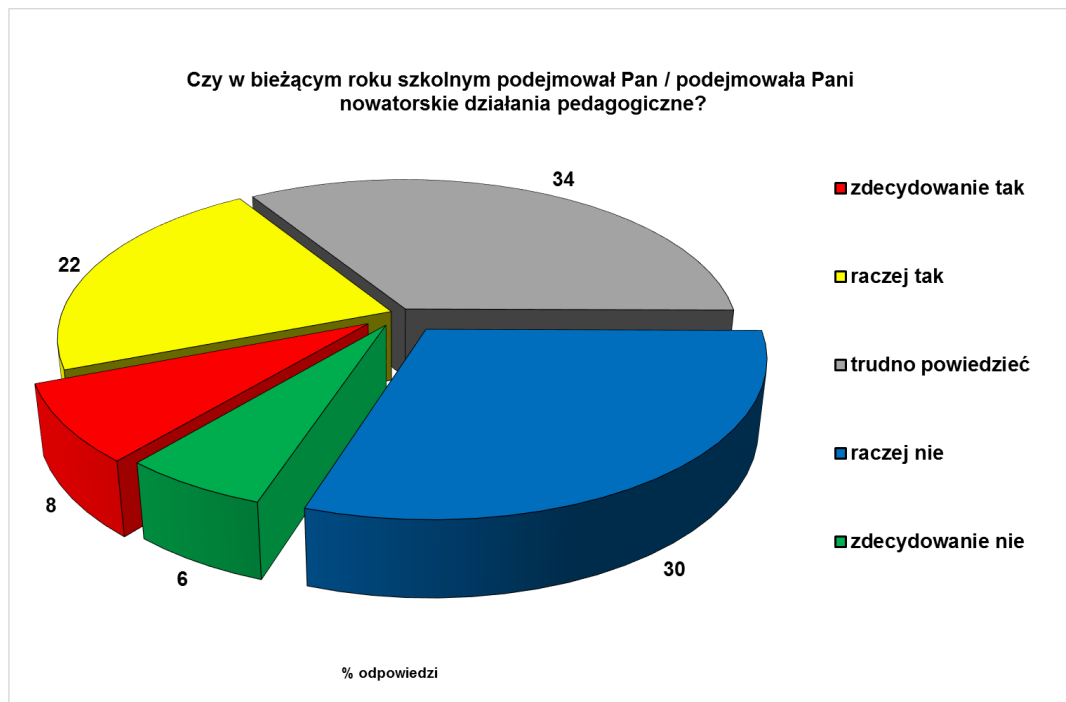
Dyrektor Szkoły, w udzielonym wywiadzie, jest zdania, że nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych i realizacji własnych pomysłów edukacyjnych.

Tę opinię Dyrektora Szkoły potwierdziło w ubiegłorocznych badaniach 81% nauczycieli.

- **Czy nauczyciele podejmują nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów?**

Jedynie 30% ankietowanych nauczycieli stwierdza, że w bieżącym roku szkolnym podjęto nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów. 36% przyznaje, że nie. Co ciekawe, aż co trzeci nauczyciel odpowiada *trudno powiedzieć*.

- **Jakie nowatorskie działania podejmują nauczyciele?**
- **Jakie efekty przynoszą nowatorskie działania wspierające rozwój ucznia?**

Wicedyrektor ds. dydaktyczno-wychowawczych jest zdania, że nauczyciele podejmują liczne nowatorskie działania służące rozwojowi ucznia, np.

- modyfikują metody pracy,
- aktualizują treści nauczania,
- zwiększają zasób i unowocześniają środki dydaktyczne,
- poszerzają zakres wiedzy przedmiotowej,
- udoskonalają system oceniania uczniów,
- współdziałają z innymi nauczycielami,
- współpracują z licznymi instytucjami pozaszkolnymi.

Zarówno zespoły, jak i nauczyciele indywidualnie współpracują z licznymi instytucjami:

- Politechnika Wroclawska
- Uniwersytet Wroclawski
- Uniwersytet Przyrodniczy
- Uniwersytet Medyczny
- Akademia Wychowania Fizycznego
- Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej
- Instytut Immunologii
- Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi
- Wroclawskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 4
- Rada Osiedla Gajowice
- Straż Miejska Wroclawia
- Fundacja Evangelium Vitae „Okno życia”

- Szkolny Związek Sportowy „Dolny Śląsk”
- Wrocławski Szkolny Związek Sportowy
- Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych
- Liceum Ogólnokształcące nr III
- Liceum Ogólnokształcące nr V
- Studium Culturae Ecclesiae
- Rodzina Szkół im. AK i Bohaterów AK
- Stowarzyszenie *MOST*
- Miejskie Centrum Wolontariatu
- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży
- Stowarzyszenie *HOBBIT*
- Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu
- Narodowe Forum Muzyki
- Teatr Współczesny
- Teatr Polski,
- Muzeum Współczesne
- Papieski Wydział Teologiczny
- Dom Kultury *Bakara*
- Teatr Kameralny
- Opera Wroclawska
- Centrum Sztuki Impart
- Kino *Nowe Horyzonty*
- Muzeum wody *Hydropolis*

Tak rozległa i wielostronna współpraca usprawnia realizację procesów edukacyjnych w Szkole, wnosi niejednokrotnie nowatorskie rozwiązania, przyczyniając się do rozwoju uczniów.

Innym Przykładem nowatorskich działań podejmowanych w bieżącym roku szkolnym są liczne projekty.

Analiza planów pracy zespołów na rok szkolny 2015/2016 oraz sprawozdań zespołów za okres I i II tego roku szkolnego dowodzi, jak wiele jest projektów edukacyjnych realizowanych w Szkole przez nauczycieli, np.:

- Międzynarodowy projekt Erasmus+: *Say No to Indifference*
- Międzynarodowy projekt Erasmus +: *Your Health is Your Wealth*
- Międzyszkolna wymiana ze szkołą z Wilna
- I Bieg na 7 kilometrów *Siódme poty*
- *Szlachetna paczka*
- Multimedialny konkurs o krajach niemieckojęzycznych dla liceów i gimnazjów z Dolnego Śląska
- Śladami starego Wrocławia - *Matematyka w przestrzeni Wrocławia*
- Wszechnica Teatralna
- Filmoteka Szkolna *Nowe Horyzonty edukacji Filmowej*
- Śladami średniowiecznego Wrocławia
- Projekt Edukacji Kulturalnej *TRANSGRESJE*
- Projekt *Trenuj sztukę Muzeum Współczesnym*
- Narodowe Forum Muzyki - Koncerty Edukacyjne dla Młodzieży
- *Mój pierwszy biznes przed 20-ską*
- I Turniej Strategicznych Gier Biznesowych
- *Filomates* – międzynarodowy interdyscyplinarny (projekt badawczo-edukacyjny)
- *SMS – Saturacja medialna sportu* (projekt badawczo-edukacyjny)

- Rejs Pogorią
- Dolnośląski Projekt Informatyczny *Liga Niezwykłych Umysłów*
- Projekt IT – szkoła dla klas informatycznych
- Współpraca z Politechniką Wrocławską w ramach Koła Olimpijskiego z chemii
- Współpraca z Politechniką Wrocławską - Automatyka i robotyka
- Program edukacji ekologicznej *Poznaj, zrozum, wykorzystaj mądrze ...aby natura nie stała się matriksem*
- *Camp Together 2016*
- Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia
- Dolnośląska Rodzina Szkół im. AK i Bohaterów AK
- Miejsca pamięci narodowej pod opieką szkół
- *Mogile Pradziada ocal od Zapomnienia*
- *Magnum Praemium Wratislaviae*
- *Żołnierska pamięć 2015*
- *Zapomniani Bohaterowie*
- Akademia Chóralna
- Edukacja w miejscach pamięci
- *Szkoła w Mieście.*

Te nowatorskie działania, zdaniem Wicedyrektora Szkoły, przynoszą wiele efektów: uatrakcyjniają i unowocześniają pracę podczas zajęć, motywują do nauki, wzbudzając zaciekawienie, a także aktywizują uczniów.

Nauczyciele określają, jakie efekty przyniosły działania z pewnością innowacyjne (choć nie *sensu stricto* w odniesieniu do brzmienia przepisów), np.

- projekty edukacyjne kształtują *samodzielność, asertywność i umiejętność współpracy w grupie*, oraz *poszerzają wiedzę*,
- własny program nauczania poszerza *zainteresowanie przedmiotem, mobilizuje do udziału w olimpiadach zwiększając szanse na sukces*,
- wyjęcia do opery i Narodowego Forum Muzyki – *uwrażliwiają na kulturę i sztukę.*

- **W jaki sposób jest to dokumentowane?**

Działania nauczycieli są dokumentowane w sprawozdaniach przewodniczących zespołów i indywidualnych sprawozdaniach nauczycieli oraz na stronie internetowej Szkoły.

V. Wnioski i rekomendacje

Odpowiedzi na pytania kluczowe

1. Procesy edukacyjne przebiegające w Szkole są zorganizowane, planowanie i sprzyjają uczeniu się.
2. Procesy edukacyjne przebiegające w Szkole kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.
3. Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się.
4. Uczniowie w Szkole są informowani o wymaganiach edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów oraz o sposobie oceniania.
5. Nauczyciele stosują różne metody pracy adekwatne do potrzeb uczniów, motywując ich do aktywnego uczenia się.
6. Nauczyciele wspierają uczniów w trudnych sytuacjach.
7. Informacje o postępach w nauce przekazywane są uczniom i ich rodzicom podczas oceniania uczniów, bezpośrednich spotkań i rozmów oraz poprzez dziennik elektroniczny. Informacje te motywują uczniów do dalszej pracy.
8. Organizacja procesów edukacyjnych pozwala uczniom wykorzystywać wiedzę interdyscyplinarną.
9. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się oraz czują się odpowiedzialni za własny rozwój.
10. W Szkole stwarza się uczniom możliwość wzajemnej nauki.
11. Szkoła podejmuje nowatorskie działania służące rozwojowi uczniów. Są to: liczne projekty, programy własne, intensywna współpraca z wieloma instytucjami.

Szkoła spełnia wszystkie kryteria dotyczące wymagań ujętych w formie pytań kluczowych.

Dokonując ewaluacji wewnętrznej, zespół starał się zwrócić uwagę na nigdy wcześniej nie badane lub badane bardzo rzadko aspekty organizacji procesów edukacyjnych przebiegających w Szkole.

Wnioski z badań w postaci mocnych i słabych stron

Mocne strony

1. Procesy edukacyjne przebiegające w Szkole są zorganizowane i planowane.
2. Planując procesy edukacyjne, uwzględnia się podstawę programową, warunki organizacyjne Szkoły oraz potrzeby rozwojowe uczniów.
3. W szkolnym zestawie programów nauczania uwzględniane są zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej.
4. Przebieg procesów edukacyjnych jest monitorowany i doskonalony, a wnioski wdrażane.
5. W Szkole dokonywana jest analiza procesów edukacyjnych.
6. Wnioski z analizy efektów realizowanych procesów edukacyjnych w Szkole są wszechstronnie wykorzystywane.
7. W Szkole dokonuje się ewaluacji procesów edukacyjnych.
8. Organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się.
9. Nauczyciele wspomagają rozwój uczniów, uwzględniając ich sytuację indywidualną.
10. Nauczyciele stosują urozmaicone metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału.
11. W Szkole upowszechnia się wiedzę o skutecznych technikach uczenia się.
12. Większość uczniów potrafi określić własny styl uczenia się.
13. Uczniowie znają skuteczne metody ułatwiające słuchanie, patrzenie, czytanie, zapamiętywanie.
14. Uczniowie otrzymują od nauczycieli wskazówki, które pomagają im się uczyć.
15. Nauczyciele wdrażają uczniów do autoedukacji.
16. Nauczyciele podejmują wiele działań w celu zwiększenia efektywności procesu uczenia się.
17. Uczniowie potrafią samodzielnie się uczyć.
18. W Szkole diagnozuje się atmosferę pracy uczniów.
19. Szkoła zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
20. Uczniowie i ich rodzice oceniają atmosferę panującą w Szkole jako bardzo dobrą i przyjazną.

21. W Szkole panują otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem, pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami.
22. Uczniowie mają poczucie budowania przez nauczycieli relacji sprzyjających uczeniu się.
23. W trudnych sytuacjach uczniowie mogą liczyć na pomoc nauczycieli.
24. Nauczyciele zapoznają uczniów oraz ich rodziców z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów.
25. Zajęcia pozalekcyjne organizowane w Szkole sprzyjają uczeniu się, rozwojowi zainteresowań uczniów.
26. Uczniowie akceptują zasady obowiązujące w Szkole.
27. Nauczyciele stosują zróżnicowane metody wspierania i motywowania uczniów.
28. Nauczyciele podejmują różnorodne działania w celu zwiększenia efektywności uczenia się uczniów.
29. Nauczyciele stwarzają uczniom możliwość zadawania pytań, prezentacji wiedzy i sądów.
30. Nauczyciele stwarzają sytuacje dydaktyczne umożliwiające uczniom samodzielne dochodzenie do wiadomości i umiejętności poprzez działanie, badanie, odkrywanie, przeżywanie.
31. Podczas lekcji i innych zajęć w Szkole uczniowie mają możliwość realizowania własnych pomysłów, mogą wykazać się samodzielnością i kreatywnością.
32. Uczniowie za swoje osiągnięcia są nagradzani, a ich osiągnięcia są promowane.
33. Nauczyciele respektują zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
34. Uczniowie mogą liczyć na wsparcia ze strony nauczycieli w przypadku problemów edukacyjnych.
35. W Szkole podejmuje się działania w celu informowania uczniów o ich postępach w nauce.
36. Nauczyciele stosują jasne kryteria oceniania z poszczególnych przedmiotów.
37. Uczniowie otrzymują od nauczycieli informacje uzasadniające wystawianą ocenę.
38. W Szkole stosowana jest ocena kształtująca.
39. Uczniowie są systematycznie oceniani.
40. W Szkole stosuje się zróżnicowane formy oceniania.

41. W Szkole dokonuje się analizy wyników nauczania.
42. Ocenianie motywuje uczniów do dalszej pracy.
43. Informacja o postępach w nauce pomaga uczniom planować swój indywidualny rozwój.
44. W Szkole istnieje międzyprzedmiotowa współpraca nauczycieli w planowaniu zagadnień i realizowaniu procesów edukacyjnych.
45. Uczniowie podczas lekcji mają możliwość korzystania z tego, czego nauczyli się na innych przedmiotach lub poza Szkołą.
46. W Szkole dba się o kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości.
47. Nauczyciele motywują uczniów do angażowania się w działania podejmowane przez Szkołę.
48. Uczniowie mają przekonanie, że zdobywana wiedza pomaga w lepszym funkcjonowaniu w społeczności.
49. Uczniowie wdrażani są do samooceny.
50. Uczniowie mają poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.
51. Szkoła podejmuje szereg działań w celu integracji uczniów.
52. W Szkole uczniowie uczą się współpracy z innymi uczniami.
53. Różnorodne działania potwierdzają współpracę uczniów między sobą w zakresie kompetencji społecznych.
54. Nauczyciele mają możliwość wprowadzania innowacji pedagogicznych, realizacji własnych pomysłów edukacyjnych.
55. Nauczyciele podejmują nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.

Słabe strony

1. Duży odsetek liczby badanych uczniów i ich rodziców nie dostrzega uwzględniania przez nauczycieli indywidualnej sytuacji uczniów.
2. Istotna część ankietowanych uczniów nie potrafi rozpoznać własnego stylu uczenia się.
3. Wskazówki, które pomagają uczniom uczyć się, są zbyt słabo akcentowane przez nauczycieli.

4. Uczniowie zbyt często nie są świadomi celów realizowanych przedsięwzięć.
5. Stosunkowo niewielką rangę w procesie nauczania przypisuje się autorytetowi i osobowości nauczyciela.
6. Zdecydowanej większości uczniów podczas pobytu w Szkole towarzyszy stres.
7. Za mało przeprowadza się zajęć dotyczących stresu i sposobów radzenia sobie z nim.
8. Uczniowie nie znają technik relaksacyjnych.
9. Maleje zainteresowanie uczniów ofertą zajęć pozalekcyjnych.
10. Duży odsetek rodziców i uczniów nie ma poczucia wpływu na obowiązujące zasady i funkcjonowanie szkoły.
11. Duży odsetek uczniów nie dostrzega motywowania przez nauczycieli do rozwoju własnych zainteresowań.
12. Podczas wystawiania ocen nauczyciele zbyt słabo akcentują uwzględnianie wkładu pracy, zaangażowania i możliwości uczniów.
13. Zbyt rzadko uczniowie otrzymują rady, jak powinni pracować dalej oraz informacje o mocnych stronach ocenianej pracy.
14. Rola informacji o postępach w nauce w planowaniu indywidualnego rozwoju jest zbyt rzadko uczniom uświadamiana.
15. Działania podejmowane przez Szkołę w celu poprawy frekwencji uczniów są nieskuteczne. Z każdym kolejnym rokiem frekwencja pogarsza się, osiągając obecnie najniższy poziom od dwunastu lat.
16. Zdaniem badanych uczniów, ich rodziców i nauczycieli ocena zachowania nie mobilizuje uczniów do pracy nad sobą.
17. W Szkole nie egzekwuje się stosowania istniejących procedur dotyczących frekwencji i oceny zachowania uczniów.
18. Wielu uczniów nie dostrzega przydatności poznawanej w Szkole wiedzy i kształtowanych umiejętności jako przydatnych w codziennym życiu.
19. Duża grupa uczniów nie ma poczucia wpływu na rodzaj i formę zajęć organizowanych w Szkole.
20. Istotna część uczniów nie jest wdrażana do samooceny.
21. Stosunkowo niewielka liczba uczniów dostrzega pomoc koleżeńską organizowaną w Szkole.
22. Jedynie niewielka grupa ankietowanych nauczycieli w bieżącym roku szkolnym podjęła nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.

Rekomendacje

W planowaniu kierunków dalszego rozwoju Szkoły i realizacji podejmowanych w tym celu działań proponuje się:

1. Zadbać, w szerszym niż dotychczas zakresie, o przekazywanie uczniom i ich rodzicom informacji dotyczących codziennej praktyki uwzględniania indywidualnej sytuacji uczniów we wszystkich działaniach Szkoły.
2. Zwiększyć ilość zajęć poświęconych technikom i stylom uczenia się. W szerszym zakresie wykorzystywać przy tym specjalistów.
3. Podczas codziennej pracy z uczniami wyraźniej akcentować wskazówki, które pomagają uczniom uczyć się.
4. Skuteczniej informować uczniów o celach podejmowanych działań.
5. Podjąć dyskusję na temat potrzeby i sposobów podniesienia rangi autorytetu i osobowości nauczyciela w procesie nauczania.
6. Wprowadzić zdecydowanie więcej zajęć dotyczących istoty stresu, sposobów radzenia sobie z nim, w tym ćwiczeń relaksacyjnych.
7. Dokonać analizy skuteczności i przydatności zajęć pozalekcyjnych pod kątem pomocy uczniom w nauce i rozwoju zainteresowań, tak aby stworzyć ofertę adekwatną do potrzeb uczniów.
8. Wzmacniać motywację uczniów do rozwoju własnych zainteresowań.
9. Częściej zachęcać uczniów i ich rodziców do dyskusji na temat obowiązujących zasad i funkcjonowania Szkoły, a w uzasadnionych przypadkach wprowadzać zmiany proponowane przez uczniów i ich rodziców.
10. Oceniając uczniów mocniej akcentować uwzględnianie ich wkładu pracy, zaangażowania i możliwości.
11. Podczas wystawiania ocen częściej udzielać rad, jak uczniowie powinni pracować dalej oraz informować o mocnych stronach ocenianej pracy.
12. Częściej podkreślać znaczenie roli informacji o postępach w nauce w planowaniu indywidualnego rozwoju.
13. Podjąć stanowcze działania w celu rozwiązania problemu niskiej frekwencji uczniów. Bezwzględnie przestrzegać *Procedury postępowania wobec ucznia uchylającego się od obowiązku nauki*.
14. Zmodyfikować i bezwzględnie stosować w każdej klasie szkolną *Procedurę ustalania oceny zachowania ucznia* tak, by ocenie tej przywrócić funkcję mobilizowania uczniów do pracy nad sobą.

15. W działaniach edukacyjnych zwiększyć znaczenie aspektu użyteczności poznawanej wiedzy i zdobywanych umiejętności w życiu codziennym.
16. Częściej podejmować dyskusję z uczniami na temat rodzajów i form zajęć organizowanych w Szkole i uwzględniać ich propozycje.
17. Częściej, we wszystkich działaniach pedagogicznych, stosować samoocenę uczniów opartą na jasno sprecyzowanych kryteriach.
18. Skuteczniej zachęcać uczniów do wzajemnej, koleżeńskiej pomocy w przypadku problemów edukacyjnych.
19. Inspirować nauczycieli do poszukiwań i wprowadzania innowacji oraz nowatorskich rozwiązań służących rozwojowi uczniów.

Wszystkie aspekty badanego obszaru pracy Szkoły wymagają dalszego monitorowania i doskonalenia.

Mamy nieustającą nadzieję, że wyniki ewaluacji okażą się pomocne i przyczynią się do doskonalenia funkcjonowania Szkoły.

*Ewa Głogowska-Nowak
Jarosław Kot*

VI. Załączniki

	strona
1. Plan ewaluacji wewnętrznej r. szk. 2015/2016	92
2. Ankieta dla nauczycieli	96
3. Ankieta dla uczniów	109
4. Ankieta dla rodziców	131
5. Konspekt wywiadu z Dyrektorem Szkoły	137
6. Konspekt wywiadu z Wicedyrektorem Szkoły	138
7. Konspekt wywiadu z psychologiem / pedagogiem	139
8. Konspekt wywiadu z nauczycielem bibliotekarzem	140
9. Pytanie skierowane do opiekuna samorządu uczniowskiego oraz do opiekuna szkolnego wolontariatu	140

Załącznik nr 1

**PLAN EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ
ROK SZKOLNY 2015/2016**

**Zakres ewaluacji:
Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.**

I.p.	charakterystyka wymagań	pytania kluczowe	pytania ewaluacyjne	metody badawcze	odpowiedzialny	termin
Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się						
1	Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału.	Czy procesy edukacyjne przebiegające w szkole są zorganizowane i planowe i czy sprzyjają uczeniu się?	<ul style="list-style-type: none"> •Czy w szkolnym zestawie programów nauczania są uwzględniane zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej? • Czy przebieg procesów edukacyjnych jest monitorowany i doskonalony, a wnioski wdrażane? •Jakie dokumenty potwierdzają realizację podstawy programowej? •Co uwzględniają nauczyciele, planując procesy edukacyjne? •Czy organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się? •Czy nauczyciele wspomagają rozwój uczniów, uwzględniając ich sytuację indywidualną? •Czy organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się? •Czy planowanie procesów edukacyjnych służy rozwojowi ucznia? •Jakie metody pracy stosują nauczyciele i czy są one dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału? 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak J. Kot	II – III 2016
2	Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.	Czy procesy edukacyjne przebiegające w szkole kształtują u uczniów umiejętność uczenia się?	<ul style="list-style-type: none"> •Czy w szkole upowszechnia się wiedzę o skutecznych technikach uczenia się? •Czy uczniowie potrafią określić własny styl uczenia się? •Czy uczniowie znają skuteczne metody ułatwiające słuchanie, patrzyenie, czytanie, zapamiętywanie? 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak J. Kot M. Michalkiewicz- Woźniak	III – IV 2016

			<ul style="list-style-type: none"> •Czy uczniowie rozumieją mechanizmy swojego działania? •Czy uczniowie otrzymują od nauczycieli wskazówki, które pomagają im się uczyć? •Czy uczniowie potrafią samodzielnie się uczyć? 			
3	Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się.	Czy nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się?	<ul style="list-style-type: none"> •Czy w szkole diagnozuje się atmosferę pracy ucznia? •Czy w szkole zapewnia się uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego? •Czy w szkole panują otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem, pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami? •Czy sukcesy uczniów są w szkole doceniane? •Jakie zajęcia pozalekcyjne sprzyjają uczeniu się, rozwojowi zainteresowań uczniów? •Czy rodzice i uczniowie mają poczucie wpływu na obowiązujące zasady i funkcjonowanie szkoły? 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak J. Kot	III – IV 2016
4	Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania.	Czy w szkole podejmowane są działania informacyjne skierowane do uczniów o wymaganiach edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów oraz o sposobie oceniania?	<ul style="list-style-type: none"> •Czy nauczyciele zapoznają uczniów oraz ich rodziców z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów? 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak J. Kot	II – IV 2016
5	Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach.	Czy nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się stosując różne metody pracy adekwatne do potrzeb ucznia?	<ul style="list-style-type: none"> •Czy nauczyciele stosują zróżnicowane metody wspierania i motywowania uczniów? •Jakie działania są podejmowane w celu motywowania uczniów do aktywnego uczenia się? •Czy w szkole przeprowadza się analizę podejmowanych działań motywacyjnych i wspierających uczenie się pod kątem ich skuteczności? •Czy nauczyciele stwarzają uczniom możliwość zadawania pytań, prezentacji wiedzy i sądów? •Czy nauczyciele stwarzają sytuacje dydaktyczne umożliwiające uczniom 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak J. Kot M. Michalkiewicz- Woźniak	III – IV 2016

			<p>samodzielne zdobywanie wiadomości i umiejętności poprzez działanie, badanie, odkrywanie, przeżywanie?</p> <ul style="list-style-type: none"> •Czy nauczyciele motywują uczniów do angażowania się w działania podejmowane przez szkołę? •Czy uczniowie za swoje osiągnięcia są nagradzani, a ich osiągnięcia są promowane? <p>•Czy nauczyciele respektują zalecenia PPP?</p> <ul style="list-style-type: none"> •Czy nauczyciele, oceniając uczniów, biorą pod uwagę ich wkład pracy i możliwości? • Na jakie sposoby wsparcia ze strony nauczycieli mogą liczyć uczniowie w przypadku problemów edukacyjnych? 			
		Czy uczniowie otrzymują wsparcie w trudnych sytuacjach oraz wskazówki prowadzące do rozwiązania ich problemów edukacyjnych?				
6	Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój.	W jaki sposób przekazywane są uczniom i ich rodzicom informacje o postępach w nauce i czy motywują one uczniów do dalszej pracy?	<ul style="list-style-type: none"> •Jakie działania podejmuje się w szkole w celu informowania uczniów o ich postępach w nauce? • Czy uczniowie są systematycznie oceniani? • Jakie formy oceniania są stosowane? •Czy ocenianie uczniów daje im informację o postępach w nauce? •Czy ocenianie motywuje uczniów do dalszej pracy? •Czy informacja o postępach w nauce otrzymana w wyniku oceniania uczniów pomaga im się uczyć? •Czy informacja o postępach w nauce pomaga uczniom planować swój 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak M. Michalkiewicz- Woźniak	III – IV 2016

			indywidualny rozwój?			
7	Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej.	Czy organizacja procesów edukacyjnych pozwala uczniom wykorzystywać interdyscyplinarną wiedzę?	<ul style="list-style-type: none"> •Czy w szkole istnieje współpraca międzyprzedmiotowa nauczycieli w planowaniu zagadnień i realizowaniu procesów edukacyjnych? •Czy uczniowie na lekcji mają możliwość korzystania z tego, czego nauczyli się na innych przedmiotach lub poza szkołą? •Czy uczniowie zdobywaną wiedzę postrzegają jako użyteczną w życiu codziennym? •Czy, zdaniem uczniów, zdobywana wiedza pomaga w lepszym funkcjonowaniu w społeczności? •Czy w szkole dba się o kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości? 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak J. Kot M. Michalkiewicz- Woźniak	III – IV 2016
8	Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój.	Czy uczniowie mają wpływ na sposób organizowania, przebieg procesu uczenia się i czy czują się odpowiedzialni za własny rozwój?	<ul style="list-style-type: none"> •Czy uczniowie mają wpływ na rodzaj i formę zajęć organizowanych w szkole? •Czy uczniowie wdrażani są do samooceny? •Czy uczniowie mają poczucie odpowiedzialności za własny rozwój? 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak M. Michalkiewicz- Woźniak	III – IV 2016
9	Uczniowie uczą się od siebie nawzajem.	Czy w szkole stwarza się uczniom możliwość wzajemnej nauki?	<ul style="list-style-type: none"> • Jakie formy i metody współpracy uczniów stosuje się w szkole? •Czy w szkole organizuje się pomoc koleżeńską? 	badanie ankietowe	E. Głogowska- Nowak M. Michalkiewicz- Woźniak	III – IV 2016
10	W szkole stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.	Jakie nowatorskie działania służące rozwojowi ucznia podejmuje szkoła?	<ul style="list-style-type: none"> • Jakie efekty przynoszą nowatorskie działania wspierające rozwój ucznia? 	analiza dokumentów szkolnych, badania ankietowe	E. Głogowska- Nowak J. Kot	II – III 2016

Załącznik nr 2

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI (2016)

Szanowni Państwo, realizując program ewaluacji wewnętrznej dotyczącej organizacji procesów edukacyjnych sprzyjającej uczeniu się, prosimy o przedstawienie swojej opinii w odpowiedziach na poniższe pytania. Uzyskane informacje posłużą doskonaleniu pracy szkoły.

Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki opracowane będą zbiorczo.

Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej

1. Które z zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej uwzględnią Pan/Pani, planując procesy edukacyjne?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a. dostęp do różnych źródeł informacji	42	84
b. wykorzystywanie niezbędnych pomocy (słowniki, pomoce wizualne, odtwarzacze płyt CD, dostęp do komputerów z łączem internetowym, urządzenia i sprzęt sportowy, rekreacyjny itd.)	38	76
c. stosowanie różnorodnych metod i technik aktywizujących oraz interaktywnych	33	66
d. stosowanie doświadczeń, eksperymentów, obserwacji, pomiarów, pokazów	16	32
e. udział uczniów w dyskusjach i debatach na forum klasy, szkoły oraz w innych sytuacjach społecznych	25	50
f. wycieczki dydaktyczne	28	56
g. własna oferta programowa, dotycząca także zajęć pozalekcyjnych	20	40
h. dostosowanie treści, metod i form pracy do możliwości ucznia	37	74
i. pełnienie przez uczniów roli inicjatora i organizatora w różnych obszarach życia szkoły	16	32
j. wdrażanie uczniów do samooceny	25	50
k. udział w kampaniach społecznych i obywatelskich	8	16
l. nawiązywanie kontaktów i współpracy z organizacjami społecznymi i instytucjami publicznymi	13	26
m. inne (jakie?)	3	6

2. Co uwzględnią Pan/Pani, planując procesy edukacyjne?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a. podstawę programową	49	98
b. organizację roku szkolnego	36	72
c. plan lekcji	34	68
d. harmonogram zajęć pozalekcyjnych	21	42
e. terminy sprawdzianów, próbnych egzaminów, diagnoz	34	68
f. potrzeby uczniów	44	88
g. inicjatywy uczniów	31	62
h. bazę szkoły (wyposażenie gabinetów, pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteki szkolnej, itd.)	32	64
i. liczebność klas	23	46
j. inne elementy (jakie?)	4	8
k. nie planuję procesów edukacyjnych	1	2

3. Czy organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	24	48
raczej tak	22	44
trudno powiedzieć	3	6
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

4. Czy nauczyciele wspomagają rozwój uczniów, uwzględniając ich sytuację indywidualną?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	7	14
raczej tak	35	70
trudno powiedzieć	7	14
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

5. Poprzez jakie działania rozpoznaje Pan/Pani indywidualną sytuację ucznia (potrzeby, zdolności itd.)?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. analiza sprawdzianów i diagnoz	41	82
b. obserwacja pracy ucznia podczas zajęć	45	90
c. analiza wypowiedzi ustnych	28	56
d. analiza prac domowych	21	42
e. rozmowa z uczniem	43	86
f. rozmowa z rodzicami	27	54
g. rozmowa z innymi nauczycielami	32	64
h. inne (jakie?)	1	2

6. Czy stosowane przez Pana/Panią metody nauczania są dostosowane do indywidualnych sytuacji i potrzeb ucznia grupy, oddziału?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	11	22
raczej tak	33	66
trudno powiedzieć	3	6
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	3	6
Suma	50	100

7. Jakie działania podejmuje Pan/Pani w celu zwiększenia efektywności nauczania?

Kategoria odpowiedzi	N	%
a. przekazywanie celu uczenia się podczas lekcji	30	60
b. przekazywanie informacji o przydatności nabywanej wiedzy i umiejętności na dalszym etapie kształcenia	30	60
c. przekazywanie informacji o przydatności nabywanej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym	33	66
d. przekazywanie informacji, czego i jak się uczyć	25	50
e. analogii i łączenia wcześniej zdobytej wiedzy, także na innych przedmiotach	31	62
f. omawianie postępów w nauce	28	56
g. zadawanie pytań dotyczących trudności i zrozumienia omawianych problemów	28	56
h. ocenianie kształtujące (wskazanie mocnych stron, braków, sposobów poprawy itd.)	27	54
i. motywowanie uczniów do rozwijania własnych zainteresowań	33	66
j. stosowanie różnorodnych pomocy dydaktycznych	33	66
k. wykorzystywanie technologii komunikacyjno-informacyjnych i zasobów multimedialnych	28	56
l. zalecanie dodatkowej literatury	21	42
m. inne (jakie?)	0	0
n. nie podejmują takich działań	1	2

8. Czy w szkole upowszechnia się wiedzę o skutecznych technikach uczenia się?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	10	20
raczej tak	18	36
trudno powiedzieć	17	34
raczej nie	4	8
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

9. Czy uczniowie potrafią określić własny styl uczenia się?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	2	4
raczej tak	20	40
trudno powiedzieć	25	50
raczej nie	2	4
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

10. Czy uczniowie otrzymują od Pana/Pani wskazówki, które pomagają im się uczyć?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	22	44
raczej tak	24	48
trudno powiedzieć	2	4
raczej nie	1	2
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

11. Czy, Pana/Pani zdaniem, uczniowie potrafią samodzielnie się uczyć?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	1	2
raczej tak	29	58
trudno powiedzieć	9	18
raczej nie	10	20
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

12. Czy zawsze informuje Pan/ Pani uczniów o celu podejmowanych działań?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	19	38
raczej tak	25	50
trudno powiedzieć	4	8
raczej nie	1	2
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

13. Czy wdraża Pan/Pani swoich uczniów do autoedukacji?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	18	36
raczej tak	21	42
trudno powiedzieć	9	18
raczej nie	1	2
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

14. Jeśli tak, to w jaki sposób? .....

15. Co, Pana/Pani zdaniem, najbardziej motywuje uczniów do nauki?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. ciekawość i zainteresowanie nauczonym przedmiotem	39	78
b. ambicja i aspiracje dotyczące ocen szkolnych	36	72
c. strach przed złą oceną	11	22
d. chęć poszerzenia posiadanej wiedzy	20	40
e. plany i dążenia życiowe	31	62
f. autorytet i osobowość nauczyciela	19	38
g. konieczność uzyskania świadectwa szkolnego	10	20
h. praktyczność wykorzystania zdobywanej wiedzy	18	36
i. sytuacja rodzinna	3	6
j. inne (jakie?)	2	4

16. Czy w szkole zapewnia się uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	27	54
raczej tak	22	44
trudno powiedzieć	0	0
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

17. Czy w szkole panują otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem, pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	6	12
raczej tak	35	70
trudno powiedzieć	8	16
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

18. Czy uczniowie i ich rodzice mają poczucie wpływu na obowiązujące zasady i funkcjonowanie szkoły?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	6	12
raczej tak	19	38
trudno powiedzieć	20	40
raczej nie	4	8
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

19. Czy uczniowie i ich rodzice są zapoznawani z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	38	76
raczej tak	9	18
trudno powiedzieć	1	2
raczej nie	1	2
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

20. Co najbardziej motywuje uczniów do nauki?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. ciekawość i zainteresowanie nauczonym przedmiotem	40	80
b. ambicja i aspiracje dotyczące ocen szkolnych	36	72
c. strach przed złą oceną	14	28
d. chęć poszerzenia posiadanej wiedzy	23	46
e. plany i dążenia życiowe	32	64
f. autorytet i osobowość nauczyciela	19	38
g. konieczność uzyskania świadectwa szkolnego	11	22
h. praktyczność wykorzystania zdobywanej wiedzy	16	32
i. sytuacja rodzinna	3	6
j. inne (jakie?)	2	4

21. Jakie metody wspierania i motywowania uczniów stosuje Pan/Pani podczas zajęć?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. dostosowywanie toku lekcji do wymagań edukacyjnych z uwzględnieniem możliwości uczniów i ich tempa pracy	43	86
b. indywidualizacja pracy z uczniem zdolnym i mającym trudności w nauce	37	74
c. konsultacje indywidualne	34	68
d. przekazywanie informacji o postępach w nauce i brakach do uzupełnienia	32	64
e. przekazywanie informacji o sposobach racjonalnego uczenia się	19	38
f. wspieranie samodzielności i kreatywności uczniów	26	52
g. stwarzanie przyjaznej atmosfery pracy podczas zajęć	38	76
h. życzliwa postawa wobec uczniów	44	88

i. systematyczne ocenianie	37	74
j. częste pochwały i wyróżnienia uczniów za wkład pracy, zaangażowanie i aktywność	23	46
k. stwarzanie uczniom możliwości wykazania się wiedzą i umiejętnościami zdobytymi poza szkołą	18	36
l. inne (jakie?)	1	2

22. Na jakie sposoby wsparcia z Pana/Pani strony mogą liczyć uczniowie w przypadku problemów edukacyjnych?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. pomoc w ramach konsultacji	47	94
b. pomoc w ramach zajęć wyrównawczych	18	36
c. pomoc w ramach kół zainteresowań	32	64
d. indywidualne rozmowy	41	82
e. sugerowanie odpowiedniej lektury	21	42
f. nauczanie indywidualne	13	26
g. inne (jakie?)	1	2

23. Czy podczas prowadzonych przez Pana/Panią zajęć uczniowie zawsze mają możliwość zadawania pytań, prezentacji wiedzy i sądów?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	39	78
raczej tak	10	20
trudno powiedzieć	0	0
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

24. Czy stwarza Pan/Pani sytuacje dydaktyczne umożliwiające uczniom samodzielne dochodzenie do wiadomości i umiejętności poprzez działanie, badanie, odkrywanie, przeżywanie?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	23	46
raczej tak	22	44
trudno powiedzieć	4	8
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

25. Czy podczas prowadzonych przez Pana/Panią zajęć uczniowie mają możliwość realizowania własnych pomysłów, mogą wykazać się samodzielnością i kreatywnością?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	24	48
raczej tak	21	42
trudno powiedzieć	4	8
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

26. Jakie formy oceniania uczniów stosuje Pan/Pani?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. prace pisemne (sprawdziany, kartkówki)	45	90
b. odpowiedzi ustne	37	74
c. prace domowe	37	74
d. projekty edukacyjne	26	52
e. diagnozy	30	60
f. próbne egzaminy maturalne	29	58
g. sprawdzian umiejętności	27	54
h. aktywność podczas zajęć	43	86
i. praca zespołowa	33	66
j. inne	4	8

27. Czy oceniając uczniów, bierze Pan/Pani pod uwagę ich wkład pracy, zaangażowanie i możliwości?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	33	66
raczej tak	14	28
trudno powiedzieć	1	2
raczej nie	1	2
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

28. Czy uczniowie otrzymują od Pana/Pani informacje uzasadniające stawianą ocenę?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	32	64
raczej tak	16	32
trudno powiedzieć	1	2
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

29. Jeśli tak, co zawierają takie informacje?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. mocne (dobre) strony	38	76
b. jakie, gdzie i w czym popełnili błędy	42	84
c. wskazówki, co wymaga uzupełnienia	45	90
d. w jaki sposób należy poprawić błędy	35	70
e. w jaki sposób uczeń powinien pracować dalej	26	52
f. inne (jakie?)	1	2

30. Czy ocenianie uczniów przez Pana/Panią daje im informację o postępach w nauce?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	20	40
raczej tak	28	56
trudno powiedzieć	1	2
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

31. Jeśli tak, to czy informacja o postępach w nauce pomaga uczniom planować swój indywidualny rozwój?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	11	22
raczej tak	21	42
trudno powiedzieć	17	34
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

32. Czy ocenianie motywuje uczniów do dalszej pracy?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	12	24
raczej tak	29	58
trudno powiedzieć	8	16
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

33. Czy ocenia Pan/Pani uczniów systematycznie?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	34	68
raczej tak	14	28
trudno powiedzieć	0	0
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

34. Czy, Pana/Pani zdaniem, ocena zachowania mobilizuje uczniów do pracy nad sobą?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	5	10
raczej tak	15	30
trudno powiedzieć	17	34
raczej nie	9	18
zdecydowanie nie	4	8
Suma	50	100

35. Czy zdobywaną wiedzę uczniowie postrzegają jako użyteczną w życiu codziennym?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	6	12
raczej tak	14	28
trudno powiedzieć	26	52
raczej nie	3	6
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

36. Czy, zdaniem uczniów, zdobywana wiedza pomaga w lepszym funkcjonowaniu w społeczności?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	8	16
raczej tak	18	36
trudno powiedzieć	22	44
raczej nie	1	2
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

37. Czy uczniowie mają wpływ na rodzaj i formę zajęć organizowanych w szkole?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	2	4
raczej tak	29	58
trudno powiedzieć	14	28
raczej nie	4	8
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

38. Jeśli tak, to na co uczniowie mają wpływ?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. organizację imprez i ich formę	31	62
b. wybór rodzaju zajęć pozalekcyjnych i fakultatywnych	35	70
c. metody pracy podczas lekcji	10	20
d. wybór formy pracy podczas zajęć (indywidualna, w parach, grupowa)	16	32
e. sposób oceniania	5	10
f. tematykę lekcji	5	10
g. terminy sprawdzianów	33	66
h. podsumowanie lekcji	13	26
i. inne (jakie?)	1	2

39. Czy wdraża Pan/Pani uczniów do samooceny?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	12	24
raczej tak	25	50
trudno powiedzieć	7	14
raczej nie	5	10
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

40. Czy uczniowie mają poczucie odpowiedzialności za własny rozwój?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	5	10
raczej tak	28	56
trudno powiedzieć	14	28
raczej nie	2	4
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

41. Czy uczy Pan/Pani uczniów współpracy w zespole z innymi uczniami?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	24	48
raczej tak	25	50
trudno powiedzieć	0	0
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

42. Jakie sposoby wzajemnego uczenia się uczniów stosuje Pan/Pani podczas prowadzonych przez siebie zajęć?

Kategorie odpowiedzi	N	%
a. praca w parach	42	84
b. praca w grupach	44	88
c. wyrażanie opinii przez uczniów	32	64
d. dyskusja na forum klasy	34	68
e. wymiana doświadczeń	20	40
f. wspólna analiza i uzgadnianie rozwiązań omawianych zagadnień	26	52
g. ocena koleżeńska	9	18
h. prezentacje prac uczniowskich	28	56
i. referat	19	38
j. inne (jakie?)	2	4

43. Czy organizuje Pan/Pani pomoc koleżeńską uczniów?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	5	10
raczej tak	24	48
trudno powiedzieć	9	18
raczej nie	4	8
zdecydowanie nie	2	4
uczniowie sami ją organizują	6	12
Suma	50	100

44. Czy w szkole istnieje współpraca międzyprzedmiotowa nauczycieli w planowaniu zagadnień i realizowaniu procesów edukacyjnych?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	6	12
raczej tak	20	40
trudno powiedzieć	18	36
raczej nie	5	10
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

45. Jeśli tak, to czego ta współpraca dotyczy?.....

46. Czy uczniowie podczas Pana/Pani lekcji mają możliwość korzystania z tego, czego nauczyli się na innych przedmiotach lub poza szkołą?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	21	42
raczej tak	25	50
trudno powiedzieć	3	6
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

47. Czy w szkole dba się o kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	3	6
raczej tak	23	46
trudno powiedzieć	22	44
raczej nie	1	2
zdecydowanie nie	1	2
Suma	50	100

48. Czy w bieżącym roku szkolnym podejmował/podejmowała Pan/Pani nowatorskie działania pedagogiczne?

Kategorie odpowiedzi	N	%
zdecydowanie tak	4	8
raczej tak	11	22
trudno powiedzieć	17	34
raczej nie	15	30
zdecydowanie nie	3	6
Suma	50	100

49. Jeśli tak, to jakie i jakie efekty przyniosły te działania?

.....

Załącznik nr 3

ANKIETA DLA UCZNIÓW (2016)

Realizując program ewaluacji wewnętrznej dotyczącej organizacji procesów edukacyjnych sprzyjającej uczeniu się, prosimy o przedstawienie swojej opinii w odpowiedziach na poniższe pytania. Uzyskane informacje posłużą doskonaleniu pracy Szkoły.

Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki opracowane będą zbiorczo.

Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej

1. Które rozwiązania organizacyjne stosowane w szkole sprzyjają Twojemu uczeniu się?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
tygodniowy rozkład zajęć szkolnych	28	62,22	20	45,45	33	76,74	81	61,36
harmonogram zajęć pozalekcyjnych	10	22,22	5	11,36	10	23,25	25	18,94
planowanie terminów sprawdzianów, diagnoz, próbnych egzaminów maturalnych	34	75,55	32	72,72	37	86,04	103	78,03
planowanie imprez szkolnych, uroczystości, wycieczek	13	28,88	11	25	10	23,25	34	25,76
zapewnienie zastępstw w przypadku nieobecności nauczycieli	12	26,66	6	13,64	10	23,25	28	21,21
realizacja indywidualnego toku nauczania, nauczania indywidualnego	1	2,22	0	0	2	4,65	3	2,27
inne (jakie?)	2	4,44	1	2,27	0	0	3	2,27
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

Kl. I

- nic,

- planowanie odwołanych zajęć

2. Czy nauczyciele wspomagają rozwój uczniów, uwzględniając ich sytuację indywidualną?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	4	8,89	1	2,27	6	13,96	11	8,33
raczej tak	22	48,89	19	43,18	25	58,14	66	50
trudno powiedzieć	12	26,69	15	34,09	11	25,58	38	28,78
raczej nie	4	8,89	8	18,18	1	2,32	13	9,84
zdecydowanie nie	3	6,66	1	2,27	0	0	4	3,09
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

3. Jakie działania podejmują nauczyciele w celu zwiększenia efektywności Twojej nauki?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
przekazywanie celu uczenia się podczas lekcji	10	22,22	13	29,94	7	16,27	30	22,73
przekazywanie informacji o przydatności nabywanej wiedzy i umiejętności na dalszym etapie kształcenia	18	40	13	29,94	14	32,55	45	34,09
przekazywanie informacji o przydatności nabywanej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym	12	26,66	6	13,64	10	23,25	28	21,21
przekazywanie informacji czego i jak się uczyć	19	42,22	12	27,27	20	46,51	51	38,64
analogii i łączenia wcześniej zdobytej wiedzy, także na innych przedmiotach	23	51,11	19	43,18	30	69,76	72	54,55
omawianie postępów w nauce	9	20	3	6,82	13	30,23	25	18,94
zadawanie pytań dotyczących trudności i zrozumienia omawianych problemów	20	44,44	18	40,91	12	27,90	50	37,88
ocenie kształtujące (wskazanie mocnych stron, braków, sposobów poprawy itd.)	6	13,33	8	18,18	12	27,90	26	19,69
motywowanie uczniów do rozwijania własnych zainteresowań	6	13,33	3	6,82	11	25,58	20	15,15
stosowanie różnorodnych pomocy dydaktycznych	15	33,33	12	27,27	13	30,23	40	30,30
wykorzystywanie technologii komunikacyjno-informacyjnych i zasobów multimedialnych	18	40	20	45,45	16	37,20	54	49,91
zalecanie dodatkowej literatury	9	20	6	13,64	10	23,25	25	18,94
inne (jakie?)	0	0	2	4,55	0	0	2	1,52
nie podejmują takich działań	2	4,44	4	9,09	1	2,32	7	5,30
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

Kl. II - ciągle powtarzanie, ile czasu zostało do matury,
- dokładne tłumaczenie, na co zwrócić uwagę

4. Czy w szkole upowszechnia się wiedzę o skutecznych technikach uczenia się?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	2	4,44	0	0	4	9,30	6	4,54
raczej tak	18	40	10	22,73	15	34,89	43	32,58
trudno powiedzieć	13	28,89	12	27,27	14	32,56	39	29,54
raczej nie	7	15,56	17	38,64	10	23,25	34	25,76
zdecydowanie nie	5	11,11	5	11,36	0	0	10	7,58
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

5. Jeśli potrafisz, określ własny styl uczenia się.

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
wzrokowiec	25	55,57	28	63,64	22	51,16	75	56,82
słuchowiec	6	13,14	5	11,36	7	16,28	18	13,64
kinestetyk	8	17,79	3	6,82	7	16,28	18	13,64
nie potrafię określić	6	13,14	8	18,18	7	16,28	21	15,90
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

6. Czy, Twoim zdaniem, uczniowie otrzymują od nauczycieli wskazówki, które pomagają im się uczyć?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	1	2,22	1	2,27	5	11,63	7	5,30
raczej tak	22	48,89	21	47,73	18	41,86	61	46,21
trudno powiedzieć	14	31,11	8	18,18	11	25,58	33	25
raczej nie	6	13,33	12	27,27	9	20,93	27	20,46
zdecydowanie nie	2	4,45	2	4,55	0	0	4	3,03
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

7. Czy zawsze podczas lekcji lub innych zajęć w szkole jesteś informowany / informowana o celu podejmowanych działań?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	4	8,89	2	4,55	3	6,98	9	6,82
raczej tak	12	26,67	12	27,27	23	53,49	47	35,61
trudno powiedzieć	15	33,33	14	31,82	6	13,95	35	26,52
raczej nie	14	31,11	15	34,09	10	23,25	39	29,54
zdecydowanie nie	0	0	1	2,27	1	2,33	2	1,51
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

8. Co najbardziej motywuje Cię do nauki?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
ciekawość i zainteresowanie nauczonym przedmiotem	32	71,11	22	50	24	55,81	78	59,09
ambicja i aspiracje dotyczące ocen szkolnych	16	35,55	15	34,09	11	25,58	42	31,81
strach przed złą oceną	6	13,33	15	34,09	6	13,95	27	20,45
chęć poszerzenia posiadanej wiedzy	21	46,66	16	36,36	20	46,51	57	43,18
plany i dążenia życiowe	33	73,33	28	63,64	33	76,74	57	43,18
autorytet i osobowość nauczyciela	8	17,77	8	18,18	12	27,90	28	21,21
konieczność uzyskania świadectwa szkolnego	4	8,88	3	6,82	2	4,65	9	6,81
praktyczność wykorzystania zdobywanej wiedzy	16	35,55	6	13,64	11	25,58	33	25
sytuacja rodzinna	2	4,44	4	9,09	1	2,32	7	5,30
inne (jakie?)	0	0	2	4,55	1	2,32	3	2,27
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?) :

Kl. II

- chęć wywiązywania się z obowiązków,

- pieniądze za zawód

Kl. III

- nic mnie nie motywuje - 1

9. Czy, w trudnych dla Ciebie sytuacjach, możesz liczyć na pomoc nauczycieli?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	9	20	4	9,09	14	32,56	27	20,46
raczej tak	20	44,44	19	43,18	23	53,49	62	46,97
trudno powiedzieć	9	20	17	38,64	6	13,95	32	24,24
raczej nie	5	11,12	3	6,82	0	0	8	6,06
zdecydowanie nie	2	4,44	1	2,27	0	0	3	2,27
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

10. Jakie, Twoim zdaniem, czynniki mają wpływ na atmosferę w Szkole?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
relacje z nauczycielami	40	88,88	35	79,54	38	88,37	113	85,61
relacje z innymi uczniami	39	86,66	37	84,09	39	90,69	115	87,12
warunki do nauki (sale lekcyjne, sprzęt i pomoce naukowe)	21	46,66	17	38,64	15	34,88	53	40,15
możliwości korzystania z zajęć dodatkowych	8	17,77	2	4,55	10	23,25	20	15,15
poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego	24	53,33	27	61,36	19	44,18	70	53,03
poczucie wspólnoty	24	53,33	19	43,18	19	44,18	62	46,97
docenianie sukcesów i inicjatyw uczniów	16	35,55	22	50	12	27,90	50	37,88
możliwość rozwoju zainteresowań	14	31,11	13	29,54	12	27,90	39	29,54
docenianie wkładu pracy	18	40	16	36,36	15	34,88	49	37,12
inne (jakie?)	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

11. Jak oceniasz atmosferę panującą w szkole?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
bardzo dobra, przyjazna	20	44,44	8	18,18	20	46,51	48	36,36
dobra, sprzyja nauce	19	42,22	19	43,18	19	44,18	57	43,18
trudno powiedzieć	5	11,11	11	25	3	6,97	19	14,39
nieprzyjemna	0	0	5	11,36	0	0	5	3,78
zła	0	0	0	0	0	0	0	0
inna (jaka?)	1	2,22	1	2,27	3	6,97	5	14,78
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inna (jaka?):

kl. III

- nieprzyjemna, ale nie przeszkadza w nauce,

- oprócz przerw, jest za głośna muzyka,

- specyficzna,

Kl. II

- różnie

Kl. I

- wśród uczniów panuje zła atmosfera, wyścig szczurów

12. Czy masz poczucie budowania przez nauczycieli relacji sprzyjających uczeniu się?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	7	15,56	1	2,27	10	23,26	18	13,64
raczej tak	25	55,56	20	45,45	24	55,81	69	52,27
trudno powiedzieć	8	17,78	17	38,64	5	11,63	30	22,73
raczej nie	4	8,89	5	11,36	4	9,30	13	9,85
zdecydowanie nie	1	2,22	1	2,27	0	0	2	1,51
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

13. Czy w szkole panują otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem, pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	8	18	3	6,82	11	25,58	22	16,67
raczej tak	31	68,88	21	47,73	29	67,44	81	61,36
trudno powiedzieć	2	4,44	17	38,64	2	4,66	21	15,91
raczej nie	2	4,44	1	2,27	1	2,32	4	3,03
zdecydowanie nie	2	4,44	2	4,55	0	0	4	3,03
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

14. Czy czujesz się w szkole bezpiecznie?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	29	64,44	18	40,91	30	69,77	77	58,33
raczej tak	13	28,89	25	56,87	12	27,90	50	37,88
trudno powiedzieć	2	4,45	1	2,27	1	2,33	4	3,03
raczej nie	1	2,22	0	0	0	0	1	0,76
zdecydowanie nie	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

15. Czy podczas pobytu w szkole towarzyszy Ci stres?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zawsze	5	11,11	3	6,82	0	0	8	6,06
często	6	13,33	17	38,64	16	37,21	39	29,55
od czasu do czasu	25	55,56	10	22,73	16	37,21	51	38,64
rzadko	6	13,33	13	29,54	9	20,93	28	21,21
nigdy	3	6,67	1	2,27	2	4,65	6	4,54
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

16. Czy w szkole poznałeś/poznałaś techniki relaksacyjne?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
tak	17	37,78	18	40,91	19	44,19	54	40,91
nie pamiętam	9	20	6	13,64	17	39,53	32	24,24
nie	19	42,22	20	45,45	7	16,28	46	34,85
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

tak (**podczas jakich zajęć?**):

Kl. III

- wychowanie fizyczne – 14,
- języka angielski (mindfulness) – 3
- godzina wychowawcza – 3
- zajęcia z psychologiem – 2,

Kl. II

- wychowanie fizyczne – 8,
- język angielski – 7,
- zajęcia z pedagogiem szkolnym – 1,
- prywatne sesje z psychologiem - 1

Kl. I

- język angielski 7,
- EDB 4
- godzina wychowawcza 3,
- wychowanie fizyczne 3

17. Czy, Twoim zdaniem, ćwiczenia relaksacyjne powinny być stosowane częściej w szkole?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	12	26,67	23	52,27	11	25,58	46	34,85
raczej tak	12	26,67	7	15,91	12	27,91	31	23,48
trudno powiedzieć	12	26,67	7	15,91	10	23,25	29	21,97
raczej nie	7	15,55	6	13,64	6	13,96	19	14,39
zdecydowanie nie	2	4,44	1	2,27	4	9,30	7	5,31
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

18. Czy zajęcia pozalekcyjne sprzyjają Twojemu uczeniu się, rozwojowi zainteresowań?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	11	24,44	2	4,55	7	16,28	20	15,16
raczej tak	19	42,22	18	40,91	22	51,16	59	44,67
trudno powiedzieć	7	15,56	13	29,54	7	16,28	27	20,46
raczej nie	7	15,56	8	18,18	6	13,96	21	15,91
zdecydowanie nie	1	2,22	3	6,82	1	2,32	5	3,79
Suma	45	100	44	100	43	100		100

19. Czy masz poczucie wpływu na obowiązujące zasady i funkcjonowanie szkoły?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	2	4,44	0	0	3	6,98	5	3,79
raczej tak	7	15,56	6	13,64	9	20,93	22	16,67
trudno powiedzieć	12	26,67	6	13,64	16	37,21	34	25,76
raczej nie	16	35,55	21	47,73	11	25,58	48	36,36
zdecydowanie nie	8	17,78	11	25	4	9,39	23	17,42
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

20. Czy akceptujesz zasady postępowania obowiązujące w szkole?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	21	46,67	6	13,64	14	32,56	41	31,06
raczej tak	22	48,89	28	63,64	29	67,44	79	59,85
trudno powiedzieć	1	2,22	6	13,64	0	0	7	5,30
raczej nie	1	2,22	3	6,82	0	0	4	3,03
zdecydowanie nie	0	0	1	2,27	0	0	1	0,76
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

21. Czy zostałeś zapoznany/zostałaś zapoznana z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	35	77,78	29	65,91	33	76,75	97	73,48
raczej tak	8	17,78	14	31,82	8	18,60	30	22,73
trudno powiedzieć	2	4,44	1	2,27	2	4,65	5	3,79
raczej nie	0	0	0	0	0	0	0	0
zdecydowanie nie	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

22. Czy nauczyciele stosują jasne kryteria oceniania z poszczególnych przedmiotów?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	10	22,22	9	20,45	12	27,91	31	23,48
raczej tak	25	55,56	22	50	21	48,84	68	51,52
trudno powiedzieć	8	17,78	11	25	4	9,30	23	17,42
raczej nie	1	2,22	2	4,55	4	9,30	7	5,30
zdecydowanie nie	1	2,22	0	0	2	4,65	3	2,28
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

23. Jakie metody wspierania i motywowania uczniów stosują nauczyciele podczas zajęć?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
dostosowanie toku lekcji do wymagań edukacyjnych, uwzględniając możliwości uczniów i ich tempo pracy	16	35,56	24	54,54	17	39,53	57	43,18
indywidualizacja pracy z uczniem zdolnym i mającym trudności w nauce	1	2,22	2	4,55	11	25,58	14	10,61
konsultacje indywidualne	13	28,89	13	29,54	15	34,89	41	31,06
przekazywanie informacji o postępach w nauce i brakach do uzupełnienia	16	35,56	11	25	16	37,21	43	32,57
przekazywanie informacji o sposobach racjonalnego uczenia się	4	4,44	5	11,36	1	2,32	10	7,57
wspieranie samodzielności i kreatywności uczniów	8	17,78	5	11,36	13	30,23	26	19,69
stwarzanie przyjaznej atmosfery pracy podczas zajęć	24	53,33	17	38,64	23	53,49	64	48,48
życzliwa postawa wobec uczniów	25	55,56	17	38,64	26	60,46	68	51,51
systematyczne ocenianie	27	60	16	36,36	25	58,14	68	51,51
częste pochwały i wyróżnienia uczniów za wkład pracy, zaangażowanie i aktywność podczas zajęć	8	17,78	5	11,36	7	16,28	20	15,15
stwarzanie możliwości wykazania się uczniom wiedzą i umiejętnościami zdobytymi poza szkołą	14	31,11	9	20,45	16	37,21	39	29,54
inne (jakie?)	0	0	2	4,55	0	0	2	1,51
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

Kl. II

- nauczyciele podają informacje, które interesują uczniów,

- nic nie stosują

24. Jakie działania podejmują nauczyciele w celu zwiększenia motywacji uczniów do nauki?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
pochwały	13	28,89	10	22,73	17	39,53	40	30,30
zachęcanie do podejmowania dodatkowych prac dla chętnych uczniów	19	42,22	9	20,45	15	34,88	43	32,57
oceny za aktywność	34	75,55	22	50	34	79,07	90	68,18

porównywanie z innymi uczniami	4	8,89	2	4,55	4	9,30	10	7,57
upomnienie	14	31,11	18	40,91	8	18,60	40	30,30
stosowanie przykładów	13	28,89	10	22,73	8	18,60	31	23,48
zaciekawienie	18	40	10	22,73	23	53,49	51	38,63
interwencja u rodziców	2	4,44	5	11,36	3	6,98	10	7,57
pobudzanie ambicji	7	15,56	13	29,54	12	27,90	32	24,24
podsuwanie pomysłów	11	24,44	6	13,64	9	20,93	26	19,69
nagradzanie	11	24,44	4	9,09	9	20,93	24	18,18
zajęcia dodatkowe	17	37,78	9	20,45	7	16,28	33	25
inne (jakie?)	2	4,44	4	9,09	2	4,65	8	6,06
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

Kl. III

-zastraszanie (obniżanie ocen itp.),

- gra w „0 albo 1”,

Kl. I

- kartkówki 2

25. Jakie działania podejmują nauczyciele w celu zwiększenia efektywności Twojej nauki?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
przekazywanie celu uczenia się podczas lekcji	11	24,44	9	20,45	12	27,90	32	24,24
przekazywanie informacji o przydatności nabywanej wiedzy i umiejętności na dalszym etapie kształcenia	18	40	15	34,09	19	44,18	52	39,39
przekazywanie informacji o przydatności nabywanej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym	15	33,33	5	11,36	8	18,60	28	21,21
przekazywanie informacji czego i jak się uczyć	18	40	17	38,64	16	37,21	51	38,63
omawianie postępów w nauce	13	28,89	6	13,64	15	34,88	34	25,75
ocenianie kształtujące (wskazujące mocne i słabe strony, sposoby poprawy itd.)	7	5,56	9	20,64	9	20,93	25	18,93
motywowanie uczniów do rozwijania własnych zainteresowań	9	20	7	15,91	8	18,60	24	18,18
inne (jakie?)	1	2,22	1	2,27	0	0	2	1,51
nie podejmują takich działań	4	8,89	9	20,45	4	9,30	17	12,87
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

kl. I

- kartkówki, pytanie
- Kl. II
- ciągłe przypominanie, ile czasu zostało do matury

26. Czy podczas zajęć w szkole masz możliwość zadawania pytań, prezentacji wiedzy i sądów?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	15	33,33	13	29,54	27	62,79	55	41,67
raczej tak	28	62,23	26	59,09	16	37,21	70	53,03
trudno powiedzieć	2	4,44	1	2,27	0	0	3	2,27
raczej nie	0	0	4	9,09	0	0	4	3,03
zdecydowanie nie	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

27. Czy podczas lekcji i innych zajęć w szkole masz możliwość realizowania własnych pomysłów, możesz wykazać się samodzielnością i kreatywnością?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	6	13,33	1	2,27	9	20,93	16	12,12
raczej tak	20	44,45	18	40,91	24	55,81	62	46,97
trudno powiedzieć	13	28,89	16	36,36	6	13,96	35	26,52
raczej nie	4	8,89	8	18,18	4	9,30	16	12,12
zdecydowanie nie	2	4,44	1	2,27	0	0	3	2,27
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

28. Czy nauczyciele, oceniając uczniów, biorą pod uwagę ich wkład pracy, zaangażowanie i możliwości?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	6	13,33	1	2,27	15	34,89	22	16,67
raczej tak	21	46,67	18	40,81	20	46,51	59	44,69
trudno powiedzieć	12	26,67	13	29,54	5	11,63	30	22,73
raczej nie	4	8,89	10	22,73	3	6,97	17	12,88

zdecydowanie nie	2	4,44	2	4,55	0	0	4	3,03
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

29. Na jakie sposoby wsparcia ze strony nauczycieli możesz liczyć w przypadku problemów edukacyjnych?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
pomoc w ramach konsultacji	40	88,89	35	79,54	39	90,69	114	86,36
pomoc w ramach zajęć wyrównawczych	21	46,67	12	27,27	15	34,88	48	36,36
pomoc w ramach kół zainteresowań	20	44,44	12	27,27	11	25,58	43	32,57
indywidualne rozmowy	17	37,78	27	61,36	29	67,44	73	55,30
sugerowanie odpowiedniej lektury	5	11,11	6	13,64	4	9,39	15	11,36
nauczanie indywidualne	1	2,22	1	2,27	1	2,32	3	2,27
inne (jakie?)	1	2,22	2	4,55	0	0	3	2,27
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

kl. I - nie ma wsparcia

KL. II - zajęcia dodatkowe realizowane są, by przyspieszyć realizację programu, - brak wsparcia

30. Czy jesteś oceniany/oceniana systematycznie?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	15	33,34	11	25	19	44,19	45	34,09
raczej tak	28	62,22	25	56,82	22	51,17	75	56,81
trudno powiedzieć	1	2,22	4	9,09	1	2,32	6	4,55
raczej nie	1	2,22	4	9,09	1	2,32	6	4,55
zdecydowanie nie	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

31. Jakie formy oceniania uczniów stosują nauczyciele?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
prace pisemne (sprawdziany, kartkówki)	44	97,78	44	100	42	97,67	130	98,48
odpowiedzi ustne	45	100	37	84,09	36	83,72	118	89,39
prace domowe	44	97,78	35	79,54	32	74,41	111	84,09
projekty edukacyjne	25	55,56	15	34,09	11	25,58	51	38,63
diagnozy	16	35,56	27	61,36	23	53,48	66	50
próbne egzaminy maturalne	5	11,11	20	45,45	30	69,76	55	41,67
aktywność podczas zajęć	41	91,11	28	63,64	25	58,13	94	71,21
praca zespołowa	39	86,67	25	56,82	20	46,51	84	63,63
inne (jakie?)	1	4,44	0	0	2	4,65	3	2,27
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

kl. III

- śpiewanie piosenek recytacja,

- niezapowiedziane sprawdziany,

Kl. I

- prezentacje, referaty

32. Czy otrzymujesz od nauczycieli informacje uzasadniające stawianą ocenę?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zawsze	10	22,22	4	9,09	14	32,56	28	21,21
często	19	42,22	20	45,45	20	46,51	59	44,70
od czasu do czasu	10	22,22	10	22,73	5	11,63	25	18,93
rzadko	6	13,34	9	20,45	4	9,30	19	14,40
nigdy	0	0	1	2,27	0	0	1	0,76
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

33. Jeśli tak, co zawierają takie informacje?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
mocne (dobre) strony	9	20	7	15,91	16	37,20	32	24,24
błędy	38	84,44	39	88,64	33	76,74	110	83,33
wskazówki, co wymaga uzupełnienia	24	53,33	22	50	29	67,44	75	56,81
w jaki sposób należy poprawić błędy	17	37,78	14	31,82	19	44,18	50	37,87
w jaki sposób powinienem/powinnam pracować dalej	4	8,89	4	9,09	4	9,30	12	9,09
inne (jakie?)	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

34. Czy ocenianie przez nauczycieli daje Ci informację o postępach w nauce?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	7	15,56	1	2,27	9	20,93	17	12,88
raczej tak	24	53,33	21	47,73	28	65,12	73	55,30
trudno powiedzieć	10	22,22	12	27,27	4	9,30	26	19,70
raczej nie	4	8,89	10	22,73	2	4,65	16	12,12
zdecydowanie nie	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

35. Jeśli tak, to czy informacja o Twoich postępach w nauce pomaga Ci planować swój indywidualny rozwój?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	8	17,78	3	6,82	5	11,64	16	12,12
raczej tak	17	37,78	19	43,18	26	60,46	62	46,97
trudno powiedzieć	17	37,78	13	29,55	8	18,60	38	28,79
raczej nie	3	6,66	5	11,36	3	6,98	11	8,33

zdecydowanie nie	0	0	4	9,09	1	2,32	5	3,79
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

36. Czy ocenianie motywuje Cię do dalszej pracy?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	8	17,78	2	4,55	8	18,61	18	13,64
raczej tak	20	44,45	22	50	22	51,16	64	48,48
trudno powiedzieć	11	24,44	8	18,18	7	16,28	26	19,70
raczej nie	4	8,89	4	9,09	4	9,30	12	9,09
zdecydowanie nie	2	4,44	8	18,18	2	4,65	12	9,09
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

37. Czy ocena zachowania mobilizuje Cię do pracy nad sobą?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	6	13,33	1	2,27	4	9,30	11	8,33
raczej tak	11	24,44	14	31,82	9	20,94	34	25,76
trudno powiedzieć	8	17,78	6	13,64	8	18,60	22	16,67
raczej nie	12	26,67	12	27,27	16	37,21	40	30,30
zdecydowanie nie	8	17,78	11	25	6	13,95	25	18,94
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

38. Czy podczas lekcji masz możliwość korzystania z tego, czego nauczyłeś/nauczyłaś się na innych przedmiotach lub poza szkołą?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	11	24,44	3	6,82	7	16,28	21	15,91
raczej tak	24	53,34	23	52,27	30	69,77	77	58,33
trudno powiedzieć	8	17,78	13	29,55	5	11,63	26	19,70
raczej nie	2	4,44	4	9,09	1	2,32	7	5,31

zdecydowanie nie	0	0	1	2,27	0	0	1	0,75
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

39. Czy zdobywaną wiedzę postrzegasz jako użyteczną w życiu codziennym?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	5	11,11	3	6,82	4	9,30	12	9,09
raczej tak	21	46,67	13	29,55	23	53,49	57	43,18
trudno powiedzieć	13	28,89	10	22,73	6	13,95	29	21,97
raczej nie	6	13,33	13	29,55	7	16,28	26	19,70
zdecydowanie nie	0	0	5	11,36	3	6,98	8	6,06
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

40. Czy, Twoim zdaniem, zdobywana wiedza pomaga w lepszym funkcjonowaniu w społeczności?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	12	26,67	8	18,18	7	16,27	27	20,46
raczej tak	23	51,11	13	29,55	20	46,52	56	42,42
trudno powiedzieć	7	15,56	12	27,27	10	23,26	29	21,97
raczej nie	1	2,22	10	22,73	5	11,63	16	12,12
zdecydowanie nie	2	4,44	1	2,27	1	2,32	4	3,03
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

41. Czy, Twoim zdaniem, uczniowie mają wpływ na rodzaj i formę zajęć organizowanych w szkole?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	3	6,67	4	9,09	6	13,96	13	9,85
raczej tak	11	24,44	11	25	9	20,93	31	23,48
trudno powiedzieć	17	37,78	5	11,36	17	39,53	39	29,55
raczej nie	11	24,44	17	38,64	10	23,26	38	28,79

zdecydowanie nie	3	6,67	7	15,91	1	2,32	11	8,33
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

42. Jeśli tak, na co uczniowie mają wpływ?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
organizacja imprez i ich forma	19	42,22	17	38,64	19	44,18	55	41,67
wybór rodzaju zajęć pozalekcyjnych i fakultatywnych	21	46,67	13	29,54	23	53,48	57	43,18
metody pracy podczas lekcji	4	8,89	4	4,09	4	9,30	12	9,09
wybór formy pracy podczas zajęć (indywidualna, w parach, grupowa)	2	4,44	1	2,27	2	4,65	5	3,79
sposób oceniania	1	2,22	2	4,55	3	6,97	6	4,55
tematyki lekcji	5	11,11	0	0	4	9,30	9	6,82
terminów sprawdzianów	31	68,89	24	55,54	25	58,13	80	60,61
podsumowanie lekcji	1	4,44	1	2,27	3	6,97	5	3,79
inne (jakie?)	0	0	1	2,27	0	0	1	0,76
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?): Kl. I - mam wątpliwości, czy uczniowie wiedzą czego chcą

43. Czy nauczyciele biorą pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcieliby się uczyć?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	0	0	2	4,55	1	2,32	3	2,27
raczej tak	13	28,89	5	11,36	17	39,54	35	26,52
trudno powiedzieć	19	42,22	14	31,82	17	39,54	50	37,88
raczej nie	9	20	20	45,45	7	16,28	36	27,27
zdecydowanie nie	4	8,89	3	6,82	1	2,32	8	6,06
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

44. Czego dotyczyły pomysły uczniów, które nauczyciele uwzględnili?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
metod pracy na lekcji	9	20	9	20,45	12	27,90	30	22,73
tematyki lekcji	7	15,56	7	15,91	13	30,23	27	20,45
sposobu oceniania	0	0	2	4,55	7	16,28	9	6,82
terminów testów, sprawdzianów itp	34	75,56	32	72,73	31	72,09	97	73,48
zajęć pozalekcyjnych	14	31,11	10	22,73	10	23,25	34	25,76
inne (jakie?)	0	0	1	2,27	1	2,32	2	1,52
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Inne (jakie?):

Kl. III

- niczego

Kl. I

- wyjścia pozaszkolne

45. Czy uczniowie wdrażani są do samooceny?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	11	24,45	5	11,36	9	20,93	25	18,94
raczej tak	21	46,67	15	34,09	18	41,86	54	40,91
trudno powiedzieć	6	13,33	12	27,27	7	16,28	25	18,94
raczej nie	6	13,33	6	13,64	8	18,61	20	15,15
zdecydowanie nie	1	2,22	6	13,64	1	2,32	8	6,06
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

46. Czy masz poczucie odpowiedzialności za własny rozwój?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III			
	- n -	%	- n -	%	- n -	%	- N -	%
zdecydowanie tak	27	60	22	50	23	53,49	72	54,55
raczej tak	15	33,34	18	40,91	15	34,89	48	36,35
trudno powiedzieć	2	4,44	3	6,82	3	6,98	8	6,06
raczej nie	1	2,22	0	0	1	2,32	2	1,52

zdecydowanie nie	0	0	1	2,27	1	2,32	2	1,52
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

47. Czy w szkole uczysz się współpracy w zespole z innymi uczniami?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	13	28,89	5	11,36	12	27,91	30	22,73
raczej tak	24	53,34	25	56,82	21	48,84	70	53,03
trudno powiedzieć	5	11,11	6	13,64	8	18,61	19	14,39
raczej nie	2	4,44	7	15,91	1	2,32	10	7,58
zdecydowanie nie	1	2,22	1	2,27	1	2,32	3	2,27
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

48. Jakie sposoby wzajemnego uczenia się uczniów stosowane są w szkole podczas lekcji?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
praca w parach	42	93,33	40	90,91	36	83,72	118	89,39
praca w grupach	41	91,11	37	84,09	32	74,42	110	83,33
wyrażanie opinii przez uczniów	19	42,22	17	38,64	13	30,23	49	37,12
dyskusja na forum klasy	31	68,89	29	65,91	33	76,74	93	70,45
wymiana doświadczeń	5	11,11	0	0	7	16,28	12	9,09
wspólne analiza i uzgadnianie rozwiązań omawianych zagadnień	24	53,33	16	36,36	19	44,19	59	44,70
ocena koleżeńska	7	15,56	6	13,64	7	16,28	20	15,15
prezentacje prac uczniowskich	32	71,11	29	65,31	22	51,16	83	62,88
referat	20	44,44	10	22,73	8	18,60	38	28,79
inne (jakie?)	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

49. Czy brałeś/brałaś lub bierzesz udział w przedsięwzięciach, projektach, w których uczniowie współpracują ze sobą?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	9	20	4	9,09	9	20,93	22	16,67
raczej tak	20	44,45	13	29,55	11	25,58	44	33,33
trudno powiedzieć	5	11,11	6	13,64	8	18,61	19	14,39
raczej nie	10	22,22	12	27,27	12	27,90	34	25,76
zdecydowanie nie	1	2,22	9	20,45	3	6,98	13	9,85
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Jeśli tak, proszę podać przykłady:

Kl. I

- projekty (ang. WOS) - 5
- prezentacje multimedialne i inne - 5,
- tygodnie tematyczne (humanistyczny, matematyczny) – 3,
- wymiana międzynarodowa – 3,
- wolontariat – 3,
- przedstawienia – 2,
- praca w grupach, parach – 2,
- kółko biologiczne – 1,

Kl. II

- wymiany międzyszkolne – 5,
- projekty na j. angielski – 5,
- praca w grupach – 2,
- przygotowanie uroczystości szkolnych – 1,
- spływ kajakowy – 1,
- wolontariat – 1,
- reprezentowanie szkoły na zawodach międzyszkolnych – 1.

Kl. III

- przedstawienia – 3,
- wspólna praca na lekcjach – 2,
- chór,
- przygotowanie prezentacji,
- jak radzić sobie ze stresem,
- imprezy okolicznościowe, dni otwarte,
- koncerty, konkursy

50. Czy w szkole organizuje się pomoc koleżeńską?

Kategoria odpowiedzi	Klasa						Σ	
	I		II		III		- N -	%
	- n -	%	- n -	%	- n -	%		
zdecydowanie tak	5	11,11	4	9,09	7	16,28	16	12,12
raczej tak	10	22,22	9	20,45	15	34,88	34	25,76
trudno powiedzieć	18	40	14	31,82	14	32,56	46	34,85

raczej nie	8	17,78	10	22,73	6	13,96	24	18,18
zdecydowanie nie	4	8,89	7	15,91	1	2,32	12	9,09
Suma	45	100	44	100	43	100	132	100

Załącznik nr 4

ANKIETA DLA RODZICÓW (2016)

Szanowni Państwo, realizując program ewaluacji wewnętrznej dotyczącej organizacji procesów edukacyjnych sprzyjającej uczeniu się, prosimy o przedstawienie swojej opinii w odpowiedziach na poniższe pytania. Uzyskane informacje posłużą doskonaleniu pracy szkoły.

Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki opracowane będą zbiorczo.

Zespół ds. ewaluacji wewnętrznej

1. Jakie rozwiązania organizacyjne sprzyjające uczeniu się stosowane są w szkole?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
tygodniowy rozkład zajęć szkolnych	58	75,32
harmonogram zajęć pozalekcyjnych	31	40,25
planowanie terminów sprawdzianów, diagnoz, próbnych egzaminów maturalnych	55	71,42
planowanie imprez szkolnych, uroczystości, wycieczek	29	37,66
zapewnienie zastępstw w przypadku nieobecności nauczycieli	23	29,87
realizacja indywidualnego toku nauczania, nauczania indywidualnego	6	7,79
stałe dyżury nauczycieli podczas przerw	8	10,38
inne (jakie?)	0	0
suma	210	

2. Czy organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	22	28,58
raczej tak	42	54,55
trudno powiedzieć	11	14,28
raczej nie	2	2,60
zdecydowanie nie	0	0
suma	77	100

3. Czy nauczyciele wspomagają rozwój uczniów, uwzględniając ich sytuację indywidualną?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	17	22,08
raczej tak	30	38,96
trudno powiedzieć	20	25,97

raczej nie	10	12,99
zdecydowanie nie	0	0
suma	77	100

4. Czy Pana/Pani dziecko potrafi określić własny styl uczenia się (wzrokowiec, słuchowiec, kinestetyk)?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	38	49,36
raczej tak	30	38,97
trudno powiedzieć	4	5,19
raczej nie	4	5,19
zdecydowanie nie	1	1,29
suma	77	100

5. Czy, Pana /Pani zdaniem, uczniowie otrzymują od nauczycieli wskazówki, które pomagają im się uczyć?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	9	11,69
raczej tak	41	53,26
trudno powiedzieć	20	25,97
raczej nie	6	7,79
zdecydowanie nie	1	1,29
suma	77	100

6. Czy Pana/Pani dziecko potrafi uczyć się samodzielnie?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	47	61,04
raczej tak	25	32,47
trudno powiedzieć	5	6,49
raczej nie	0	0
zdecydowanie nie	0	0
suma	77	100

7. Czy w szkole zapewnia się uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	28	36,37
raczej tak	43	55,85
trudno powiedzieć	4	5,20
raczej nie	1	1,29
zdecydowanie nie	1	1,29
suma	77	100

8. Czy w trudnych dla Pana/Pani dziecka sytuacjach może ono liczyć na pomoc nauczycieli?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	20	25,98
raczej tak	38	49,35
trudno powiedzieć	15	19,48
raczej nie	3	3,90
zdecydowanie nie	1	1,29
suma	77	100

9. Jak ocenia Pan/Pani atmosferę panującą w szkole?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
bardzo dobra, przyjazna	24	31,17
dobra, sprzyjająca nauce	45	58,45
trudno powiedzieć	7	9,09
nieprzyjemna	0	0
zła	0	0
inna (jaka?) – duża tolerancja dla unikających obecności na niektórych lekcjach	1	1,29
Suma	77	100

10. Czy w szkole panują otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem, pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	12	15,58
raczej tak	50	64,94
trudno powiedzieć	12	15,58

raczej nie	3	3,90
zdecydowanie nie	0	0
suma	77	100

11. Czy podczas pobytu w szkole Pana/Pani dziecka towarzyszy stres?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zawsze	2	2,59
często	16	20,78
od czasu do czasu	31	40,26
rzadko	20	25,99
nigdy	8	10,38
suma	77	100

12. Czy ma Pan/Pani poczucie wpływu na obowiązujące zasady i funkcjonowanie szkoły?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	1	1,29
raczej tak	16	20,78
trudno powiedzieć	27	35,07
raczej nie	29	37,67
zdecydowanie nie	4	5,19
suma	77	100

13. Czy został Pan/Pani zapoznany/zapoznana z programem nauczania, wymaganiami oraz kryteriami oceniania z poszczególnych przedmiotów?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	35	45,45
raczej tak	24	31,18
trudno powiedzieć	6	7,79
raczej nie	4	5,19
zdecydowanie nie	8	10,39
suma	77	100

14. Czy nauczyciele, oceniając uczniów, biorą pod uwagę ich wkład pracy i możliwości?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	10	12,99
raczej tak	34	44,16
trudno powiedzieć	23	29,87
raczej nie	8	10,39
zdecydowanie nie	2	2,59
suma	77	100

15. Czy ocenianie uczniów daje im informację o postępach w nauce?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	12	15,58
raczej tak	48	62,36
trudno powiedzieć	12	15,58
raczej nie	4	5,19
zdecydowanie nie	1	1,29
suma	77	100

16. Czy ocenianie motywuje uczniów do dalszej pracy?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	18	23,38
raczej tak	38	49,36
trudno powiedzieć	12	15,58
raczej nie	9	11,68
zdecydowanie nie	0	0
suma	77	100

17. Czy, Pana/Pani zdaniem, ocena zachowania mobilizuje uczniów do pracy nad sobą?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	10	12,99
raczej tak	37	48,05
trudno powiedzieć	16	20,79
raczej nie	12	15,58
zdecydowanie nie	2	2,59
suma	77	100

18. Czy zdobywaną wiedzę uczniowie postrzegają jako użyteczną w życiu codziennym?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	7	9,09
raczej tak	37	48,05
trudno powiedzieć	19	24,69
raczej nie	12	15,58
zdecydowanie nie	2	2,59
suma	77	100

19. Czy, Pan/Pani zdaniem, uczniowie mają wpływ na rodzaj i formę zajęć organizowanych w szkole?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	4	5,19
raczej tak	15	19,48
trudno powiedzieć	36	46,76
raczej nie	21	27,28
zdecydowanie nie	1	1,29
suma	77	100

20. Czy Pana/Pani dziecko ma poczucie odpowiedzialności za własny rozwój?

Kategoria odpowiedzi	- N -	%
zdecydowanie tak	44	57,15
raczej tak	28	36,37
trudno powiedzieć	3	3,90
raczej nie	1	1,29
zdecydowanie nie	1	1,29
suma	77	100

Załącznik nr 5**KONSPEKT WYWIADU Z DYREKTOREM SZKOŁY
(2016)**

1. Czy procesy edukacyjne w szkole są zorganizowane i planowane?
2. Czy planowanie procesów edukacyjnych służy rozwojowi ucznia?
3. Czy organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się?
4. Jeśli tak, to jakie rozwiązania organizacyjne sprzyjające uczeniu się są stosowane?
5. Czy w szkole dokonywana jest analiza procesów edukacyjnych?
6. Jeśli tak, to czego dotyczy analiza procesów edukacyjnych ?
7. W jaki sposób wykorzystywane są wnioski z analizy efektów realizowanych procesów edukacyjnych w szkole?
8. Czy w szkole diagnozuje się atmosferę pracy ucznia?
9. Czy w szkole zapewnia się uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego?
10. Czy w szkole panują otwarte, nacechowane wzajemnym szacunkiem, pozytywne relacje między nauczycielami i uczniami?
11. Czy uczniowie za swoje osiągnięcia są nagradzani a ich osiągnięcia są promowane?
12. Czy w Szkole dba się o kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości?
13. Czy nauczyciele motywują uczniów do angażowania się w działania podejmowane przez Szkołę?

Załącznik nr 6**KONSPEKT WYWIADU Z WICEDYREKTOREM SZKOŁY
DO SPRAW DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZYCH
(2016)**

1. Czy w szkolnym zestawie programów nauczania są uwzględniane zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej?
2. Jeśli tak, to jakie zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej uwzględnia się w szkole?
3. Jakie dokumenty potwierdzają realizację podstawy programowej?
4. Czy przebieg procesów edukacyjnych jest monitorowany i doskonalony, a wnioski wdrażane?
5. Czy organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się?
6. Jeśli tak, to jakie rozwiązania organizacyjne sprzyjające uczeniu się są stosowane?
7. Czy nauczyciele wspomagają rozwój uczniów uwzględniając ich sytuację indywidualną?
8. Jeśli tak, to poprzez jakie działania nauczyciele rozpoznają indywidualną sytuację ucznia (potrzeby, zdolności itd.)?
9. Jakie metody pracy stosują nauczyciele i czy są one dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału?
10. Czy uczniowie są systematycznie oceniani?
11. Czy w Szkole istnieje międzyprzedmiotowa współpraca nauczycieli w planowaniu zagadnień i realizowaniu procesów edukacyjnych?
12. Jeśli tak, to czego ta współpraca dotyczy?
13. Czy w Szkole dba się o kształtowanie holistycznego (całościowego) ujęcia rzeczywistości?
14. Jakie nowatorskie działania podejmują nauczyciele?
15. Jakie efekty przynoszą nowatorskie działania wspierające rozwój ucznia?

Załącznik nr 7

KONSPEKT WYWIADU Z PSYCHOLOGIEM / PEDAGOGIEM SZKOLNYM (2016)

1. Czy w szkole diagnozuje się atmosferę pracy ucznia?
2. Czy nauczyciele respektują zalecenia PPP?
3. Co najbardziej motywuje uczniów do nauki?
  - a. ciekawość i zainteresowanie nauczaniem przedmiotem
  - b. ambicja i aspiracje dotyczące ocen szkolnych
  - c. strach przed złą oceną
  - d. chęć poszerzenia posiadanej wiedzy
  - e. plany i dążenia życiowe
  - f. autorytet i osobowość nauczyciela
  - g. konieczność uzyskania świadectwa szkolnego
  - h. praktyczność wykorzystania zdobywanej wiedzy
  - i. sytuacja rodzinna
  - j. inne (jakie?) .....
4. Czy uczniowie znają skuteczne metody ułatwiające słuchanie, patrzenie, czytanie, zapamiętywanie?
5. Czy w tym roku szkolnym prowadziła Pani zajęcia z uczniami dotyczące skutecznych technik uczenia się?
 Jeśli tak, to w których klasach? .....
6. Czy, Pani zdaniem, uczniowie potrafią określić własny styl uczenia się?
7. Czy, Pani zdaniem, uczniowie potrafią samodzielnie się uczyć?
8. Jak często, Pani zdaniem, uczniom podczas pobytu w szkole towarzyszy stres?
 Jeśli tak, czy jest to zjawisko powszechne?
9. Czy zapoznaje Pani uczniów z technikami relaksacji?
 Jeśli tak, to w których klasach prowadziła Pani zajęcia poświęcone relaksacji?
 .....

Załącznik nr 8

KONSPEKT WYWIADU Z NAUCZYCIELEM BIBLIOTEKARZEM (2016)

1. Jak oceniają Panie jakość i ilość księgozbioru biblioteki szkolnej?
2. Czy zbiory biblioteczne zaspokajają potrzeby uczniów?
3. Czy biblioteka szkolna podejmuje działania zachęcających uczniów do czytania? Jeśli tak, to w jaki sposób?
4. Czy biblioteka szkolna jest miejscem przygotowującym uczniów do samodzielnego poszukiwania wiadomości oraz inspiruje do kreatywnego czytania ?
5. Czy nauczyciele bibliotekarze przygotowują uczniów do samokształcenia i edukacji ustawicznej? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Załącznik nr 9

PYTANIE SKIEROWANE DO OPIEKUNA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO (2016)

Jakie działania Samorządu Uczniowskiego potwierdzają współpracę uczniów między sobą?

PYTANIE SKIEROWANE DO OPIEKUNA SZKOLNEGO WOLONTARIATU (2016)

Jakie działania Szkolnego Wolontariatu potwierdzają współpracę uczniów między sobą?

VII. Bibliografia

1. Arends R. I., *Uczymy się nauczać*, WSiP, Warszawa 1994
2. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie – przewodnik po metodach aktywizujących*, Zakład Wydawniczy SFS, Kielce 2000
3. *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, [red. nauk. i przew. kom. red. Tadeusz Pilch], Wydawnictwo Akademickie "Żak", Warszawa 2004
4. Encyklopedia popularna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
5. Gordon T., *Wychowanie bez porażek w szkole*, Wydawnictwo Pax, Warszawa 2012
6. Jankowski D., *Autoedukacja wyzwaniem współczesności*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 1999
7. Jankowski D., *Edukacja i autoedukacja. Współzależność, konteksty, twórczy rozwój*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012
8. Kołodziejczyk J., *Współpraca zespołowa nauczycieli. Analiza wybranych aspektów spełniania wymagań*, www.npdyrektorzy.pl, 2011
9. Macieszek J., *Holizm znaczeniowy Kazimierza Ajdukiewicza*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej, Łódź 2007
10. Mazurkiewicz G., *Ewaluacja w nadzorze pedagogicznym*, Autonomia, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010
11. *Model i zalecany przebieg ewaluacji zewnętrznej szkół oraz placówek*, www.npseo.pl
12. Petty G., *Nowoczesne nauczanie. Praktyczne wskazówki i techniki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców*, GWP, Sopot 2010
13. *Przedmiot ewaluacji wewnętrznej: proces uczenia. uczenie się uczniów w klasie*, System Ewaluacji Oświaty. Nadzór pedagogiczny, www.npseo.pl
14. Reykowski J., *Funkcjonowanie osobowości w warunkach stresu psychologicznego*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 1966
15. Sterna D., *Ocenianie kształtujące w praktyce*, CEO, Warszawa 2006
16. Strelau J., (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki*, Tom I., GWP, Gdańsk 2000
17. Stróżyński K., *Prowadzenie ewaluacji w ramach nadzoru pedagogicznego*, Poradnik dyrektora szkoły, Wyd. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2010
18. Zdunik M., *Aktywizujące metody pracy*, www.wszpwn.com.pl

Przyjmuję:

Wrocław .....
(data) .....
(pieczęć i podpis Dyrektora Szkoły)

